

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ СУЧАСНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
викладачів і студентів Донбаського державного педагогічного
університету, учителів та учнів загальноосвітніх закладів

Випуск 12

*Частина 2. Круглий стіл
«Нова українська школа: теорія і практика (обмін досвідом)»
(м. Слов'янськ, 04–05 березня 2020 р.)*

Затверджено
на засіданні Вченої ради ДДПУ.
Протокол № 7 від 27.02.2020 р.

Слов'янськ – 2020

Редакційна колегія:

О. Л. Біличенко – доктор наук із соціальних комунікацій, професор; завідувачка кафедри української мови та літератури Донбаського державного педагогічного університету;

Г. І. Бондаренко – кандидат педагогічних наук, доцент; доцент кафедри української мови та літератури Донбаського державного педагогічного університету;

В. А. Глущенко – доктор філологічних наук, професор; завідувач кафедри германської та слов'янської філології Донбаського державного педагогічного університету;

Т. В. Горелікова – учитель біології вищої кваліфікаційної категорії, учитель-методист, директор Навчально-методичного центру відділу освіти Слов'янської міської ради Донецької області;

Н. М. Маторіна – кандидат філологічних наук, доцент; доцент кафедри германської та слов'янської філології Донбаського державного педагогічного університету;

Н. І. Овчаренко – кандидат філологічних наук, доцент; доцент кафедри української мови та літератури Донбаського державного педагогічного університету; декан філологічного факультету ДДПУ;

І. А. Решетова – кандидат педагогічних наук, доцент; доцент кафедри менеджменту Донбаського державного педагогічного університету; вчений секретар ДДПУ;

А. А. Рубан – кандидат філологічних наук, доцент; доцент кафедри російської мови та літератури Донбаського державного педагогічного університету.

П 278 Перспективні напрямки сучасної науки та освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів і студентів Донбаського державного педагогічного університету, учителів та учнів загальноосвітніх закладів / відп. ред. А. А. Рубан. Слов'янськ: ДДПУ, 2020. Вип. 12. Ч. 2: Круглий стіл «Нова українська школа: теорія і практика (обмін досвідом)» (м. Слов'янськ, 04–05 березня 2020 р.). 170 с.

Розглядаються пропозиції щодо змін в освіті, обмін досвідом стосовно їх впровадження з метою формування конкурентоспроможних учнів, здатних вільно та швидко адаптуватися в умовах інформаційного суспільства та європейської інтеграції України.

Збірник розраховано на наукових робітників, викладачів вишів, учителів, аспірантів, студентів тощо.

ЗМІСТ

Магула Н. В., Благушина І. Б. ЙДЕ ВЕСНА, ВЖЕ КРАСНА (інтегрований урок: українська література + музичне мистецтво)	6
Маслакова О. А. ЧИМ Я ПІЗНАЮ СВІТ? ДОТИКИ. ЩО МОЖНА ВПІЗНАТИ НА ДОТИК? (Я досліджую світ + ранкова зустріч, інтегрований урок, 1 клас).....	9
Мірзаханова О. Б. ІСТОРІЯ ТА ЕВОЛЮЦІЯ ТЕЛЕФОНУ (інтеграція STEAM-складової в урок англійської мови, 9 клас: із досвіду роботи вчителя).....	12
Мішина Л. П. СПОРТИВНІ ІГРИ. «ВОЛЕЙБОЛ». Конспект заняття з фізичного виховання	16
Михайлова М. К. ДЕНЬ ГІДНОСТІ ТА СВОБОДИ. Виховна година.....	19
Москат Н. Г. ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ НАТУРАЛЬНИХ ЧИСЕЛ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ЗНАНЬ З ФОНЕТИКИ, ОРФОГРАФІЇ, ОРФОЕПІЇ. УРОК ПОДОРОЖ (інтегрований урок математики та української мови).....	22
Наметченко Г. В., Бундак К. М. ЕКСПЕДИЦІЯ ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: дослідницький практикум	25
Ніколаюк Г. В., Ніколаюк І. І., Полякова Т. В. ГОЛОД-33. ТРАГІЧНІ УРОКИ ІСТОРІЇ (Година-реквієм у пам'ять про голодомор 1933 року).....	36
Ніскородова В. С. НАРОДНІ ТРАДИЦІЇ І ЗВИЧАЇ У ПОВІСТІ М. В. ГОГОЛЯ «НІЧ ПЕРЕД РІЗДВОМ». ЕЛЕМЕНТИ ФОЛЬКЛОРУ (зарубіжна література, 6 клас).....	42
Новосельцева С. В. ЕММА АНДРІЄВСЬКА «КАЗКА ПРО ЯЯН» (українська література, 6 клас).....	48
Олейнікова О. І. ВПЛИВ АЛКОГОЛЮ, КУРІННЯ НА ЗДОРОВ'Я. STEM-урок (основи здоров'я, 4 клас).....	51
Орлова Н. М. ПОДОРОЖ УКРАЇНОЮ (Я досліджую світ, 1 клас)	54
Осінова О. М., Сунтеля Н. А. ФІЗИКА + МАТЕМАТИКА (бінарний урок-подорож з математики та фізики)	58

Пастернак Н. М. ГЕНЕТИКА СТАТІ. УСПАДКУВАННЯ, ЗЧЕПЛЕНЕ ЗІ СТАТТЮ. МЕДИКО-ГЕНЕТИЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ	62
Плутенко К. В. FOOD AND DRINKS. HEALTHY FOOD (English, form 6)	66
Помазунова М. С. КОНСПЕКТ ЗАНЯТТЯ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗА МЕТОДИКОЮ М. М. ЄФИМЕНКА	72
Пономаренко Г. А. ІГРОВІ МОМЕНТИ НА УРОЦІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В НУШ. Гра: «What's missing?»	75
Пустовіт Т. А. «КОЗАЦЬКОМУ РОДУ НЕМА ПЕРЕВОДУ» (ранкова зустріч)	81
Романів Н. П. WINTER PARTY (English extracurricular event, form 3)	85
Рубан Н. С. ВІДНІМАННЯ ВИДУ 53 – 8. ТВОРЧА РОБОТА НАД ЗАДАЧЕЮ (математика, 2 клас)	91
Руденко О. В., Рижеголова Г. О. АВСТРАЛІЯ. РОСЛИННИЙ І ТВАРИННИЙ СВІТ (урок природознавства з використанням моделі змішаного навчання – ротації за станціями, 4 клас)	93
Сєдимова О. Л. «СКАРДИ КРАЇНИ ВСЕЗНАЙЛЕНД» (позакласний захід з математики для учнів 6 класу)	101
Сідашенко В. А. «РОЖЕВІ ЛЕБЕДІ» ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА (українська література, 7 клас)	106
Стенура І. В. АКТИВІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ «ЩОДЕННІ 5» В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ (опис власного педагогічного досвіду)	115
Суздаль В. І. ОПИС ВИКОРИСТАННЯ STEM-ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОЦІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	119
Терещенко В. В., Щербина О. О. СЦЕНАРІЙ ІНСЦЕНІЗАЦІЇ «НУШ ОЧИМА ДІТЕЙ»	124
Ткаченко Н. В. «БАГАТО Є В ТОБІ ЩЕДРОТ, МОЯ УКРАЇНО ЧОРНОБРОВА» (інтелектуально-розважальна гра з дітьми старшого віку за участю батьків)	128

Фоміна Н. В. ЗАСТОСУВАННЯ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ РОЗВИТКУ ПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ	132
Хандієва С. О. ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ.....	135
Чистиліна Л. В. «ЗАГАДКИ СНІГОВОЇ КОРОЛЕВИ» (комплексне заняття для дітей старшого дошкільного віку).....	138
Шарова Л. А. ЯПОНІЯ (всесвітня історія, 11 клас).....	141
Шверова М. І УЗАГАЛЬНЮЮЧИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ, УМІНЬ З ТЕМИ: «РОЗЧИНИ». САМОСТІЙНА РОБОТА	148
Штена О. П. ЗАВОЮВАННЯ НОВОГО СВІТУ (всесвітня історія, 8 клас).....	151
Штена Ю. О. ХАРЧУВАННЯ. МОЯ УЛЮБЛЕНА СТРАВА (англійська мова, 5 клас).....	155
Юрченко О. М. ЛЕКСИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ СЛОВА. ТЕМАТИЧНІ ГРУПИ СЛІВ. СКЛАДАННЯ ГРУП СЛІВ ЗА ПЕВНОЮ ЗМІСТОВОЮ ОЗНАКОЮ (українська мова, 2 клас).....	159
Ягунець С. І. РОЛЬ НАСТАВНИЦЬКОЇ РОБОТИ В СТАНОВЛЕННІ МОЛОДОГО ПЕДАГОГА.....	161
Якубовська Н. В. ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЗНАНЬ УЧНІВ (із досвіду роботи вчителя української мови та літератури)	164
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	169

Магула Н. В., Благушина І. Б.

ЙДЕ ВЕСНА, ВЖЕ КРАСНА

(інтегрований урок: українська література + музичне мистецтво)

Мета: з української літератури: актуалізувати знання учнів про календарно – обрядові пісні – веснянки; розвивати навички діалогічного мовлення; розвивати пам'ять, мислення, виховувати повагу до традицій і звичаїв нашого народу; з музичного мистецтва: ознайомити учнів зі святами циклу, формувати національну свідомість учнів, виховувати громадянина – патріота, розвивати любов до української пісні, сприяти духовних цінностей

Тип уроку: комбінований

Обладнання: класна кімната, рушники, ілюстрації із зображенням весняних свят, виставка книжок, млинці.

Перебіг уроку

*Хто забуває минуле,
Той не вартий майбутнього*

Вступне слово вчителя української літератури:

- Доброго дня, любі діти! Запрошуємо Вас на проводи зими! Так, адже, лютий – останній зимовий місяць. У народі кажуть: «Як не лютой, а на весну брів не хмур!»

- Діти, а хто знає, коли треба проводити зиму, і яке народне свято нам допоможе? (Відповідь дітей: «Стрітєння»)

- Так, Стрітєння. Зимонька – зима затрималася на порозі. Треба провести її на вороних кониках у далеку путь! Зустрінемо разом Весну – красну!

- А з чим у Вас асоціюється весна?

«Асоціативний куш». – Колективно висловіть власні асоціації до слова «Весна» (звучить музика: спів птахів, дзюрчання струмків...)

Актуалізація: Мотиваційних резервів учнів?

Учитель музики:

1. Чи любляете ви слухати пісні? Які саме?
2. Коли люди співають?
3. Що необхідно для того, щоб гарно співати? (голос, музичний слух, таланти у виконанні тощо)
4. Як пісня впливає на внутрішній стан людини?
5. Чому, на вашу думку, пісня – це фольклорний жанр?
6. Назвіть кілька пісень, що не втрачають своєї актуальності?

Оголошення теми, мети уроку.

Сьогодні ми з вами дізнаємося про календарно – обрядові пісні – веснянки, будемо формувати кругозор, світогляд до даної теми з

літератури та музичного мистецтва, виховувати інтерес до УНТ, зокрема пісні, ознайомимося з ТЛ: народна пісня, рефрен, повторимо знання про епітет.

Теорія літератури.

Народна пісня – невеликий музично – поетичний твір строфічної форми, автором якого є народ.

Рефрен – повторення групи слів, одного чи кілька віршованих рядків наприкінці строфи чи рядка

(Учні записують тему, ТЛ до зошитів)

Мотивація навчальної діяльності школярів.

– А щоб було на уроці цікавіше, будемо розширювати ваш кругозір, пригадавши останнє зимове свято (презентація учнів: 15 лютого наш народ відзначає Стрітіння. На 40-й день після народження Христа, Мати Божа принесла його до церкви, щоб дати ім'я. Тут відбулася зустріч священика Симона із Ісусом, так і з'явилося свято – Стрітіння, люди в цей день святити воду й свічки, які запалювали під час грози, щоб оберігати людей від грому, а друга назва свята Громниця або Зимобор.)

– Дякую Вам, за презентацію

– Зараз і я запалю свічку Стрітенську, і ви можете побажати те, чого вам найбільше хочеться. А люди здавна вірять, що в цей день зустрічаються Весна й Зима: змагаються – хто кого переможе.

Робота в малих групах (учні, які першими виконали завдання – скласти прислів'я – піднімають руки)

- 1) Зірки, перед, світять, похолоданням, Стрітіння, яскраво.
 - 2) Якщо, на, холодно, Стрітіння, скоро, вже, то весна
 - 3) Стрітіння, охала, баба, що пісня, весна, до, холодно, а, співа.
1. Зірки перед Стрітінням світять яскраво – перед похолоданням.
 2. Якщо на Стрітіння холодно, то вже скоро весна.
 3. До Стрітіння баба, охала, що холодно, а пісні про весну співає.

Вчитель музики:

– А як ви думаєте, що це за весняні пісні? (Відповідь дітей)

– Так, веснянки – пісні молодості й краси, святкування приходу весни.

– Прослухайте, будь ласка пісню «Ой весна, весна – днем красна»

– Що ви відчуваєте з приходом весни? Чому весну називають красною?

Вчитель літератури:

– Знайдіть у пісні текстові слова та постійні епітети (учні називають)

– На сторінці 12 підручника, спираючись на пояснення заповніть таблицю:

Художня своєрідність веснянок і місця їх в обряді

1	У який час виконують	Наприкінці зими, під час Трійці, Виликодня, Благовіщення
2	Який зміст веснянок	Заклик весни, тема кохання, родинних стосунків
3	Які художні засоби вживаються	Рефрен, пестливі слова, постійні епітети
4	У творчості яких письменників описані	Л. Українка, Т. Шевченко
5	Які композитори записували веснянки	В. Гнатюк, М. Лисенко

(Перевірка заповнення таблиці)

Вчитель музики:

– Народні веснянки були джерелом натхнення для українських композиторів. Рінні записи веснянок ми знаходимо у композитора М. Лисенка.

– Зараз ми разом проспівасмо обрядову пісню «Ой кувала зозуленька»

– Скажіть, будь ласка, дана веснянка чому присвячена (тема кохання)

– А що таке символи?

– А які символи ви знаєте? (державні, народні)

– Знайдіть народні символи (зозуленька, ластівка, калина)

Фізкультхвилинка

Встаньте діти, посміхніться,

Землі нашій уклоніться

За щасливий день вчорашній,

Всі до сонця потягніться,

Вліво, вправо нахиліться,

Веретинцем покрутіться,

В нас природа оживає,

Весну закликаєм

Ми всі.

Учитель літератури:

– Діти, а яке ще свято наближається? Правильно, Масляна, а ось і головна героїня цього свята.

(Входить дівчинка – Масляна)

Масляна: Душа я ваша, Масляна, цукрові мої вуста, солодка моя мова, а пісня ще й дзвінка. Прийшла до вас у гості: на широкий двір, на горах покататися, у млинцях повалятися

Масляна: Я до вас прийшла не з порожнім руками (звучить пісня «Благослови мати», діти підспівують та роблять колективно в групі

малюнок до веснянок, робота в групах)

Масляна: А які прислів'я про мене знаєте?

1) По нашому провулку проїхала бричка, на ній Масляна сиділа, немов молодичка.

2) Масляна, Масляна, яка ти мала, - якби ж тобі сім неділь, а посту одна.

3) Не завжди котові Масляна.

Масляна: А ну, заспівайте мені «Ой рано – вранці Ганнуся встала та закличемо разом Весну – Красну (учні виконують пісню)

Підсумок уроку.

Оголошення результатів навчальної діяльності учнів на уроці, учні пригощаються млинцями.

Домашнє завдання: прочитати обрядову поезію, що належить до літнього календарного циклу; підготувати малюнок до однієї з них; вивчити на вибір одну веснянку.

Маслакова О. А.

ЧИМ Я ПІЗНАЮ СВІТ? ДОТИКИ. ЩО МОЖНА ВПІЗНАТИ НА ДОТИК?

(Я досліджую світ + ранкова зустріч, інтегрований урок, 1 клас)

Мета:

– формувати в учнів здатність успішно користуватися усною мовленнєвою діяльністю;

– формувати здатність до пошуку та засвоєння нових знань;

– дати поняття про органи, за допомогою яких людина пізнає навколишній світ, ознайомити учнів із функціями шкіри, її роллю в організмі людини;

– розвивати вміння зосереджувати увагу на різних ознаках певних об'єктів;

– розвивати вміння працювати в команді, приймати рішення, уникати конфліктів;

– виховувати бажання дотримуватися правил особистої гігієни, бажання пізнавати навколишній світ.

Обладнання. Ноутбук, інтерактивна дошка, ілюстрації із зображенням органів чуття, іграшки для дослідження, коробка, презентація

Хід уроку

Організація класу

I. Привітання.

1. Привітання вчителя.

– Давайте привітаємось,

Давайте посміхнемося,

Давайте в очки глянемо,

І нам тепліше стане.

2. Вітання учнів і вчителя (всі)

– Давайте скажемо «Доброго ранку» тому:

- хто ходить до школи;
- усім дівчаткам класу;
- усім хлопчикам класу.
- усім гостям, що завітали сьогодні до нас на урок.

– Давайте знайомитися. Мене звать О.А. Ми разом попрацюємо на уроці ЯДС.

– А як звать вас? «Мене зовуть...»

II. Обмін інформацією.

1. Ранкові повідомлення.

Яка зараз пора року? Який місяць настав?

Який сьогодні день тижня? А яке число?

Чи були зранку опади? А вночі?

Чи є вітер? Який стан неба сьогодні?

Що незвичайне або дивне ви помітили дорогою до школи?

(Підсумок і результат своїх спостережень чергові заносять у куточок «Ранкові повідомлення»)

2. Про що дізналися на попередньому уроці?

Ви дізналися, які ще помічники є у людини, що допомагають їй пізнавати навколишній світ.

II. Актуалізація опорних знань

Вправа «Чарівна скринька»

У мене в скриньці лежить один предмет. Спробуйте відповісти на мої запитання відгадавши, який предмет лежить у цій коробці.

– Цей предмет легкий чи важкий?

– Він м'який чи твердий?

– Він кольоровий?

– Він великий чи маленький?

– Він має запах?

– Теплий чи холодний?

– Який він на смак?

– Чому ви не змогли дати відповідь на ці мої запитання?

– Що потрібно зробити, щоб дати відповідь на ці всі запитання?

III. Повідомлення теми і мети уроку.

Що ж допоможе нам дізнатися про ознаки предмета, який лежить у коробці? Наші помічники – органи чуття. Це очі, вуха, ніс, язик і шкіра. Загалом їх п'ять, і сьогодні на уроці ми дізнаємося, як ці помічники допомагають нам пізнавати світ.

4. Вправа «Покажи помічника»

- Побачити маму мені допомагають ...(очі)

- Пахощі квітів ми відчуваємо ... (носоком)
- Відчуття смаку морозива мені допоміг ... (язик)
- Дізналися, що їжачок колючий мені допомогла (шкіра)

Висновок: пізнавати навколишній світ нам допомагають вірні помічники: ніс, язик, шкіра.

А де знаходиться шкіра? Покажіть?

IV. Первинне сприймання та усвідомлення нового матеріалу

1. Розповідь учителя з елементами бесіди й опорою на наочність.

Практична робота

Дослід.

Дидактична гра «Спритні руки»

– До нас на урок завітала Совуня, принесла старанним учням подарунки. Але щоб їх отримати закрити очі, пустити руку у торбинку, доторкнутися до предмета і сказати, що це? (Учитель викликає кількох учнів і просить їх по черзі витягти з коробки іграшку. Попередньо дітям зав'язують очі).

– Як в и впізнали іграшки і який орган у цьому допоміг?

Це дивовижно! Шкіра, виявляється, може «розповісти» людині про те, що її оточує. Гладенький предмет чи шорсткий, м'який чи твердий, великий чи маленький? Це можна визначити на дотик – за допомогою шкіри.

Руханка. Доторкніться до гладкого предмета, до теплого, до м'якого.

Шкіра попереджає нас про небезпеку. Чому, доторкнувшись до гарячого, людина відразу відсмикує руку? Тому що шкіра миттєво подає сигнал: стережися, гаряче! А на морозі вона нам підказує: дуже холодно, можна обморозити пальці! Здатність людини відчувати доторк, біль, тепло, холод, називається дотиком. Шкіра – орган дотику. Ось чому так важливо берегти шкіру, не ранити її, уникати опіків і обмороження.

V. Руханка. Пальчикова гра «Рукавичка»

Мишка-матуся знайшла рукавичку,

(Розкрити долоньку, розчепірити пальчики, кілька разів повернути руки то долонями, то зовнішньою стороною вгору.)

Всіх мишеняток до неї покличе.

(Робити закликаючий жест, згинаючи і розгинаючи пальчик.)

Хлібчика скибку дасть покусати,

(Кінчиком великого пальчика по черзі стукати по кінчиках інших пальчиків.)

Їх обійме і вклатиме спати.

(Складені разом долоньки покласти під щічку).

VI. Закріплення й осмислення знань.

1. Відгадування загадки.

П'ять братів, п'ять силачів.

Хоч і здаються малими,
Можеш все робити ними:
І писати, й майструвати...
Хто вони? Зумій вгадати.

– Діти, що це? Тук, рука і її п'ять пальців. А як називаються ці пальці?

Закрийте очі, знайдіть підручник.

2. *Робота у зошиті (с. 41).*

– Чи потрібно дотримуватись правил гігієни своїх рук?

– А чи потрібно мити руки? Чи знаєте ви як це робити?

VII. Рефлексія.

– Що нового ви дізнались на сьогоднішньому уроці?

– Чи сподобався вам урок?

– Якщо сподобався, то намалюйте настрої на долоні та прикріпіть до сонечка.

На згадку про наш урок ось вам маленькі подаруночки. Закрийте очі, діставайте по одному, скажіть що це.

Мірзаханова О. Б.

ІСТОРІЯ ТА ЕВОЛЮЦІЯ ТЕЛЕФОНУ

**(інтеграція STEAM-складової в урок англійської мови, 9 клас:
із досвіду роботи вчителя)**

Мета:

- Вчити учнів вживати лексичні одиниці з теми в усному та писемному мовленні, розпізнавати на слух, одержувати основну інформацію з прослуханого, прочитаного, обмінюватись інформацією; поглибити знання учнів про винахід телефону та його роль у нашому житті.

- Розвивати й вдосконалювати навички усного мовлення, кмітливість, здібності до порівняння, логічного викладу думок, уміння критично мислити.

Тип уроку: комбінований

Обладнання: мультимедійна презентація у форматі Power Point, відеоролик «The invention of a telephone»: режим доступу (<https://www.youtube.com/watch?v=jdgj6G7IZVc>), роздатковий матеріал (пластикові стаканчики, нитка), інтернет-ресурс mozabook (the first telephone): режим доступу (https://ua.mozaweb.com/ru/Extra-3D_sceny-Telefon_Aleksandr_Grejam_Bell-38655), текст для читання «Flexible computers»(from the educational site Learn English Teens):режим доступу (<https://learnenglishteens.britishcouncil.org/uk-now/science-uk/flexible-screen-technology>), платформа для навчання Kahoot.

Завдання уроку:

- Перевірити рівень опанування учнями лексичного матеріалу з теми «Винаходи та винахідники», їхнє вміння розуміти прослухану інформацію, читати тематичні тексти, висловлювати власні думки і припущення, підводити підсумки на основі прочитаного та прослуханого за допомогою використання комп'ютерної підтримки.

Хід уроку:

I. Підготовка до сприйняття іншомовного мовлення.

1.1. Організація учнів до уроку.

Good morning, students. I'm glad to see you. I hope you are fine today. Let's start our lesson.

1.2. Мовленнєва розминка. Look at the screen, please, and read these words:

“Progress is impossible without change, and those who cannot change anything.”

Do you agree with the words of Bernard Shaw?

(P. Yes, I agree! To my mind, everything in the world changes and that's why the world is developing)

– OK! It'll be the slogan of our lesson.

1.3. Уведення в іншомовну атмосферу.

Метод “Хмара слів.”

What words can you see in the cloud? Read and make up sentences with them.

II. Повідомлення теми та мети уроку.

Well, look at the pictures, please, and guess, what the topic of our lesson is.

How do you think, what are we going to discuss?

Yes, you're right. Today we are going to speak about a TELEPHONE. The topic of our lesson is “The history and evolution of the telephone”. We can't imagine our modern life without phones. At today's lesson you'll get to know about the history and the development of the telephone, learn some interesting facts. At the same time you'll improve your knowledge of English. In other words, what will we do at the lesson? So, the aims and tasks of the lesson are the following:

- S Science (to watch a video about the evolution of the telephone)
- T Technology (to make a virtual travelling to Alexander Bell's room)
- E Engineering (to make a cup phone)
- A Art (Interviews)
- M Mathematics (to measure the thread length)

III. Основна частина уроку.

2.1. Інтерактивна вправа "Мозковий штурм."

What usually comes to your mind when you hear the word a telephone?

2.2. Повторення вивченої лексики.

Now look at the screen .You can see some words and pictures according to our theme. Your task is to match them.

Words: 1) touchscreen, 2) buttons/keys, 3) icons, 4) charger, 5) ear buds, 6) to take selfie, 7) ringtone, 8) switch on / off, 9) camera, 10) Internet, 11) to text, 12) games.

2.3. Аудіювання. Listening.

A) Pre- listening activities.

Now let's make a small journey to the past. Look at the screen.

Such telephones were used by people 10 years ago.

These ones were used about 30 years.

A hundred years ago the telephone looked like that.

And now you can see the model of the first telephone which has ever existed

In the future the mobile phones will be flexible. Flexible plastic displays are as thin as paper. The screen can be any size, black and white or colour and are very thin and light.

B) While-listening. <https://www.youtube.com/watch?v=jdgj6G7IZVc>

Look, listen and then do a quiz on a site Kahoot.

C) Post-listening.

Kahoot.

1. What did Alexander Graham Bell invent?

- a) The TV
- b) The telephone
- c) Nothing
- d) Facebook

2. Why did he invent the telephone?

- a) the invention was for the competition.
- b) He wanted to talk with his friend from Australia.
- c) He understood that sound can be transfer electrically.

3. Alexander Graham Bell changed the way people ----- with one another.

- a) visit
- b) dance
- c) communicate
- d) sing

4. Was his mother nearly deaf ?

- a) Yes
- b) no

5. What did his father teach ?

- a) Maths
- c)nothing

comfortable. Today at the lesson:

- Frankly speaking, it was interesting to know ...
- As for me, I am in a (good mood) ...
- I want to say that the most interesting was ...
- To sum it up I liked the information about ...

Мишина Л. П.

СПОРТИВНІ ІГРИ. «ВОЛЕЙБОЛ».

Конспект заняття з фізичного виховання

Мета: 1. Підвищити інтерес студентів до самостійних занять фізичною культурою та спортом.

2. Розвивати засобами гри фізичні якості: силу, стрибучість, спритність, координацію рухів.

3. Формувати в студентів наполегливість, почуття колективізму та взаємодопомоги, дисциплінованість.

Вид заняття: практичний.

Інвентар: м'ячі волейбольні (15 шт.), сітка волейбольна, свисток, секундомір, мультимедійна установка, навчальні картки.

Місце проведення: спортивна зала.

Завдання заняття:

1. Удосконалювати техніку передачі м'яча двома руками зверху та знизу.
2. Удосконалювати техніку верхньої та нижньої прямої подачі м'яча.
3. Удосконалення прямого нападаючого удару.
4. Сприяти розвитку швидкості та координації рухів засобами рухливих ігор та естафет.

№ п/п	Зміст заняття	Дозування	Організаційно-метод. вказівки
I	Підготовча частина	25 хв.	
1.	Шикування групи. Рапорт. Привітання, повідомлення завдань	1'	У шеренгу за зростом. Перевірити готовність студентів до заняття.
2.	Вимірювання ЧСС Правила поведінки в залі та техніка безпека на занятті	30"	Протягом 10" (11–15 уд. × 6). Звернути увагу на самопочуття студентів. Розпочинати гру за командою, дотримуватися правил гри. По закінченню прибрати інвентар.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

3.	Медіасупровід. Актуалізація опорних знань з теми «Волейбол».	5'	Завдання: зосередити увагу на важливості чіткої відповіді.
4.	Стройові вправи на місці: – повороти на місці; – ліворуч – праворуч – кругом.	30"	Чітке виконання команд.
5.	Різновиди ходьби: – на носках, на п'ятах, на внутрішній та зовнішній стороні стопа; – прискорена ходьба.	1'	Дотримуватися дистанції, слідкувати за поставою та диханням.
6.	Повільний біг. Різновиди бігу з блокуванням біля сітки: – біг з високим підніманням стегна; – біг з закидом ніг назад; – приставними кроками лівим та правим боком; – біг з прямими ногами; – біг з підскоками та багатоскоки; – ходьба.	3'	Біг починати та закінчувати за сигналом. У колону по одному, дистанція 2–3 кроки. Узгоджувати рухи руками та ногами. Дихати вільно.
7.	Загальнорозвиваючі вправи в русі	3'	Навчальна картка 1.
8.	Вправи на відновлювання дихання	30"	Під час повільної ходьби.
9.	Загальнорозвиваючі вправи на місці	10'	Навчальна картка 2. Розімкнутися на довжину витягнутих рук.
10.	Вимірювання ЧСС	30"	Норма до 140 уд. сек
II	Основна частина	50 хв.	
1.	Медіасупровід. Визначення основних елементів у нападі та захисті (стійки, пересування, прийом м'яча зверху – знизу, передача м'яча зверху – знизу).	2'	Коротка інформація про техніку волейбольних вправ.
2.	Перешиккування у дві шеренги.	30"	
3.	Пересування волейболістів: – біг ривком до блокування; – біг приставними кроками лівим та правим боком; – біг спиною вперед змійкою;	5'	Студенти повинні знати та уміти повільно застосовувати: приставні кроки вперед – назад, вліво – вправо, біг назад,

	– біг із зупинкою кроком.		зупинка після пересування.
4.	<p>Прийом і передача м'яча:</p> <ul style="list-style-type: none"> – прийом і передача м'яча двома руками зверху над собою; – підкинутим'яч вгору над собою і виконати передачу двома руками зверху; – передача двома руками зверху назад через голову; – прийом і передача м'яча двома руками зверху в парах; – прийом м'яча знизу після накидання партнером; – прийом і передача м'яча двома руками знизу над собою; – передачам'яча двома руками (чергуючи верхню з нижньою) в парах через сітку. 	<p>10' 20 р.</p> <p>10 р.</p> <p>8 р.</p> <p>8 р.</p> <p>8 р.</p> <p>8 р.</p>	<p>Звернути увагу на правильне положення рук, ніг, тулуба;</p> <p>Правильне положення пальців на м'ячі.</p> <p>Слідкувати за виконанням вправи.</p> <p>Ноги зігнуті в колінах</p> <p>Узгоджена робота рук, ніг, тулуба;</p> <p>Під час польоту м'яча переміститися «під м'яч»;</p> <p>Руки повинні бути перед собою.</p>
5.	<p>Медіасупровід</p> <p>Визначення основних елементів техніки гри у нападі та захисті (блокування та нападаючий удар).</p>	2'	
6.	<p>Блокування на нападаючий удар:</p> <ul style="list-style-type: none"> – стрибки біля сітки з підняттям рук вгору; – стрибки біля сітки з підняттям рук вгору з м'ячем; – стрибки біля сітки з підняттям рук вгору з м'ячем з переміщенням; – прямий нападаючий удар із власного підкидання та його блокування. 	<p>10' 5 р.</p> <p>5 р.</p> <p>5 р.</p> <p>5 р.</p>	<p>З обох сторін сітки.</p> <p>Стежити за правильним виконанням блокування та удару; не торкатися сітки руками.</p>
7.	<p>Медіасупровід</p> <p>Визначення основних елементів техніки гри у нападі та захисті (подачі м'яча).</p>	2'	
8.	<p>Подачі м'яча:</p> <ul style="list-style-type: none"> – нижня пряма подача через 	<p>7' 3 р.</p>	<p>Студенти об'єднуються в 2 команди, кожна отримує</p>

	сітку в парах – верхня пряма подача через сітку в парах; – змагання на більшість результативних подач.	3 р. 3 р.	м'ячі (по 1 на пару). Гравець, який приймає м'яч, підбиває його над собою нижнім або верхнім прийомом, потім ловить м'яч і біжить за лінію подачі. Чия команда більше виконає прав. подач.
9.	Вимірювання ЧСС	30"	Норма 110–130 уд. /хв
10.	Естафети з елементами волейболу.	7'	Звернути увагу на правильне положення рук, ніг, тулуба.
11.	Навчальна гра у волейбол 6 × 6.	7'	Умови проведення гри наближаються до змагальних, група поділяється на 2 команди
III	Заключна частина	5 хв.	
1.	Шикування в одну шеренгу	30"	На лінії майданчика
2.	Вправи на відновлення дихання: 1 – руки вперед; 2 – руки вгору; 3 – руки через сторони вниз.	2'	Вдих – видих
3.	Вимірювання ЧСС	30"	Норма 80–100 уд./хв
4.	Підведення підсумків заняття. Оцінювання студентів. «Мозковий штурм».	1'	Відзначити кращих ігравців.
5.	Повідомлення домашнього завдання. Організований вихід із зали	1'	Прочитати правила змагань з волейболу; розміщення гравців на майданчику.

Михайлова М. К.

ДЕНЬ ГІДНОСТІ ТА СВОБОДИ. Виховна година

Мета: ознайомити учнів з історією виникнення свята; пояснити поняття «гідність» та «свобода»; формувати розуміння єдності й цілісності України, усвідомлення себе українцем, почуття особистої відповідальності за долю держави, готовність служити Батьківщині та стати на захист державних інтересів країни.

*Зацвітає калина, зеленіє ліщина,
Степом котиться диво-луна,
Це – моя Україна, це – моя
Батьківщина,
Що як мама, як тато одна.*

Хід роботи

I. Мотиваційно-настановчий етап.

1.1. Вступне слово вчителя.

Незабаром у нашій державі свято – «**ДЕНЬ ГІДНОСТІ ТА СВОБОДИ**».

Це свято відзначається щороку 21 листопада на честь початку цього дня двох революцій: Помаранчевої революції (2004 року) та Революції Гідності (2013 року). Сьогоднішнє свято відзначається на честь ушанування Революції Гідності – події в історії сучасної України, яка змінила життя багатьох українців, їхнє бачення світу і себе у ньому.

Саме рік тому – 21 листопада – у Києві почалися студентські акції протесту, спричинені несподіваним одностороннім рішенням влади відкласти підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

Після жорстокого побиття студентів та розгону Євромайдану, мирний протест переріс у масові зібрання – щотижневі віче для підтвердження своїх поглядів, громадського спротиву – та постійні сутички між протестувальниками та силовими структурами, наслідком яких стала трагічна загибель понад 100 людей – Героїв Небесної Сотні...

Пісня «Пливе кача...»

«Революція Гідності» – так назвуть згодом «Євромайдан» – об'єднала весь український народ навколо високої мети – відстоювання незалежності України, її розвитку в європейському співтоваристві, захисту демократичних цінностей, прав і свобод людини і громадянина, досягнення гідного рівня життя й праці.

1.2. Аналіз вірша.

Народе мій, пишаюся тобою:

Моя душа – частинка твого «Я».

Красою правди у святім двобою

Понад Майданом сонця лик сія...

Є нація! Хай знають всі у світі:

Ми є! Народ піднявся із колін!

І переможно сонце правди світить,

Співає гордо наш Державний Гімн.

II. Основний зміст роботи.

2.1. «Мікрофон відкритих думок».

Україна – багата держава. У ній живе волелюбний народ, який прагне до гідного життя та свободи.

Що ж таке свобода, гідність? Як ви розумієте ці поняття? (Відповіді дітей).

2.2. Визначення понять за словником.

Свобода – 1. Відсутність політичного й економічного гноблення, утиску й обмежень у суспільно-політичному житті якого-небудь класу або всього суспільства; воля.

2. Життя, існування тощо, без залежності від кого-небудь, можливість поводитися на свій розсуд.

Гідність – 1. Сукупність рис, що характеризують позитивні моральні якості.

2. Усвідомлення людиною своєї громадської ваги, громадського обов'язку.

Пісня «Я україночка»

2.3. Аналіз вірша.

Нехай ніхто не половинить,
Твоїх земель не розтина,
Бо ти єдина, Україно,
Бо ти на всіх у нас одна.
Одна від Заходу й до Сходу
Володарка земель і вод –
Ніхто не ділить хай народу,
Бо не поділиться народ.
І козаки, й стрільці січові
За тебе гинули в полях.
У небесах сузір'я Лева
Нам світить на Чумацький Шлях.
Стражденна чаєчко-небого,
Єдині два твої крила.
Виходим, нене, у дорогу,
Аби ти вільною була.
Нехай ніхто не половинить
Твоїх земель, не розтина,
Бо ти єдина, Україно,
Бо ти на світі в нас одна.

Танець з прапорами

3.1. Вікторина «Моя – Україна»

Вірш про Україну

Ось небо блакитне і сонце в зеніті!
Моя Україна найкраща у ... (світі!)
Моя Україна – це ліс і озерця,
Безмежні степи і чарівні... (джерельця.)
Красиві пейзажі і гори високі,
Маленькі струмочки і річки... (глибокі.)

Сади чарівні, мальовничії села,
Моя Україна – це пісня (весела.)

3.2. Вікторина «Знавці нашої культури»

1. Кольори нашого державного прапора (жовтий і синій)
2. Розкажіть перші рядки національного Гімну (...)
3. Кущ, оспіваний в українських народних піснях, символ дівочої вроди (калина)
4. Дерево-символ, з яким в українських народних піснях і переказах порівнюють струнких дівчат (тополя)
5. Чим прикрашають голову українські дівчата (вінок)
6. Національний символ України. Матері дарують його своїм дітям на щастя та долю, відряджаючи у далеку дорогу (рушник)

III. Підсумки.

3.1. Створення асоціативного куща до слова «Україна».

3.2. Малюнок «Я – українець».

Москат Н. Г.

ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ НАТУРАЛЬНИХ ЧИСЕЛ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ЗНАТЬ З ФОНЕТИКИ, ОРФОГРАФІЇ, ОРФОЕПІЇ. УРОК ПОДОРОЖ

(інтегрований урок математики та української мови)

Мета:

- удосконалювати навички додавання та віднімання натуральних чисел, повторити відомості з фонетики, орфоєпії, орфографії;
- розвивати обчислювальні навички, логічне мислення, мовленнєві навички, творчі здібності, уважність, спостережливість;
- виховувати інтерес до предметів, почуття колективізму, відповідальність

Обладнання: картки із завданнями, орфоєпічний словник, ноутбук, мультимедійна установка, інтерактивна дошка

*Математику ще й тому вивчати слід,
що вона розум до ладу приводить
(М. Ломоносов)*

*Мова вдосконалює серце
і розум народу, розвиває їх
(О. Гончар)*

Хід уроку

Учитель. Сьогодні на уроці буде цікаво і тим, хто любить математику, і тим, кому подобаються гуманітарні науки. Мета уроку – удосконалювати вміння та навички виконання додавання та віднімання натуральних чисел, і, виконуючи завдання, повторити деякі відомості з

української мови. Ви будете подорожувати, відвідуючи різні станції, де на вас чекають цікаві завдання.

За активність, правильні відповіді учні отримують жетони, за кількістю яких у кінці уроку будуть виставлені оцінки.

Клас поділено на 4 команди: «Плюс», «Мінус», «Букви», «Звуки». Кожна команда пояснює свою назву.

Перед тим, як вирушити в подорож, командам на квитках потрібно знайти номер свого вагону (учні отримують квитки із завданнями).

Записати число, яке:

«Плюс» – на 4 менше від найменшого трицифрового числа;

«Мінус» – на 7 більше за найбільше двоцифрове число;

«Букви» – на 3 менше від найбільшого двоцифрового числа;

«Звуки» – на 6 більше за найбільше трицифрове число.

Команди називають номери вагонів.

«Плюс» – 96;

«Мінус» – 106;

«Букви» – 96;

«Звуки» – 106.

Учитель. Усі номери вагонів закінчуються числом 6. Це цікаве число. Станцій теж буде 6. А ще у слові «шість» може чергуватися голосний. Як?

Учні наводять приклад: шість-шести-шостий.

1 станція. «Відгадайка»

Кожна команда отримує конверт із завданням.

Відгадайте прислів'я, поясніть його значення:

29704-2986= - - - - -

9704-8031= - - - - -

12984+13734= - - - - -

Й

6877+1051= - - - - -

1	2	3	6	7	8	9
р	д	и	о	б	е	у

Відповідь: Добре роби, добре й буде.

Учитель. Чи всі голосні звуки містяться в прислів'ї? Якщо ні, то запишіть, яких звуків не вистачає

(Відповідь: а, і)

2 станція. «Анаграма»

Учитель. Треба розшифрувати повідомлення: «міс отирич дав лунь сівімноди». Виконати завдання треба за допомогою: <http://learningapps.org/display?v=pom1ot6x219>

З отриманих цифр утворіть найбільше та найменше число. Знайдіть їх суму та різницю:

міс – 7

отирич – 4
дав – 2
лунь – 0
сівім – 8
ноди – 1
(874210 і 102478)

3 станція. «Метромір»

Учитель. Виконайте дії з іменованими величинами, у відповідях запишіть правильні закінчення і поставте наголос.

5 км 350 м – 2 км 650 м = ___ кілометр ___ метр ___

4 дм 3 см – 18 см = ___ дециметр ___ сантиметр ___

3 ц 26 кг + 5 ц 97 кг = ___ центнер ___ кілограм ___

5 кг 350 г – 2 кг 850 г = ___ кілограм ___ грам ___

Виконайте перевірку наголосу за допомогою орфоепічного словника.

4 станція. «Сортувальна»

Командам роздаються завдання із питанням: чому в усному мовленні можна сплутати подані слова: доданок, додаток, знаменник, займенник? Розсортувати слова, пояснити усно їх значення.

5 станція. «Логічно-фонетична»

Команди отримують задачу. Завдання: відновити текст (вставити пропущені букви) і розв'язати її.

Три бр__гади р__монтували д__рогу. Перша бр__гада відр__монтували 23 км, що на 7 км більше, ніж друга. Разом перша і друга бр__гади відр__монтували на 12 км більше, ніж 3 бригади. Скільки кіл__метрів дороги відр__монтували три бр__гади разом?

Після виконання завдання правильний текст з'являється на екрані.

Учитель. Чи є слова, у яких пропущений голосний буде наголошеним?

(Відповідь – ні)

6 станція. «Урівнялка»

Кожна команда отримує завдання.

Марійка задумала число. Якщо до нього додати потроєний добуток кількості всіх голосних звуків, від результату відняти кількість букв українського алфавіту, то отримаємо кількість усіх цифр. Яке число задумала Марійка?

$$(x + 3 \cdot 6) - 33 = 10$$

Відповідь: $x = 25$

Підсумки.

Учитель підбиває підсумки уроку. Учні за допомогою смайликів показують свій настрій.

Домашнє завдання.

Придумати й розв'язати задачу із казковими героями на додавання і віднімання натуральних чисел.

Наметченко Г. В., Бундак К. М.

ЕКСПЕДИЦІЯ ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: дослідницький практикум

Рецензент: Новікова Світлана Віталіївна, к.і.н., доцент кафедри історичних дисциплін Маріупольського державного університету.

Дослідницький практикум «Експедиція як особлива форма дослідницької діяльності» присвячений організації пошукової роботи шкільних експедицій, які є однією з ефективних форм позакласної діяльності школярів.

Методична розробка поетапно розкриває шлях організації дослідницької діяльності учня від пошуку і збору джерельного матеріалу до його систематизації, аналізу. Цей процес представлено у вигляді моделі, яка схематично висвітлює етапи і складові проведення шкільної експедиції, розкриває методи організації науково-пошукової роботи учня та її результати.

Актуальність. Результати вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду у вихованні через пошукову діяльність вказують на те, що в даний час недостатньо повно використовується можливість підготовки дітей до життя. У зв'язку з цим, виникає необхідність створення методичних матеріалів, що допомагають організаторам пошукової діяльності розкрити шляхи та засоби формування гармонійно розвиненої особистості школяра.

Мета даного матеріалу надати практичну допомогу педагогам, бажаючим використовувати самостійну дослідницьку та творчу діяльність учнів як засіб розвитку особистості, формування в учнів соціально-активної позиції.

Наш навчальний заклад надає великого значення пошуковій роботі, а саме шкільним експедиціям як частині музейної педагогіки.

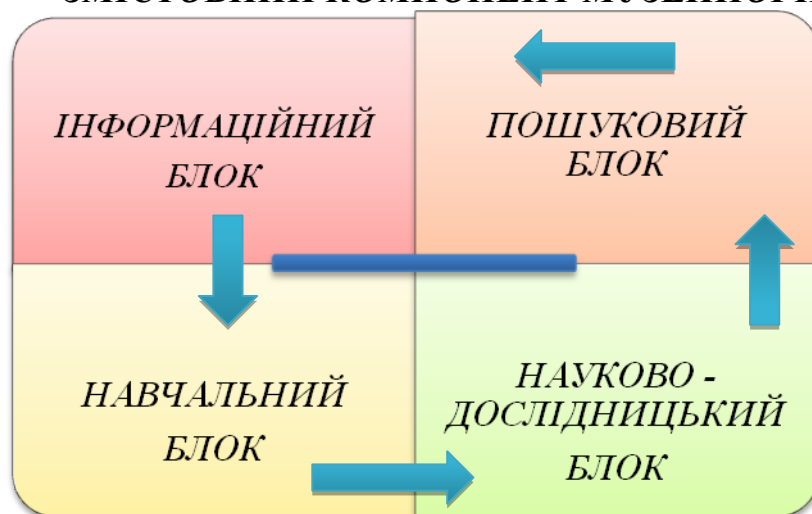
**Мета
музейної
технології**

***Включення музею в освітній простір
сучасної школи як повноправного
суб'єкту навчально-виховного процесу.***

Відмінні риси навчання в музейній педагогіці – неформальність і добровільність. Особливістю навчання є можливість максимально реалізувати свої здібності і задовольнити інтереси, воно стимулюється

експресивністю, різноманітністю і справжністю музейних предметів. Музей перестає бути тільки сховищем, а стає живим організмом в процесі пізнання.

ЗМІСТОВНИЙ КОМПОНЕНТ МУЗЕЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Музейна педагогічна система передбачає таку організацію навчально-виховного процесу, за якою учень – один із головних суб'єктів творчої діяльності.

Трансформація музею в осередок науково-дослідницької діяльності

1. Шкільні пошукові експедиції

Краєзнавчі

Етнографічні

Фольклорні

Екологічні

Результат: Поповнення музейних експонатів.

Створення нових експозицій музею.

Міні-проекти.

Міні-музеї.

Виставки.

Віртуальні презентації

По-перше: пошукова робота дозволяє вийти за рамки уроку, враховує індивідуальні інтереси та творчий потенціал дитини, привчає до самостійної діяльності.

По-друге: емоції, які відчуває дитина, беручи участь в експедиції, дають поштовх краще запам'ятовувати, зацікавитися темою, займатися дослідницькою діяльністю. Тобто саме тут найповніше може бути задіяний емоційний інтелект дитини.

По-третє: метод занурення або концентрованого навчання є однією із основ експедиційної діяльності. Він зосереджує дитину на глибшому вивченні теми, заставляє пережити якісь моменти і краще їх засвоїти. А

головне – пошукова діяльність виховує любов до рідного краю, патріота й громадянина.

Успішність реалізації будь-якої педагогічної технології суттєво залежить від готовності вчителя впроваджувати технологію в педагогічну практику. На цьому етапі вчителі активно залучаються в практичну розробку та безпосередню підготовку дидактичних матеріалів до проведення різноманітних форм навчально-виховного процесу на основі принципів музейної педагогіки.

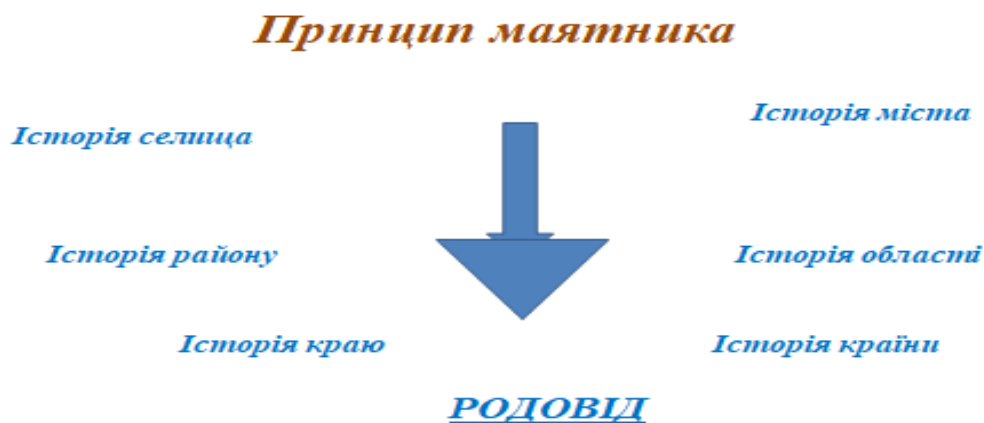
Основні принципи музейних педагогічних технологій

Принцип концентризму передбачає вивчення краєзнавства по концентру – своєрідним колам знань.

Принцип маятника – можливість і доцільність постійного зв'язку близького з далеким, повернення від далекого до ближчого. Вивчаючи свій родовід, учні пов'язують його з історією свого району, міста, області, можливо, країни і, навпаки, знайомлячись з історією держави, області, вони повертаються до фактів історії рідного краю.

Принцип спіралі дозволяє повертатися до теми, розширюючи коло залучених джерел, навчаючись застосовувати більш складні прийоми і методи дослідження.

Радою музею було розроблено методичне забезпечення шкільних експедицій.

ІНСТРУКЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ШКІЛЬНОЇ ЕКСПЕДИЦІЇ

<i>Підготовчий етап</i>	<i>Практичний етап</i>
<ul style="list-style-type: none"> – визначення мети та завдання – складання плану – розробка маршрутів і термінів – вивчення теми в літературі та комплектування обладнання та знаряддя – розподіл обов'язків між учасниками експедиції 	<ul style="list-style-type: none"> – збір учасників експедиції – перевірка наявності спорядження – проходження маршруту за експедиції провідником – замальовка, фото-відео зйомка – фіксація експедиції в польовий щоденник – повернення – аналіз результатів

Потрібно зазначити, що експедиція школярів готується і проводиться за спрощеним методом у порівнянні з науковою. Вона проводиться в ході досліджень за конкретною темою. Постановка і черговість тем, висунутих для вивчення, повинні носити плановий характер і диктуватися пошуковими завданнями.

Краєзнавча експедиція з вивчення історії виникнення водних ресурсів у селищі Старий Крим

Зручніше починати з етнографічних експедицій, оскільки вони дозволяють сформувати змістовні музейні колекції.

Етнографічна експедиція з дослідження традиційних свят греків-урумів селища Старий Крим

Рекомендації до інструкції проведення експедицій:

- визначаючи мету учасникам бажано погоджувати свої дії з музеями, які мають досвід експедиційної роботи;

- важливу роль при складанні плану має карта місцевості або провідник з місцевих жителів;

- у плані експедиції повинні бути такі пункти: мета дослідження, об'єкт та предмет дослідження, місце (база) експедиції, кількість і склад учасників з обов'язками, терміни експедиції, список осіб, з якими необхідно зустрітися, список джерел та літератури, які необхідно вивчити;

- керівникам експедиції необхідно чітко позначати територіальні кордони, у межах яких проводитиметься дослідна робота;

- важливо при розробці маршрутів експедиції спиратися на такі джерела: сучасні карти (плани місцевості), старовинні карти, описи в джерелах, розповіді жителів місцевості, розповіді очевидців певних подій.

Тільки комплексний підбір джерел допоможе скласти найбільш точний маршрут експедиції.

У своїй діяльності використовуємо такі **методи проведення**

експедиції

Робота з літературними і краєзнавчими джерелами передбачає використання різного роду друкованих видань про досліджувану територію. Картографічний і статистичний методи пов'язані з вивченням наявних карт місцевості. Метод польових спостережень включає в себе вивчення природних умов, без яких глибоке історичне дослідження неможливе.

У ході експедиції учні багато чому навчаються:

- працювати з різними джерелами інформації;
- орієнтуватися по карті і на місцевості;
- проводити інтерв'ю, бесіду, складати анкети, записувати й аналізувати підсумки бесід з населенням;
- вести польові спостереження;
- зберігати і редагувати матеріали за допомогою цифрових технологій.

Методи збору і пошуку інформації різняться від методів проведення експедиції. Існує два типи збору інформації: маршрутний – застосовується в літньому таборі, стаціонарний – дає змогу зблизитися з населенням, вивчати його історію, культуру.

При польових дослідженнях експедицій використовуємо метод спостереження: пасивний – спочатку лише спостерігаємо за діями, або активний – коли проникаємо в середину досліджуваної групи, беремо участь у дійстві, емоційно занурюємося.

Методи збору та пошуку інформації

Спостереження

Опитування

Одним із основних методів збору первинної інформації є метод опитування. Адже відбувається взаємодія на вербальному рівні дослідника і опитуваного. Потрібно звернути увагу на зацікавленість дослідника.

Анкетування

Анкетування – різновид опитування. Дозволяє проводити опитування серед респондентів засобами масової інформації.

Анкета

Шановні учні

Просимо вас допомогти у зборі матеріалу для написання наукової праці «Святкування календарно-обрядового свята Ай-Василь у селищі Старий Крим», відповівши на питання анкети:

1. Прізвище, ім'я, по батькові.
2. Чи знайомі Ви з традиціями та обрядами греків?
3. Яке із релігійних свят Ви вважаєте найбільш значимим для Вашої сім'ї?
4. Чи виконуються церковні обряди у Вашій сім'ї (молитви при випіканні тіста, при прийомі їжі, перед сном, освячення хліба хрестом)?
5. Якої форми випікали обрядовий пиріг у Вашій сім'ї?
6. В якому порядку розрізали святковий пиріг «Ай-Василь» і наділяли ним членів Вашої сім'ї?
7. Чи слідуєте ви традиції приносити шматок пирога до колодязя?
8. Що ви робите з монетою у випадку знаходження її саме у вашому шматку пирога?
9. «Ай-Василь» є для вас релігійним святом чи сімейним?

Інтерв'ю

Інтерв'ю передбачає особисту бесіду. Якість інформації, що отримується в процесі інтерв'ю, залежить від програми опитування і від взаємодії дослідника і респондента.

Метод реконструкції

Метод реконструкції заставляє дослідників звертати увагу на деталі дійства, щоб відтворити побачене й почуте на практиці.

У культурі кожного народу зберігаються залишки минулого, за якими можна зробити висновки про стан речей на більш ранньому історичному етапі.

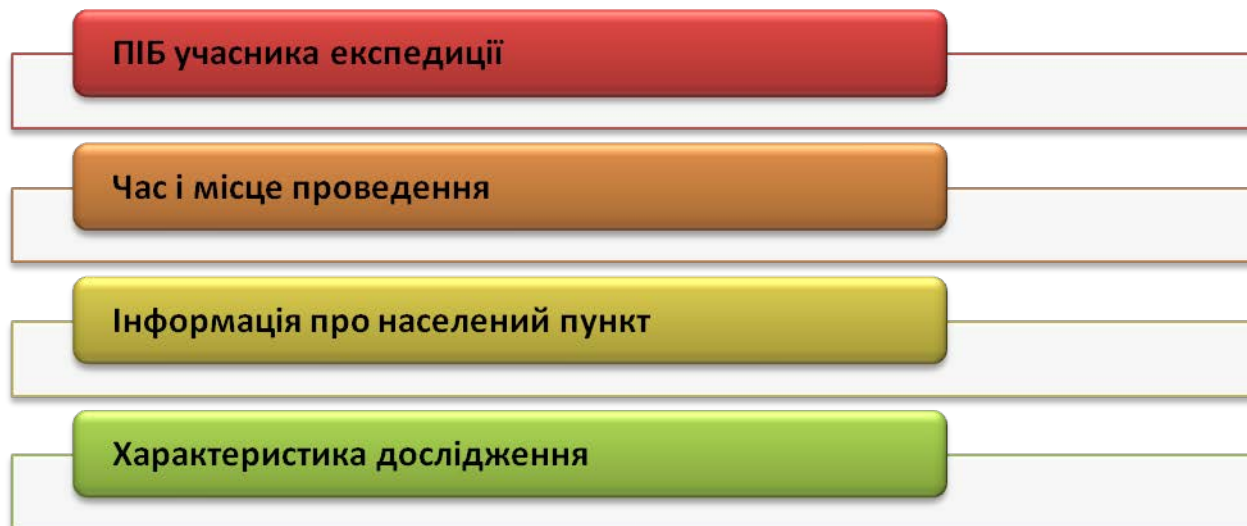
Метод пережитків

Порівняльно-історичний метод використовуємо в дослідницьких роботах, коли порівнюємо різні історичні явища. **Компонентний** метод дає характеристику цілісної сутності явища за допомогою виявлення

складових його структурних компонентів.

Матеріали, які збираються в ході експедиції фіксуються у спеціальних польових документах. Один із них – польовий зошит. Це основний робочий документ експедиції. Оформлюється, як правило, на основі звичайних загальних зошитів та має структуру.

Структура польового зошита

Аркуші таких зошитів обов'язково нумеруються, їх виривати не можна. Для зручності записи робляться на одному боці кожного аркуша. Запис кожної бесіди з інформатором необхідно починати з нової сторінки. Усі виправлення, уточнення робляться в зошиті тільки його власником і тільки під час експедиції.

Результати діяльності експедицій

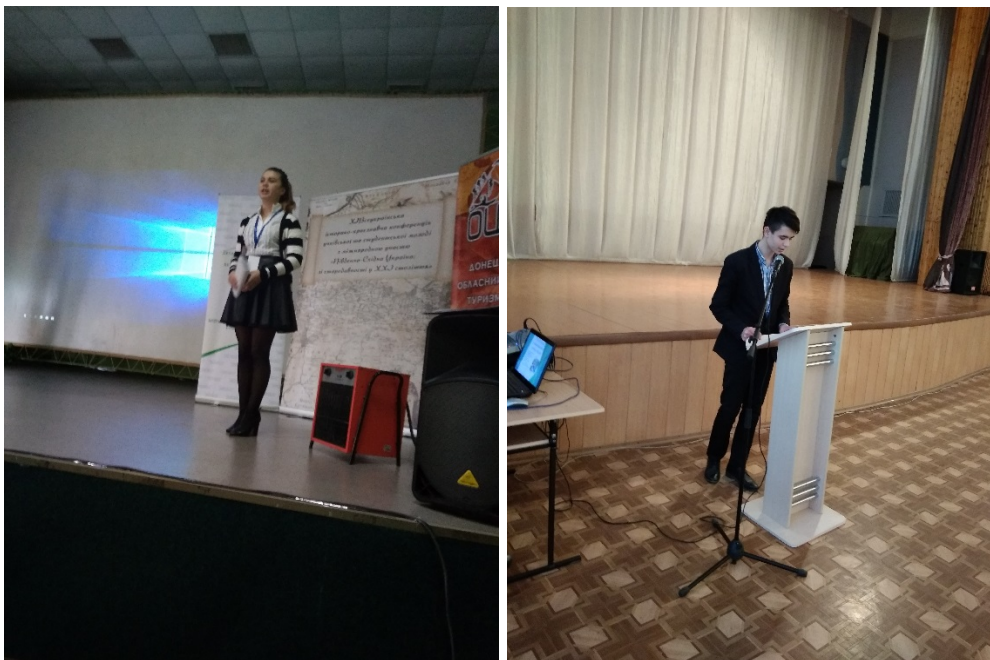
- Поповнення музейних експонатів.
- Створення нових експозицій.
- Тематичні екскурсії, літні виставки.
- Науково-практичні конференції.
- Науково-дослідницькі роботи, як вища форма пошукової діяльності.

За останні роки було написано більше 30 наукових дослідницьких робіт на базі польових досліджень. Неодноразово наші роботи були представлені на Всеукраїнському рівні МАН.

Робота шкільної експедиції передбачає забезпечення комплексу дій, спрямованих на глибоке вивчення історії міста чи села в контексті історії рідного краю.

Орієнтовними напрямками пошуку можуть бути:

- назва населеного пункту (сучасна та її походження);
- географічне місце знаходження;

- виникнення населеного пункту, важливі суспільно-політичні віхи його історії в тому числі дата і джерела першої письмової згадки;
- формування культурного, просвітницького, освітнього та культово-релігійного середовища;
- чинники матеріального виробництва: засоби і форми господарювання, наявність природно-рекреаційних ресурсів;
- народні промисли як форма поєднання матеріальної культури, вжиткового мистецтва і виробництва;
- визначні особистості, що народилися в цьому населеному пункті, їх внесок у розвиток населеного пункту, краю, України, світу;
- значення і роль населеного пункту у формуванні етносоціальних процесів адміністративної структури, особливостей економічного розвитку території, державотворчих процесів;
- кількість дворів (для сіл і селищ), чисельність населення станом на 2020 р.;
- туристсько-рекреаційні та екскурсійні можливості населеного пункту.

Учасники експедиції вивчають і описують історію села чи міста відповідно до зазначених напрямів (усіх або частини).

Експедиція всебічно розвиває світогляд учнів, прищеплює їм навички дивитися на світ очима дослідника. Завдяки спостереженням відбувається активне засвоєння учнями навчального матеріалу і набуття ними навичок, необхідних у житті. Багатогранне і різноманітне життя рідного краю дає невичерпний цікавий наочний матеріал для навчання і виховання дітей, допомагає поєднувати теорію з практикою. Значна роль у навчально-виховній діяльності належить творчо-пошуковій роботі та написанню дослідницьких робіт до Малої академії наук України.

Отже, шкільна експедиція виконує двоєдине завдання: по перше, сприяє всебічному вивченню історії рідного краю; по друге, допомагає використати історико-краєзнавчий матеріал в навчально-виховному процесі. Учуть людей любити не тільки свої рідні місця, а й знати про них, привчає їх цікавитися історією, мистецтвом, літературою, підвищувати свій культурний рівень. Виховувати і навчати дітей треба так, щоб вони усвідомлювали себе з одного боку – дітьми своїх батьків, внуками і правнуками своїх предків, а з іншого боку – дітьми своєї країни.

Ніколаюк Г. В., Ніколаюк І. І., Полякова Т. В.

ГОЛОД-33. ТРАГІЧНІ УРОКИ ІСТОРІЇ (Година-реквієм у пам'ять про голодомор 1933 року)

*... І досі блукають їх душі, мов тіні,
І хліба шукають по всій Україні*

Голос з-за сцени: Не сьогодні це сказано:

Час народжувати і час помирати,
Час руйнувати і час будувати,
Час розкидати каміння і час збирати,
Час мовчати і час говорити.
Час – говорити!

Ведучий 1. Відкрийтеся, небеса!

Зійдіть на землю всі села, присілки та хутори
Повстаньте всі, кому сказали: вмри!

Читець. Зроніть сльозу. Бо ми не мали сліз.

Заплачте разом, а не наодинці.
Зроніть сльозу за тими, хто не зріс,
Що мали зватись гордо – українці.
Заплачте! Затужіть! Заголосіть!

Померлі люди стогнуть з тої днини,
Й благають: українці, донесіть
Стражденний біль голодної країни.
Згадайте нас – бо ми ж колись жили.
Зроніть сльозу, і хай не гасне свічка!
Ми в цій землі житами проросли,
Щоб голоду не знали люди вічно.

Ведучий 2. Засяйте над планетою невинні душі!

Зійдіть на води й суші,
Збудуйте пам'яті неvigасний собор!
Це двадцять другий рік!

Ведучий 1. Це тридцять третій рік!

Ведучий 2. Це сорок шостий рік!

Ведучий 1. Голодомор!

Ведучий 2. Голодомор!

Разом. Голодомор!

Голос з-за сцени: Пам'яті мільйонів українських селян, які загинули мученицькою смертю від голоду, заподіяного сталінським тоталітаризмом, пам'яті тисяч українських сіл і хуторів, які щезли з лику землі після найбільшої з трагедій ХХ століття.

Учитель (на фоні слайду презентації)

*Житть стало лучше,
Житть стало веселее!
Й. В. Сталін*

*... а онде під тином
Опухла дитина, голоднеє мре...*

Т. Г. Шевченко

Геніальний поет-гуманіст Шевченко правдиво розкривав усю трагічність людського життя за кріпацтва. Проте ці рядки виявилися пророчими для іншого часу. У «розквіті» соціалістичного будівництва в країні тиран Сталін проголосив це фальшиве гасло тоді, коли привид голоду вже навис над українським народом.

Багатостраждальна історія нашого народу. Ми не повинні забувати тяжких її сторінок. На цю годину-реквієм ми прийшли зі свічками, як до храму. Хай же буде тут сьогодні храм духовності, храм пам'яті.

Учні запалюють свічки. Виконання пісні «Свіча», муз. М.Скорика

Учень 1. Жахно навіть майже через століття ступати болючими стежками страшної трагедії, яка сталася на благословенній землі квітучого українського краю. Досі не віриться, щоб тут – у житниці України – раптово зник хліб, люди залишилися без зернини. І це в урожайний 1932 рік. Пухли старі і малі, вимирали роди й села. Смерть чигала по шляхах, на полі, в хатах. Здавалося, кістлява рука вдень і вночі не випускає своєї кривавої коси. 1933 рік.

Найчорніший час в історії України. У світі не зафіксовано голоду,

подібного тому, що випав тоді на долю однієї з найродючіших і найбагатодніших країн.

Учень 2. Літа 7441-го від сотворення світу (літа 1933-го від Різдва Христового) був в Україні великий голод. Не було тоді ні війни, ні суші, ні потопу, ані моровиці. А була тільки зла воля одних людей проти інших. І ніхто не знав, скільки невинного люду зійшло в могилу – старих і молодих, дітей, і ще не народжених – у лонах матерів.

До Книги Буття України, – якщо таку Книгу буде колись написано.

Читець (на фоні «Адожіо» Альбіні). ... Сонце сходило над вихололеними за довгу зиму полями, сідало за обрій кольору крові і не впізнавало землю. Чорне вороння зграями ширяло над селами, заціпенілими в тяжкому смертному сні. Танули на обширах України важкі сніги весни 1933 року, являючи світові трупний сморід, апокаліптичні видива, співмірні хіба що з картинами страшного суду.

А чи була того року весна? Чи прилетіли знайомих людських осель довірливі лелеки? Чи співали травневими ночами у вербах над річками солов'ї? Ніхто того не бачив і не міг бачити. Ніхто того не пам'ятає сьогодні. Пам'ятають інше.

Учень 3. «На світі – весна, а над селом нависла чорна хмара. Діти не бігають, не граються, сидять на дворах, на дорогах. Ноги тонесенькі, складені калачиком, великий живіт між ними, голова велика, похилена до землі, а лиця майже немає, самі зуби зверху. Сидить дитина і чогось гойдається всім тілом: назад – вперед, назад – вперед. Скільки сидить, стільки й гойдається. І безконечна одна «пісня» напівголосом: їсти, їсти, їсти... Ні від кого не вимагаючи, ні від матері, ні від батька, а так у простір, у світ – їсти, їсти, їсти...»

Свідчення Кучерук Анастасії Максимівни з села Судачівка Чуднівського району на Житомирщині. (З-за сцени)

Учень 4. Я свідчу від імені Джулай Марії Григорівни з села Городище Літинського району Вінницької області.

«Помер чоловік мій Ваня. За ним повмирали діточки: Павлик двох років і Віра – півроку. Обоє їх я занесла на цвинтар сама. Як прийшла хоронити доню, то була свіжа маленька ямка на чиюсь дитину. Я збоку видовбала дірочку та й поклала її туди. А на Павлика сама викопала ямку».

Учень 5. У 1933 р. обірвалась віха не однієї селянської сім'ї. Часто з розуму ходили, втрачали все людське. Матері варили у казанах власних дітей, їли дохлих коней, гнилу картоплю, одне одного. У зв'язку з тим, що Радянський Союз не визнавав факту голоду, міжнародна допомога йому не надавалась.

Учень 6. Цей сніг, як сон, прийшов – розтане.

Здимить і хмару перейде... Весна.

Село лежить в тумані.

Голодний рік. Голодний день.

Іде – не йде, повзе по мертвих,
Й хвалити бога – хоч повзе.
Весняний дух живий – не спертий
До сонця зводить все живе
Й воно і молиться і плаче,
Й радіє сонцю і воді.
Якби він знав, коли б побачив –
Сини ростуть на лободі.
Сини Радянської держави!
Та знає вождь, усе він зна...
У вус всміхається лукаво:
В Москві весна. Його весна! (М. Будлянський «Весна»)

Учень 7. В селі весна повзе на ліктях,
Повзе по мертвих і живих.
В долині сонце ловлять діти.
Що дзвінко капає із стріх.
І п'ють опухлими вустами
Оту живицю молоду.
Їм жить і жить, та над полями
Знов ворон каркає біду.
Забрали тих, хто із комори
Пашню останню вимітав,
Хто ще активним був учора, –
Сьогодні ворогом ставав!
Голодний рік. Жорстокий світе.
Дай хоч надію для живих.
Весна. І сонце ловлять діти,
Що дзвінко скапує із стріх.

Учитель. Спочатку було слово. І було те слово – **колективізація.**
Слідом за ним почався голод. Слово те прийшло в селянську хату не саме,
за ним шикувався довгий стрій слів-чужинців, які несли з собою
приниження для працюючого українського селянина, чорну
несправедливість, насильство і смерть. **Агітація. Контрактація.**
Конфіскація. Касація. Екзекуція. Мобілізація. Реквізиція.
Експропріація. Ліквідація... (слова на екрані)

Ніби цьвохкав нещадний батіг по спині селянина.

І тільки **СМЕРТЬ** зберігала свою назву. Нічого іншого на
означення її не було вигадано.

Танець зі свічками.

Читець 1.

О. Олесь

Тиждень терпів я від голоду муки
Тиждень терпів я від голоду муки,
Плакав, ходив, простягаючи руки,

Врешті й ходить я не зміг,
Ледве дійшов і упав на поріг.
Встав би, підвівся... Та зрадили сили...
Плакали діти, баби голосили.
Федір, мій син, на лежанці лежав...
Звісно – каліка, терпів і мовчав.
Рачки над вечір поліз я по двору,
Ледве добрався і вліз у комору,
Наче уже перемиг я й біду...
Їсти не хочеться, смерти вже жду.
Вранці на другий день зирк! У руки
Хтось мені суне ковалок макухи!
Хто це? Це ти, мій сусіда, Петро...
Бог хай віддячить тобі за добро.
Слина пішла. Затрусилися руки.
Боженько милий! Ковалок макухи!
Де ти? Пішов вже... Аж нагло онук
Вихопив в мене ковалок із рук!
Хтів я схопитись, побігти, догнати,
Вирвати з рота! Навколішки стати...
Вже я підводжусь і падаю знов...
Впав непритомний, прокинувся – кров.
Мабуть, забився... Вже близько до краю...
Крутиться все навкруги... умираю...
В кого б спитати – чи з'їв хоч онук?
Може і в його хтось вирвав із рук.
14.05.1922

Читець 2. (Виходить на фоні слів з-за сцени)

БІЛА МОЛИТВА БРАТИКА

*Ті маленькі рученьки, протягнуті до Бога... Маленький братик,
умираючи, просив Бозю: «Дай хоч одненьку картопельку».*

ГУРСЬКА Антоніна

Бозю!
Що там у тебе в руці?!
Дай мені, Бозю, хоч солонинку,
Щоб не втонути в Голодній Ріці.
Бачиш, мій Бозю, я ще – дитинка.
Таж підрости хоч би трохи бодай.
Світу не бачив ще білого, Бозю.
Я – пташенятко, прибите в дорозі,
Хоч би одненьку пір'їночку дай.
Тато і мама – холодні мерці.
Бозю, зроби, щоби їсти не хтілось!

Холодно, Бозю.

Сніг дуже білий.

Бозю, що там у тебе в руці?.

Ведучий 1 (на фоні «Реквієму» Моцарта VII частина *Lacrimosa*).

Світ мав би розколотися надвоє, сонце мало б перестати світити, земля перевернутися – від того, що це було на землі. Але світ не розколовся, сонце сходить, земля обертається, як їй належить. І ми ходимо по цій землі зі своїми тривогами і надіями, ми, єдині спадкоємці всього, що було.

Ведучий 2. Тож пом'янімо хоч сьогодні, з непростимим запізненням у довгі десятиліття, великомучеників нашої трудної історії. Пом'янімо і знайдемо в собі силу пройти за ними дорогою їхнього хресного путі. Не їм це потрібно, а нам. Все, що вони могли сказати світові, вони вже сказали. Тепер наша черга.

Читець 3.

Тихо, як свіча, догорів народ,

Бо не мав меча на чужих заброд.

Бо Господь йому скинув з неба плуг,

На ганьбу й сраму дав покірний дух.

О, народе, встань, сам собі порадь,

Бо з чужих старань будеш помирать.

Буде знов душа йти на смертну крещ,

Доки з лемеша зброї не скуєш.

Оберни сто суш, в золоті хліба.

Вийми з наших душ страх і плач раба.

Господи, прийди в нашу не проглядь,

Дзвони розбуди, що в землі лежать!

Учитель. Богородице! Матір наша небесна! Свята Покрово, покровителька люду святоруського! Куди ж ви всі відійшли? Чого ж залишили мою землю і нарід мій на поталу червоних дияволів? Чи ж не бачите, що вони доточують кров із могутнього українського дерева? Чи ж не бачите криниці, повної українських сліз? Чи ж не бачите, що то не Україна вже, а велетенська могила? Де ж ви, сили небесні?

І стояла Вона осліпла від горя, обдерта, сива, напівблаженна, мукою підпирала небо, моторошно роззиралася, Мати-Україна, на велетенському хресті розіп'ята, і вишіптувала: «Дітоньки мої! Заждіть! Ось квасок, петрушечка зійдуть. Вже ген зозуля маслечко колотить, вже ген жита зеленіють, сади біліють. Івани, Марії, Тараси! Стривайте! Зачекайте! Куди ж ви? Як же я без вас?»

Ганно! Ганно! Блаженна Ганно! Стеряна Ганно! Дитя в казані зварила і як вовчиця рвала його зубами, і вила, вила, вила, аж холонули далекі світи...

Прости, небо! Прости, земле! Простіть, зорі! Всі сили земні і небесні, простіть муку і божевілля мого народу! Ту моторошну дику ніч,

усі жахи, не бачені від сотворення світу, простіть!...

Роде наш небесний! Народе Божий неоплаканий! Лица неціловані, руки не перехрещені! Душі рідні перед господніми воротами не поблагословенні!

Прости, народе Божий! Прости цю прокляту землю, цей милий рай, на якому оселився диявол. Усіх нас грішних прости, що мовчали, за упокій твій молебнів не справляли. Поминальних свічок не ставили, обідів за тебе не робили.

І ми покарані за безпам'ятство. І до нас озвалося лихо. Нагодовано і нас смертоносним плодом, горить і над нами лиховісна непогасна свіча. Прости ж нас, роде наш замордований, лише сирію землею зігрітий. Царствіє небесне вам, Душі убієнні!

Господи! Страждання, муки й горе мого народу до Всевишньої скорботи зарахуй, і біди й погибель від землі й народу сущого відведи. Нині, прісно і навіки вічні відведи!

АМІНЬ.

Панахида.

Ніскородова В. С.

НАРОДНІ ТРАДИЦІЇ І ЗВИЧАЇ У ПОВІСТІ М. В. ГОГОЛЯ «НІЧ ПЕРЕД РІЗДВОМ». ЕЛЕМЕНТИ ФОЛЬКЛОРУ (зарубіжна література, 6 клас)

Мета. Сприяти активному вивченню учнями змісту повісті; розвивати критичне мислення, творчі здібності школярів; виховувати національно-патріотичні прагнення до вивчення історії, літератури, традицій, звичаїв спадщини українського народу.

Тип уроку. Урок засвоєння знань, навичок, умінь.

Форма уроку. Урок-ілюстрація.

Наочність. Портрет М. В. Гоголя; дошка; підручник; аудіовізуальні засоби; дидактичний матеріал; костюми для колядників та героїв повісті.

Інтегровані зв'язки. Українська мова; російська мова; історія України; музичне мистецтво; народознавство.

ХІД УРОКУ

I. Вступне слово учителя. Мотивація уроку.

Там, де колись був хутір поблизу Диканьки, тепер селище міського типу. Село Василівка, де пройшло дитинство письменника, перетворилось на Гоголеве, а у хаті, де колись жила його родина, – національний музей М. В. Гоголя. Ідуть роки, минають століття, але час не викреслив з історії та літератури твори видатного російського письменника українського походження з Полтавщини Миколи Васильовича Гоголя. І сьогодні на уроці ми продовжимо вивчати його чудову повість «Ніч перед Різдвом».

– Скажіть, які асоціації виникають у вас зі святом Різдва? (Дошка)

Р – радість, родина

І – іскра, ікона

З – зірка

Д – диво, добро

В – вогонь, веселощі

О – очікування

Перебуваючи у Петербурзі, Гоголь писав у своїх листах до матері і сестер, щоб вони надіслали йому історії із життя українського народу, народні повір'я, опис українського одягу та обрядів, побуту.

– Як ви вважаєте, навіщо? («Вечори на хуторі поблизу Диканьки»)

– З яким художнім твором ці поняття більш пов'язані? («Ніч перед Різдвом»)

– Як називаються ці джерела? (Фольклорні)

– Що таке фольклор?

– Чи присутня усна народна творчість у повісті «Ніч перед Різдвом»?

II. Опрацювання теми уроку.

Учитель. Гоголь показав своїм художнім твором російському суспільству ще не відкриту раніше Україну, край, що має свою національну міфологію, фольклор, традиції та звичаї. То ж давайте протягом уроку прослідкуємо ці особливості повісті-казки «Ніч перед Різдвом». Я запрошую вас до чудової подорожі по її сторінках.

Сьогодні мені будуть допомагати юні народознавці. Уважно слухайте їх цікавинки. Перша словникова ілюстрація – про місяць, сонце та зірки.

1. Учень-народознавець. Місяць – традиційний слов'янський символ поруч з Сонцем. Від Сонця та Місяця народилися зірки. Місяць – володар неба (тобто храму), Сонце – його жона. Зірки – їх діти. Місяць сяє вночі, будить зерна життя і надає їм плодючості. На старий Місяць не починають сівбу. Вважалось, що сіяти хліб на «молодика» краще, бо він буде швидше рости. З Місяцем пов'язані і колядки, і пісні, і замовлення. Щоб у сім'ї все було гаразд, йому приносили у жертву вареники, галушки, котрі за формою нагадували Місяць. Все це ми бачимо в повісті «Ніч перед Різдвом».

Учитель. Мабуть, кожен з вас здогадується, хто повинен з'явитися перед нами. Відтворимо маленький епізод повісті (Музика. Сцена № 1; на дошці – зірки, місяць).

Сцена 1 (Солоха – чорт; виконують діти; клас слідкує за рухами героїв)

Ведучий (учень). Последний день перед Рождеством прошел. Зимняя, ясная ночь наступила. Глянули звезды. Месяц величаво поднялся на небо посветит добрым людям и всему миру, чтобы всем было весело колядовать и славить Христа.

Тут через трубу одной хаты клубами повалился дым и пошел тучею

по небу, и вместе с дымом поднялась ведьма верхом на метле, и стали пропадать звезды.

Вдруг с другой стороны показалось другое пятнышко – это был черт. Он крадся потихоньку к месяцу, чтобы схватить его...

В Диканьке никто не слышал, как черт украл месяц.

Учитель. (Діалог з класом)

– Чи все правильно порівняльно з повістю робили наші герої?

– Чого не було у цій сцені?

– Скільки зірок ще залишилося за текстом на небі? А у нас?

– Яка задача була у чорта в останню ніч перед Різдвом? (Навчати добрих людей гріхам)

– Коли він щодуху побіжить, піджавши хвіст у свою барлогу? (З першими церковними дзвонами)

Учитель. І знов я прошу юних дослідників-народознавців розповісти нам наступну цікавинку.

2. Учень. З вечором та ніччю у народі пов'язано цілий ланцюжок повір'їв: на ніч не віддають позичені гроші; не викидають сміття; не виливають воду після купання дитини; символічний атрибут ночі – чорний кінь (невипадково у Гоголя чорт у Петербурзі перетворюється на коня).

Ніч в народній традиції поділялась на три частини: перша – від заходу Сонця до півночі; друга – до перших півнів; третя – до сходу Сонця. У повісті відтворена ця часова структура.

Учитель. (Діалог з класом)

– Чому ніч перед Різдвом у Миколи Гоголя позбавлена непроглядної темноти?

– Назвіть головних героїв повісті, які допомагають нам краще пізнати українські звичаї, обряди, побут тощо.

Учитель. Я пропоную літературну розминку, щоб оживити портретну галерею цитатами з твору. Хто?

1. «Спереди совершенно немец...» (Чорт)

2. Кто писал на большой деревянной доске? (Вакула)

3. «Эх, добрая баба. Черт-баба!» (Солоха)

4. Ах, Боже мой, стороннее лицо!» (Дяк)

5. Кто сидел на полу по-турецки? (Пацюк)

6. «Путешественница отодвинула потихоньку заслонку» (Солоха)

7. «Имела от роду не больше сорока лет» (Солоха)

8. «Гнет руками подковы» (Вакула)

9. «Семнадцать лет, имеет богатое приданое» (Оксана)

Учитель. А тепер впізнайте літературного героя у маленьких театральних спробах. (Виконують учні)

1. Оксана перед дзеркалом.

2. Чуб та Панас заблукали у хуртовині.

3. Пацюк – вареники.

4. У хаті Вакули: Солоха – дяк. (Сцена №2)

Учитель. Давайте прослідкуємо, як розташовані ці герої у структурі повісті. Слово народознавцям.

3. Учень-народознавець. На структуру повісті «Ніч перед Різдвом» вплинули традиції українського вертепу, у котрому вистава відбувалася на різних ярусах – верхньому (небесному) та нижньому (земному). У повісті велична історія про народження Христа включена в земний світ з його побутовими повір'ями та реальними діями.

4. Учень-народознавець. В художній організації повісті «Ніч перед Різдвом» проявились також традиції обрядового українського фольклору. Їх ми спостерігаємо, співаючи колядки. Саме слово коляда виникає від «коло» (колесо) – символу Сонця. Був у язичників бог Сварог, котрий починав новий Круг життя, тобто новий хазяйський рік. З цим і пов'язано виникнення колядок, календарно-обрядових пісень. Коляда – символ оновлення миру, символ святості і чистоти, перемоги добра над злом. В колядках вшановували народження Сонця і найважливіші складові Всесвіту – Вогонь і Воду, а також народження Христа. Колядники ходили від хати до хати, співали хвалу Богу і добрі побажання людям.

Учитель. Ось як це було (уривок з фільму «Ніч перед Різдвом». Сцена «Колядники»)

Учитель. Давайте і ми з вами уявимо цю мить і заколядуємо присутнім на уроці й побажаємо щастя, здоров'я на Новий рік! (Учні разом з вчителем колядують у класі і отримують дарунки.)

– Чи такі дарунки мали справжні колядники у повісті Гоголя?

Поряд з колядками Гоголь вживає й інші обрядові пісні українців – щедрівки. Пам'ятаєте? («То вдруг один из толпы вместо колядки отпускал щедривку и ревел во все горло»).

– Яку щедрівку ми спостерігаємо на сторінках повісті? (Щедрик-ведрик...)

Цікаво, що в повісті згадується ще один жанр українського фольклору – дума. (Коли Вакула розмірковує про Оксану). В уста Вакули Гоголь вкладає народну пісню «Мені з жінкою не возиться...».

– Як ви вважаєте, чому саме цю пісню? (Зв'язок з козацтвом)

Учитель. Коваль Вакула не тільки сильний, вродливий, завзятий до роботи, а ще й вміє малювати. Пам'ятаєте, він розмалював Троїцьку церкву картинами Страшного суду, і це привело до конфлікту з нечистою силою, адже у пеклі чорти горіли. Давайте спробуємо уявити цю картину малювання в нашій аудиторії. (Сценка № 3 Вакула малює картину – чорт заважає. Гра учнів.)

Учитель. Як описано мотив малювання у повісті розкажуть нам дослідники. Слухайте уважно.

5. Учень-народознавець. Мотив малювання з'являється у повісті не один раз. Коваль Вакула побачив в покоях цариці Пречисту діву з малям на руках, і це його дуже схвилювало. У фіналі твору уже сама Оксана з'являється як Пречиста діва з дитям. Хата у Вакули і Оксани

«размалеванная». А того чорта, якого намалював Вакула у церкві, баби показували дітям і говорили: «Он бач, яка кака намалевана». Таким чином, малювання мало сакральне значення, воно йшло до міфологічних уявлень давніх слов'ян до того, що за допомогою символів, знаків, кольору можна перемогти злі сили.

– А хто з вас відслідковував кольорову палітру повісті?

6. Учень-народознавець. В повісті використовується кольорова символіка, заснована на міфологічних уявленнях народу. Червоний колір – символ Христа, його крові, а також колір молодості і кохання. (У Оксани сорочка була вишита червоним шовком). Зелений – колір природи, сімейного благополуччя. У зелений колір Вакула розмалював крилас Троїцької церкви, прикрасив його червоними квітами. Відоме українське прислів'я «Не так страшний чорт, як його малюють».

Учитель. І під це прислів'я пропоную з великою насолодою зануритися у повість «Ніч перед Різдвом», читаючи уривок за особами (сцена «Після зустрічі Вакули з Пацюком»)

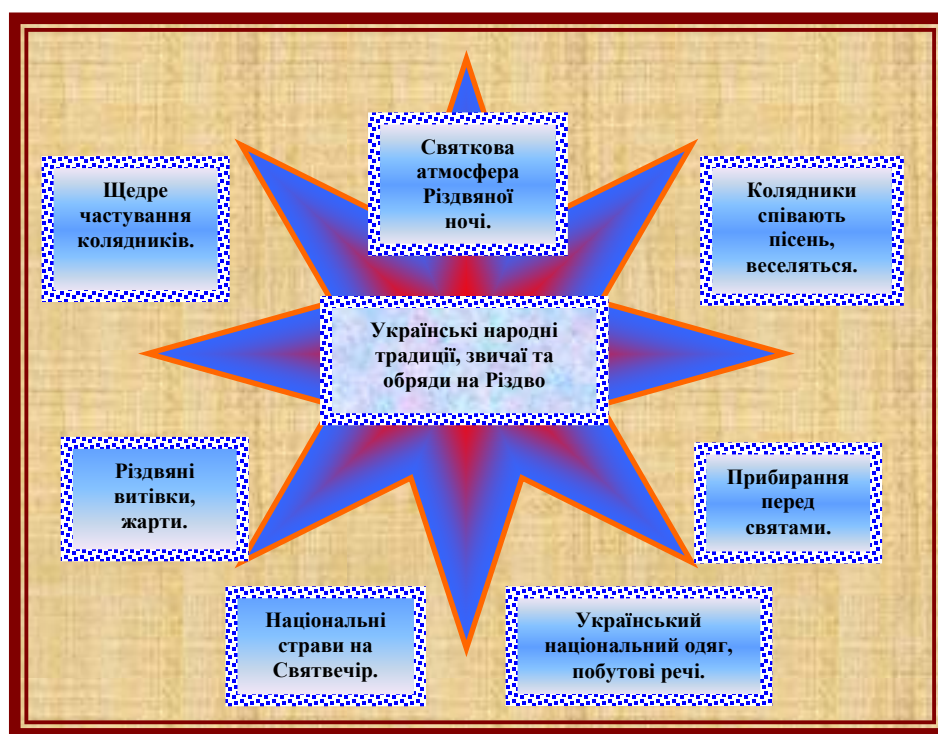
– Автор – Вакула – Чорт

Учитель. І новий світ відкрився перед Вакулою, яскравий, багатий, але далекий і чужий. Казка стала реальністю: черевички для коханої здобуті від самої цариці, Оксана стане дружиною головного героя, добро перемаже зло, і зірка радості і щастя засяє над оселею Вакули...

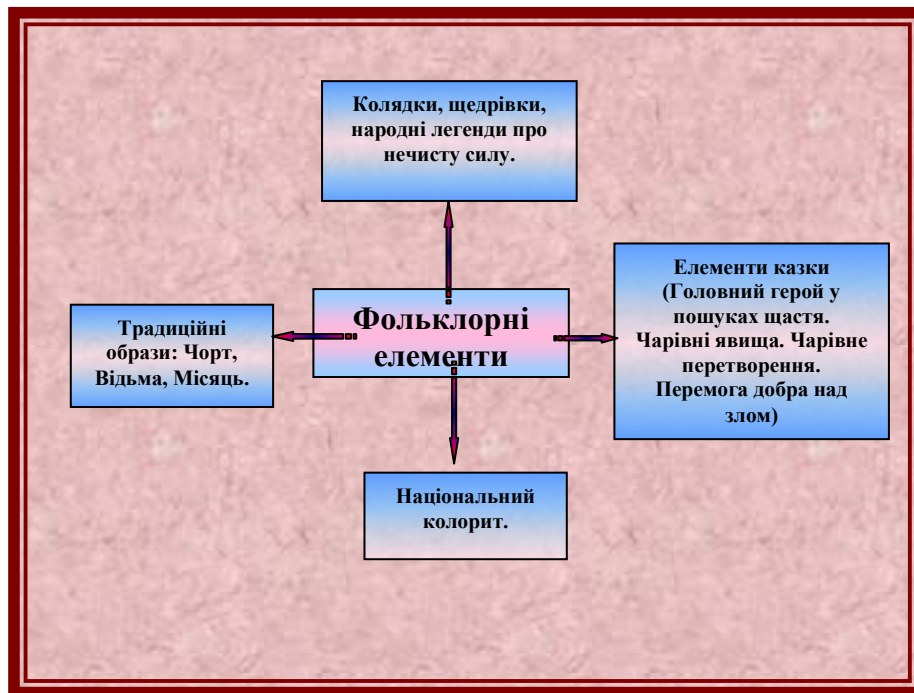
III. Підводимо підсумок (опрацювання дидактичних таблиць).

Учитель.

– Назвіть українські народні традиції, звичаї та обряди на Різдво (Таблиця №1)

1. Святкова атмосфера Різдвяної ночі.
 2. Колядники співають пісень, веселяться.
 3. Різдвяні витівки, жарти.
 4. Щедре частування колядників.
 5. Національні страви на Святвечір. (Кутя, варенуха, гречаники, галушки).
 6. Прибирання перед святами.
 7. Український національний одяг, побутові речі.
- Які фольклорні елементи ми визначили протягом уроку за повістю М. Гоголя «Ніч перед Різдвом»? (Таблиця №2)

1. Колядки, щедрівки, народні легенди про нечисту силу.
 2. Традиційні образи: Чорт, Відьма, Місяць.
 3. Елементи казки (Головний герой у пошуках щастя. Чарівні явища. Чарівне перетворення. Перемога добра над злом)
 4. Національний колорит.
- Які фольклорні елементи ми визначили протягом уроку за повістю М. Гоголя «Ніч перед Різдвом»?

Складання таблиці «Фольклорні елементи в повісті»:

1. Колядки, щедрівки, народні легенди про нечисту силу.
2. Традиційні образи: Чорт, Відьма, Місяць.
3. Елементи казки (Головний герой у пошуках щастя. Чарівні явища. Чарівне перетворення. Перемога добра над злом)
4. Національний колорит.

IV. Рефлексія. (Мікрофон)

– Що сподобалося на уроці?

- Що вразило?
- Що запам'яталося?
- Чи було вам легко на уроці? Чому?
- Хто більше сподобався? Чому?
- Як ви оцінили б свою роботу на уроці?

V. Оцінювання.

VI. Домашнє завдання.

1. Виписати прислів'я, приказки, фразеологізми за текстом повісті.
2. Розробити альбом ілюстрацій за повістю М. В. Гоголя «Ніч перед Різдом» (за бажанням учнів).

Новосельцева С. В.

ЕММА АНДРІЄВСЬКА «КАЗКА ПРО ЯЯН»
(українська література, 6 клас)

Мета: 1. Ознайомити учнів з особистістю письменниці, викликати інтерес до подальшого вивчення її творчості, надати інформацію з теорії літератури про притчу, з'ясувати поняття про «егоїзм», «альтруїзм».

2. Розвинути навчально-пізнавальну компетентність: навички аналізу художнього твору, образів, вміння тлумачити підтекст, усне зв'язне мовлення, образне мислення. Працювати над розвитком ціннісно-сміслової компетентності учнів, над здатністю розуміти навколишній світ, орієнтуватися в ньому; формувати психологічну грамотність та культуру поведінки.

3. Акцентувати увагу на розвиткові загально-культурної та комунікативної компетентностей: виховувати віру в добро, взаємодопомогу, людяність.

Обладнання: презентація з портретами, картинами письменниці; епіграф; фотовежі; схеми; тести.

Тип уроку: вивчення нового матеріалу.

Хід уроку:

I. Орг. момент.

II. Актуалізація опорних знань.

Фронтальне опитування:

- Визначення: «оповідання».
- Визначення: «алегорії», «антитези».

III. Мотивація навчальної діяльності: оголошення теми, мети уроку (слайд).

IV. Ознайомлення з епіграфом уроку.

V. Сприйняття й засвоєння навчального матеріалу.

1. Виступ учнів з презентацією «Життя і творчість Емми Андієвської».

2. Складання класомсхеми «Постать Е. Андіївської» (ключові слова).

– українська письменниця, поетеса, художниця (прибл. 9000 картин),

– землячка,

– феноменальна пам'ять,

– хворіла на туберкульоз хребта, легенів, 8 років у корсеті,

– емігрувала до Німеччини,

– диктор радіо, філософ, філолог, бібліотекар.

3. Робота з підручником (ст. 126), ознайомлення та запис поняття «притча».

Притча – коротке оповідання алегоричного змісту з яскраво вираженою мораллю.

Завдання: з'ясувати, чим притча відрізняється від оповідання, підкреслити особливості (алегорія, мораль).

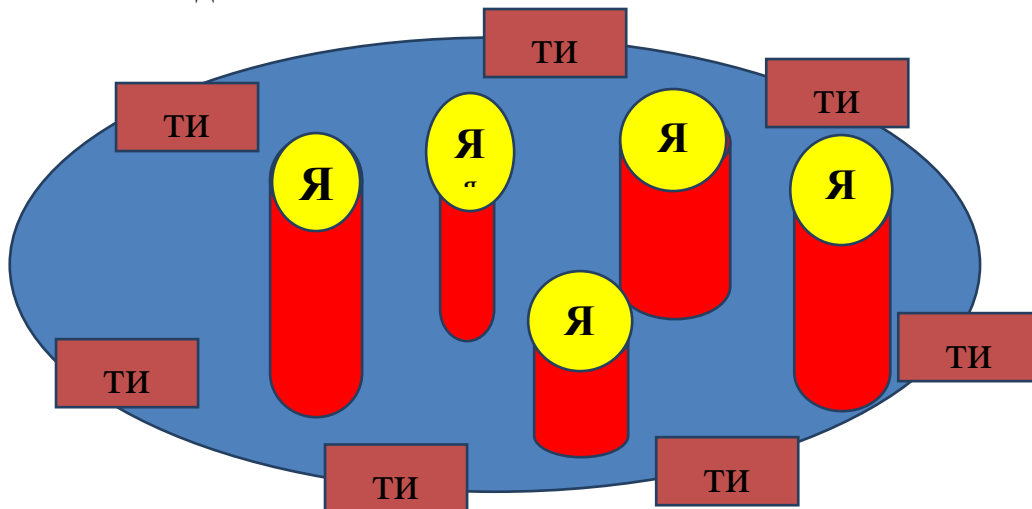
4. Евристична бесіда:

– за яких обставин пастушок потрапив у країну яянів?

– чому мешканців називають яянами?

– чим займались яяни?

– як виглядало їхнє місто?

(Створення схематичного малюнка)

– чому завалювались вежі? (наведіть докази)

– поясніть, що таке вежа? (висока будівля, замкнений, недоступний простір). Демонстрація слайду.

– у чому алегоричність образу вежі в тексті? (вежа – особливий духовний світ, недосяжний для інших).

5. Творче завдання.

Уявіть, з чого складається вежа яянина та намалюйте її у зошиті.

<ol style="list-style-type: none"> 1. люблять тільки себе / самозакохані 2. нічого не дають 3. увага до себе 4. харчуються власним «я» 5. «глухі» (байдужі) до інших 6. черстві 7. використовують інших 					

6. Евристична бесіда:

- чому мешканці міста майже вічні?
- як кволий дідусь почув пастушка?
- яким чином дідусь і пастушок вибрались із країни?
- що символізує мішок із самоцвітами?
- чому персонажі не мають імен?
- чого навчила ця притча?

7. Заповнення паспорту твору.

1. Назва	«Казка про яян»
2. Автор	Е. Андіївська
3. Жанр	Казка-притча
4. Тема	Пригоди козо паса в країні яян
5. Герої	Хлопчик, дідусь, яяни
6. Мораль	1) потрібно бути співчутливими, добрими, товариськими 2) треба допомагати іншим, особливо немичним, людям похилого віку

8. Письмова гра «Асоціації».

Завдання: підібрати до запропонованих слів асоціації:

Я (его) = егоїст = 1 = сам = самотній = себелюб (самолюб) = особистість = індивід

Ми = декілька = сила = підтримка = єдність = група

Брама = ти = відкритість = нові можливості = свобода

9. Завдання: підберіть антонім до слова «егоїст» (відповідь: альтруїст).

Поясніть значення цього слова.

Заповнити порівняльну таблицю прикладами з творів української та зарубіжної літератури за 5–6 клас.

егоїст	А	альтруїст
1. яяни, дідусь	Н	хлопчик-козопас
2. Толік	Т	Федько
3. Скрудж	И	Поліанна
4. дядько Шпичак	Т	Брати Підберезники
5. Негоро, Харріс	Е	Дік Сенд
6. цар Еврісфей	З	Місіс Уелдон
	А	Геракл

10. «Творча лабораторія»

Знайти художні засоби в тексті.

VI. Обговорення епіграфа.

VII. Закріплення навчального матеріалу (6 тестів)

VIII. Повідомлення домашнього завдання: читати казку Е. Андіївської «Говорюча риба», скласти характеристику на рибу, її батьків.

Олейнікова О. І.

ВПЛИВ АЛКОГОЛЮ, КУРІННЯ НА ЗДОРОВ'Я. STEM-урок (основи здоров'я, 4 клас)

Мета: Формувати в учнів уяву про згубну дію на дитячий організм куріння, вживання алкоголю; формувати уявлення про пасивного курця, продовжувати формувати в учнів уявлення про права дитини. Розвивати вміння відстоювати власні переконання; оцінювати свої вчинки і приймати рішення відповідно до ситуації. Виховувати в учнів здатність протидіяти пропозиціям щодо куріння, вживання алкоголю, наркотичних речовин.

Обладнання: мультимедійна дошка, презентація, картки, обладнання для дослідів (цигарки, горілка, вата, пляшка...).

Хід уроку

I. Організаційний момент.

II. Вивчення нового матеріалу. Алкоголізм.

Вчитель: Англійський філософ Томас Пен вважав, що у людства є три вороги які забирають більше життів і приносять більше лиха, ніж усі війни разом узяті.

– Як ви думаєте, що це за вороги? (алкоголізм, тютюнопаління, наркоманія).

Слайд 1.

АЛКОГОЛІЗМ КУРІННЯ НАРКОМАНІЯ

Сьогодні дізнаємось чи дійсно це страшні вороги для нашого здоров'я.

1. Робота в групах.

– Візьміть папір у вигляді краплини і наклейте до аркуша краплинку ті, хто хоч раз в житті куштував алкогольні напої, хто не куштував – смайлика. (Результати вивішують на дошку)

ДОСЛІД 1. Зараз ми з вами це прослідкуємо на досліді. Перед вами ємкість з яєчним білком. Влийте туди трохи горілки та прослідкуйте що буде відбуватися?

Висновок: Як розпадається яєчний білок під впливом алкоголю, такі зміни відбуваються і з внутрішніми органами людини.

Слайд 2.

– У людини, яка вживає спиртні напої, з дії постійно виходять мільйони клітин і капілярів – цілі частини мозкової клітини перестають існувати.

ДОСЛІД 2. – Діти, скажіть, будь ласка, які рідини горять?

– А чи горить вода? Молоко? Чи горить горілка? (Демонстрація вчителем, як горить горілка)

Демонстрація вчителем досліді.

Висновок: Горілка горить при температурі 100, t тіла людини – 36,6, але при вживанні алкоголю достатньо t тіла людини, щоб внутрішні органи людини почали «горіти», тобто псуватись.

– Які органи людини найчастіше страждають від алкоголю?

Слайд 3. (порівняння органів алкоголіка та людини яка не вживає алкоголю)

– Алкоголь пагубно впливає на здоров'я людини. Серед причин смертності – алкоголізм на третьому місці.

Слайд 4.

2. Робота в групах.

Візьміть папір у вигляді краплини і наклейте до аркуша краплинку ті, хто хоч буде продовжувати вживати алкогольні напої.

III. Тютюнопаління.

– Поговоримо про куріння. Візьміть аркуш і наклейте сигарету хто пробував хоч разок покурити. Хто жодного разу цього не робив – смайлика. (Результати вивішуються на дошці)

– Куріння – шкідлива звичка. Тютюновий дим містить понад 1200 шкідливих речовин, найсильнішою з них є нікотин. Під час куріння людина вдихає тютюновий дим, а разом з ним – і отруйні речовини. У наслідок цього організм людини слабшає і перестає чинити опір різним хворобам.

Слайд 5.

Дослід 3. То давайте проведемо дослід і дізнаємось з яких частин складається сигарета. Візьміть цигарку, лупу та дослідіть з яких частин вона складається і для чого вони існують. (цигарку можна розібрати за частинами)

А) табак Б) фільтр

– Що шкідливе для куріння?

– Що вважають захисним для організму?

– Які органи людини найбільше псуються у курія?

Слайд 6. Легені

– А чи дійсно фільтр захищає легені людини?

Дослід 4. У пляшці знизу зробити невеличкий отвір, налити води, а в кришку вставити цигарку і запалити. Дим поступово витісняє воду. Пляшка наповнюється димом. Потім відкрити кришку і дим випустити через спонжик. На спонжику залишаться шкідливі речовини.

Висновок. Отже, фільтр не захищає легені від та бачного диму.

Слайд 7.

Розмальовка. Розмалювати легені людини, яка залежна від цигарок.

Висновок. У результаті систематичного паління виникає подразнення слизової оболонки ротової порожнини, з являється запалення дихальних шляхів, розлади пам'яті, прискорення пульсу, шум у вухах, погіршується зір.

– Тютюновий дим містить понад 1200 шкідливих речовин, найсильнішою з них є нікотин. Люди, які викурюють щодня більше 1 пачки цигарок, живуть приблизно на 8 років менше, ніж ті, що не курять.

Слайд 8.

Куріння для дітей дуже небезпечно. У школярів, які курять погіршується пам'ять, увага, з являється слабкість. Вони швидко втомлюються, часто хворіють, пагано вчаться.

Робота в групах. Візьміть аркуш і наклейте краплину хто вважає, що палити можна продовжувати хоч інколи, страшного нічого не буде.

Моделювання ситуації. За шкільним майданчиком, на честь дня народження Якова, хлопчики вирішили попиту пива та покурити. Вони запросили Сашка.

– Як повинен поступити Сашко? Чому?

Що могло йому заважити це зробити?

РОБОТА З ФАРТУХОМ. Демонстрація здорових та хворих внутрішніх органів. (На фартусі наклеєні внутрішні органи людини. Діти демонструють здорові органи людини і людини, яка палить та вживає алкогольні напої). Самостійно роблять висновки.

Робота з текстом в підручнику

IV. Практична робота з математики

Слайд 9.

– В середньому курець за день викурює 1 пачку цигарок, яка коштує 40 грн.

Задача. Скільки грн. курець витратить за тиждень? 280грн

За місяць, якщо 30 днів? 1200 грн

За рік, 365 днів? 14600 грн

Як, діти, ви думаєте, якби людина кинула палити, то куди б додатково можна витратити гроші зекономлені за рік?

– 2 гарних велосипеда, плазму-телевізор, холодильник, подорож за кордон...

– Нещодавно читала статистику, що родина, яка вживає інколи алкогольні напої (в вихідні дні та на свята) в місяць витрачає 1000грн на напої

А за рік? $14000 \text{ грн} + 14600 \text{ грн (цигарки)} = 28600 \text{ грн}$

Вчитель: Що на планеті поглищає вуглекислий газ і дає чистий кисень?

1 доросле дерево за рік дає 120кг кисню. На нашій планеті на кожну людину приходиться 61 дерево.

Слайд 10.

Задача. На 1га лісу росте 400 дерев. Скільки кисню вони дадуть за рік?

$120 * 400 = 48\,000 \text{ кг}$

1 пачка цигарок = 1 саденець дерева

1 рік (не палити) = 1 га лісу.

За кошти кожної людини, яка кине палити, за рік можна посадити 400 дерев, які дадуть людству 48000 кг кисню.

Орлова Н. М.

ПОДОРОЖ УКРАЇНОЮ (Я досліджую світ, 1 клас)

Мета: збагачувати знання учнів про Україну, історичні та культурні символи українського народу; познайомити учнів з видатними місцями України; сприяти формуванню національної свідомості, осмислення себе як частини великого українського народу; розвивати пізнавальний інтерес до історії рідного краю, мислення, пам'ять: виховувати любов до рідної Землі, почуття патріотизму, гордості за свою Батьківщину; бажання вивчати культуру рідного краю та берегти її.

Тип уроку. Урок засвоєння знань

Форма проведення. Урок-подорож.

Обладнання: презентація, прислів'я, малюнки, карта України, вірші українських поетів «Моя Батьківщина – Україна».

Хід уроку

I. Організація класу.

1. Привітання:

Доброго ранку, друзям бажаємо

Доброго ранку, гостей так вітаємо.

Доброго ранку тобі і мені

Щирі вітання хай линуть рясні.

2. Щоденні новини.

- Діти, яка пора року за вікном?
- Який зараз місяць?
- Чому він має таку назву?
- Який сьогодні день?
- А який день був учора? буде завтра?
- Давайте повторимо віршик про сьогоднішній день.

Сьогодні середа,

Як весняна вода.

Біжить, сміється і жартує

Ще й четвергу обід готує.

- Який тиждень ми з вами вивчаємо?

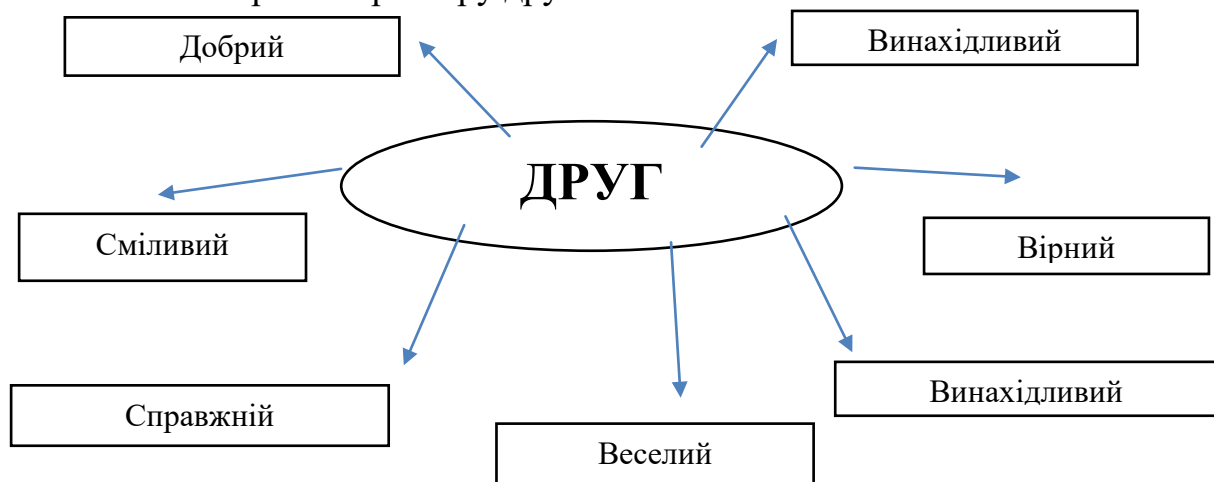
- Кого називають мандрівником?

- Давайте назвемо основні предмети, які потрібні мандрівникові?

(намет, рюкзак, мапа, компас, вода, їжа, одяг, взуття, гроші, засоби особистої гігієни)

- А одному мандрувати цікаво?(з друзями веселіше)

Назвіть риси характеру друга.

II. Актуалізація опорних знань. Мотивація навчальної діяльності

- Сьогодні у нас буде незвичайний урок, а урок-подорож.

Послухайте уважно рядки вірша і подумайте, по якій країні ми будемо подорожувати?

Де ти, хлопце, зріс

Де твій дім, озерце

Дитсадочок, ліс

Де верхам синіти

- А що для вас, Україна?

(Розповідає дитина дня)

- Для мене Україна – це рідний край, де я народився, живу, де

Вічно вдалині

Де найкращі в світі

Люди і пісні?

(Батьківщина, Україна)

живуть і працюють мої батьки; це земля, на якій народився видатний український поет і художник Т. Г. Шевченко; це ліси та парки, гори, ріки і степи; це вулиця, на якій я живу, школа, мої друзі; це моя родина: тато, мама, сестричка, бабуся, дідусь, рідна домівка.

III. Оголошення теми і мети уроку.

– Сьогодні ми будемо подорожувати нашою Батьківщиною і відвідаємо історично – культурні пам'ятки, які отримали звання «Чудо України».

– Що таке чудо? (Щось надзвичайне)

– Скільки днів у тижні?

– Скільки нот у нотному стані?

– Скільки кольорів у веселці?

– Чудес України також сім. Ми сьогодні відвідаємо три цікавих місця.

IV. Сприймання й усвідомлення нового матеріалу.

Щоб побачити ці чудеса, потрібно виконати завдання. З'єднайте початок і кінцівку прислів'їв.

Хочеш собі добра,	в біді.
Всюди добре,	не роби нікому зла.
Друзі пізнаються	а вдома краще.

– Молодці, впорались із завданням!

1 зупинка.

Дізнаємося про одне із чудес світу – Хотинська фортеця у місті Хотині на річці Дністер у Черкаській області. Хотинська фортеця була центром розвитку ремесл, торгівлі і культури. Багато завойовників нападло на фортецю, але завдяки міцним стінам, високим вежам завоювати фортецю довго не вдавалося.

V. Фізхвилинка «Україно, ми твоя надія»

<https://www.youtube.com/watch?v=8HvWHkDLDqM>

VI. Творче перенесення знань та навичок учнів в нові ситуації.

Переходимо до наступного завдання.

Гра «Веселка»

– У вас на стільцях наклеєні кольорові папірці. Давайте розділимося на групи і спробуємо створити веселку.

ЧапляОсіньЖдеЗавзятоБудеСаниФарбувати.

(Першими до дошки виходять група учнів з червоними папірцями, наклеюють їх у вигляді смужки веселки, потім – з оранжевими, жовтими,

зеленими, блакитними, синіми та фіолетовими. Учні наклеюють у вигляді веселки папірці).

– Дуже гарно попрацювали!

2 зупинка.

І знайомимося з наступним чудом України. Це Херсонес Таврійський – старогрецьке місто-держава в Криму. Слово « Херсонес» – в перекладі з грец. «півострів».

(Перегляд відео): [7chudes.in.ua./nomanasiyi/hersones/tavriyskyu](https://7chudes.in.ua/nomanasiyi/hersones/tavriyskyu)

Фізхвилинка.

– Щоб потрапити в наступне місце, давайте станцюємо гопачок. Саме звідти і прийшов до нас цей танець.

3 зупинка.

Дуже давно, коли знищили державу слов'ян – «Київську Русь» солдати залишилися без роботи, тому їм прийшлося переселятися поближче до європейських країн – де вони наймалися на військову справу. Такі люди називали себе козаками, що означає – вільна людина. Козаки жили на Січі. Січ – це дерев'яний замок який оточував глибокий рів і височезний вал, з дозорними баштами і бійницями для гармат, дерев'яний частокіл – все це говорило про те, що тут живуть лицарі.

VII. Узагальнення та систематизація знань.

– Наша подорож скінчилась. Ми опинилися у своєму рідному місті Слов'янську.

– Що вам найбільше сподобалося?

– Які прекрасні місця України ви б хотіли відвідати?

На ваших партах є сердечка. Давайте розмістимо їх на карті України, щоб наша Батьківщина була захищена теплом наших сердець.

(Дії учні супроводжують побажаннями для рідної Вітчизни, наприклад: «Я бажаю любій Україні добра, радості, миру, безпеки, процвітання, щастя, мудрих людей, щирості, доброзичливості, краси, спокою, здобутків тощо»).

Я бажаю вам, щоб всі ваші мрії здійснилися! Не забувайте, що ви – діти землі, що зветься Україною. Любіть Батьківщину. Вона у вас єдина.

Любіть Україну, як сонце, любіть,

Як вітер, і трави, і води.

Красу її, вічно живу і нову,

І мову її солов'їну.

Всім серцем любіть Україну свою –

І вічно ми будемо з нею!

ФІЗИКА + МАТЕМАТИКА

(бінарний урок-подорож з математики та фізики)

Древня китайська мудрість говорить: «Я чую – я забуваю, я бачу – я запам'ятовую, я роблю – я розумію».

Тому сьогодні на уроці ми не тільки повторимо вивчене на цьому році з фізики і математики, а подивимося фокуси, будемо вирішувати цікаві завдання на різні теми. Для того, щоб наш урок був плідним, давайте підемо за порадою китайських мудреців і будемо працювати за принципом: **«Я чую – я бачу – я роблю».**

Для роботи, потрібно розбити клас на 3 команди.

- Вибираємо командирів, щоб відповідати на питання.
- Вибираємо журі, щоб вони оцінили нас.
- Пройдемося по станціях - портам.
- Бажаємо всім вдалої подорожі.

Мета: оказати тісний зв'язок між предметами математики і фізики; розвиток мислення, логіки, пізнавального інтересу до цих предметів; виявлення знань та вмінь учнів, а також уміння їх застосовувати в нестандартних ситуаціях; виховувати любов та повагу до математики та фізики.

1. Станція «Привіт, я фізика!»

Учні повинні відповісти якомога швидше на 6 запитань.

1. Як називається лінія, по якій рухається тіло? (Траєкторія)
2. Яку траєкторію описує кінець хвилиної стрілки годинника?

(Коло)

3. Назвіть одиницю вимірювання швидкості в СІ (м/с)
4. Чому дорівнює швидкість руху Землі навколо Сонця? (30000м/с)
5. Прилад для вимірювання швидкості (спідометр)
6. Траєкторія руху молекул (ламана)

2. Станція «Привіт, я математика!»

Учні повинні відповісти якомога швидше на 5 запитань.

1. Ішла жіночка до Києва і зустріла трьох чоловіків. Кожен із них ніс по мішку, у кожному мішку по кішці. Скільки істот прямувало до Києва? (1)

2. Дві богомолки вирушили до Троїцько-Сергієвої лаври. Обидві вони пройшли 60 верст. Скільки верст пройшла кожна, якщо йшли вони з однаковою швидкістю? (60)

3. Електропоїзд іде зі сходу на захід, вітер дме з півночі на південь. У який бік відхиляється дим? (електропоїзд йде без диму)

4. Уявіть, що ви машиніст поїзда Костянтинівка - Київ. Усього в складі 13 вагонів. Обслуговується поїзд бригадою в 30 чоловік. Начальнику поїзда 35 років, а кочегар на два роки старший за машиніста.

Дізнайтеся, скільки років машиністу. (35)

5. Летіли гуси: одна попереду і дві позаду, одна позаду і дві попереду, одна між двома і три в ряд. Скільки летіло гусей? (3)

3. Станція «Хто швидше»

1. Розкішно липа розцвіла.

Під нею черв'ячок завівся малий

Та вгору поповз щосили.

По чотири лікті просувався за ніч,

Але вдень зосліпу повз назад

На два лікті він акуратно.

Працював наш черв'ячок відважний,

І ось підсумок роботи важкої,

Нагорода п'яти ночей:

Він на верхівці липи цієї.

– Тепер, мій друг, розкажи ти,

– Якої та липа висоти.

Відповідь: $(4-2) \cdot 4 + 4 = 12$

2. Автобус перші 4 км шляху проїхав за 12 хв, а наступні 12 км – за 18 хв. Визначте середню швидкість автобуса на всьому шляху. (32 км / год)

3. Людина з Дружківки рухалася до Львова, і наказано їй кожного дня проходити по 40 верст. Наступного дня навздогін пішла інша людина, і наказано їй проходити в день по 45 верст. Через скільки днів друга людина наздожене першу?

(Оскільки перша людина вийшла на день раніше і пройшла 40 верст, то іншій треба наздогнати ці 40 верст. За 40: $(45-40) = 8$ днів.)

Фокус: Стійке яйце. Магнітне яйце.

❖ 1. Стійке яйце

У шкаралупі сирого яйця просвердлити тонким шилом дві маленькі дірочки, через які вилити його вміст. Коли всередині яйце просохне, насипати туди трохи дрібного піску, після чого заліпити дірочки воском і пофарбувати яйце. Таке яйце в будь-якому положенні зберігає стійку рівновагу.

❖ 2. Магнітне яйце.

Готуємо, як і в попередньому випадку. Замість піску один з отворів закриваємо капелюшком маленького піску. Таке яйце притягається до магніту.

4. Станція «Четвертий зайвий»

1. Метр, літр, міліметр, кілометр (літр)

2. Метр, літр, кілограм, секунда (літр)

3. Мікрометр, штангенциркуль, транспортер, лінійка (транспортер)

4. Трикутник, ромб, прямокутник, квадрат (Трикутник)

5. Лікоть, сажень, метр, п'ядь (метр)

5. Станція «Мудреці»

Учні повинні пояснити з точки зору фізики такі прислів'я:

1. Баба з возу – кобилі легше.

(Відповідь: Без баби тиск і вага тіла менше, значить і коням вести віз легше.)

2. Не підмажеш – не поїдеш.

(Відповідь: При змащенні сила тертя зменшується, що сприяє рухові)

3. Згадайте прислів'я і приказки, де зустрічаються числа:

❖ Фокус: Примхлива вода.

Пляшку з широким горлом закрити пробкою, у яку вставити скляну воронку. Налити в пляшку трохи води. Потім попросити учнів долити води в пляшку. Вода не наливається в пляшку. Це пояснюється тим, що в пробці є отвір, який спочатку відкритий, а потім непомітно заліпимо пластиліном.

6. Станція «Веселі нотки» (фізика)

Прослухавши фрагменти пісень, учні повинні відповісти на питання.

1. Про який рух співається в цій пісні? Дайте визначення рівномірного і нерівномірного руху.

«Голубий вагон біжить гойдається.

Швидкий поїзд набирає хід.

Ах, навіщо ж цей день закінчується?

Нехай би він тягнувся цілий рік!»

(Відповідь: Рівномірним називається такий рух, при якому тіло за будь-які рівні проміжки часу проходить рівні шляхи. Нерівномірним називається такий рух, при якому тіло за будь-які рівні проміжки часу проходить нерівні шляхи. У цій пісні йдеться про нерівномірний рух).

2. Чому сніг падає. Як визначити силу тяжіння, куди вона спрямована, у яких одиницях вимірюється, напишіть формулу для розрахунку.

«Такого снігопаду, такого снігопаду

Давно не пам'ятають тутешні місця.

А сніг не знав і падав,

А сніг не знав і падав,

Земля була прекрасна, прекрасна та чиста»

(Відповідь: Сила тяжіння, що діє на тіло будь-якої маси дорівнює $F = mg$. Направлена ця сила перпендикулярно вниз до поверхні землі. А вимірюється в ньютонках).

3. Заспівайте куплет, де зустрічається математичний термін:

1. Букви різні написати

Тонкою пір'їнкою в зошит

Учать у школі, Учать у школі, Учать у школі.

Віднімати та множити,

Малюків не ображати

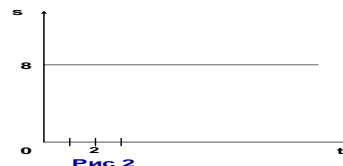
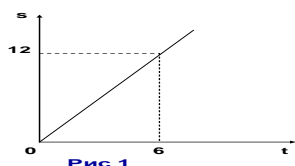
Учать у школі, Учать у школі, Учать у школі.

Відповідь: До чотирьох додати два,
 По складах читать слова
 Учать у школі, Учать у школі, Учать у школі.
 Книжки гарнії любити
 І вихованими бути
 Учать у школі, Учать у школі, Учать у школі.

2. Разом весело іти по просторах,
 По просторах, по просторах!
 І, звичайно, приспівувати краще хором,
 Краще хором, краще хором.

Відповідь: Заспівай-но з нами, перепілка, перепілочка,
 Раз голка, два голка – буде ялинонька!
 Раз дощечка, два дощечка – буде драбинка!
 Раз слівце, два слівце – буде пісенька!

7. Станція «Графіки»

За рис 1. 1. Обчисліть швидкість руху тіла.
 2. Який це рух?
 3. Яка ця функція?

За рис. 2. 1. Чому дорівнює швидкість у момент часу 2 с?
 2. Чи є цей рух рівномірним?
 3. А яка це функція?

8. Станція «Формули»

До кожної позиції першого стовпця підберіть відповідну позицію другого.

$\rho = \frac{F}{s}$	А	Густина речовини
$\rho = \frac{m}{V}$	Б	Архімедова сила
$v = \frac{S}{t}$	В	Тиск рідини на дно посудини
$P = \rho gh$	Г	Тиск тіла
$F = \rho gV$	Д	Швидкість

Відповідь

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<i>Г</i>	<i>А</i>	<i>Д</i>	<i>В</i>	<i>Б</i>

9. Станція «Рівняння»

1. Розв'яжемо задачу: У трьох братів 27 зошитів, причому у молодшого – на один зошит менше, а у старшого – на одну зошит більше, ніж у середнього. Скільки зошитів у кожного?

2. Знаходимо невідоме: Кількість і його п'ята частина дають разом

6. Знайти кількість.

3. Розв'яжемо рівняння за малюнком:

$$2x + x + x = 7780$$

Відповідь

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
<i>9</i>	<i>5</i>	<i>1945</i>

❖ Фокус: Чарівний коробок.

❖ сірниковій коробці зробити подвійне дно і заховати туди важку гайку. Показати учням, що коробок порожній і зрушити гайку до одного краю. Такий коробок утримується на столі, навіть якщо весь коробок висить у повітрі.

Підсумок уроку.

Пастернак Н. М.

ГЕНЕТИКА СТАТІ. УСПАДКУВАННЯ, ЗЧЕПЛЕНЕ ЗІ СТАТТЮ. МЕДИКО-ГЕНЕТИЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ

Мета: вивчити особливості успадкування певних ознак, особливості будови статевих хромосом; розвивати знання про закономірності спадковості та потреби у медико-генетичному консультуванні; виховувати інтерес до власного організму.

Навчальні цілі.

Знати:

- Будову статевих хромосом.
- Механізм успадкування ознак зчеплених зі статтю.
- Механізм успадкування ознак що розташовані в аутосомах.

Вміти:

- Теоретично визначати стать майбутньої дитини.
- Складати схеми схрещування успадкування певних ознак.

Девіз уроку. «Не тільки сама істина дає впевненість, але й пошук її» Б. Паскаль.

Тип уроку: комбінований, творча лабораторія.

I. Актуалізація опорних знань.

Інтерактивна вправа «Світлофор». Учні отримують карточки трьох кольорів: червоний – твердження не правильне, зелений – твердження правильне, жовтий – твердження не стосується теми.

- Місце гена у хромосомі називається локус. (зелений)
- Г. Мендель свої дослідження проводив на горосі. (зелений)
- Термін генетика запропонував Г. Мендель. (червоний)
- Обмін речовин включає два процеси асиміляцію та дисиміляцію. (жовтий)
- Організм у якого два алелі гена різні називається гетерозиготним. (зелений)
- Ознака успадкування груп крові передається за явищем повного домінування. (червоний)
- Гени, що розташовані в однакових ділянках гомологічних хромосом називаються алельними. (зелений)
- Здатність гена переважати називається рецесивністю. (червоний)
- Джерелом кисню підчас фотосинтезу є вода, а не вуглекислий газ. (жовтий)
- Сукупність хромосомного набору називають каріотипом. (зелений)

II. Мотивація навчальної діяльності.

Вправа «зацікав – здивуй». Не секрет, що жорстокий король Англії Генріх VIII стратив одну із своїх жінок за те, що вона не змогла народити йому сина. Чи можна жінку звинувачувати у тому, що у неї народилася дитина тієї чи іншої статі? Від чого саме залежить стать майбутньої дитини і як відбувається успадкування певних спадкових ознак? Саме про це ми дізнаємось на сьогоднішньому уроці.

III. Засвоєння нового матеріалу.

Розповідь учителя з використанням інтерактивної дошки.

У хромосомному наборі як чоловіка, так і жінки є 46 хромосом.

– Як називається сукупність усіх хромосом організму? (каріотип)

Серед 46 хромосом 44 хромосоми є нестатевими (аутосомами) однакові у чоловіків і жінок, а дві хромосоми є статевими у жінки XX, а у чоловіка XY. Тому жінка утворює один тип гамет з набором хромосом 22A+X, а чоловік два типи гамет 22A+X та 22A+Y. У людини та у більшості тварин жіноча стать гомогаметна, а чоловіча гетерогаметна. У птахів і метеликів навпаки жіноча стать гетерогаметна, а чоловіча гомогаметна.

У людини стать визначається під час запліднення, такий тип визначення статі називається сингамний. Залежно від того, який сперматозоїд запліднить яйцеклітину залежить стать майбутньої дитини.

Сперматозоїд 22A+X + яйцеклітина 22A+X – народиться дівчинка, сперматозоїд 22A+Y + яйцеклітина 22A+X – народиться хлопчик.

X та Y хромосоми мають певний перелік генів, які по спадковості передається зчеплено зі статтю. Серед таких ознак є певні захворювання: гемофілія та дальтонізм зумовлені рецесивним геном зчепленим з X хромосомою, рахіт зумовлений домінантним геном зчепленим з X хромосомою, гіпертрихоз ознака зчеплена з Y хромосомою.

Творча медико-генетична лабораторія у яку звертаються молоді подружні пари для визначення ймовірності успадкування певних ознак у їхніх сім'ях. (Клас поділити на чотири групи, у кожній групі визначити експерта, доповідача та лаборантів)

Експерт повідомляє коротеньку інформацію про захворювання.

Лаборанти розв'язують поставлене перед ними завдання і складають на ватмані відповідну схему схрещування.

Доповідач пояснює результати.

Лабораторія 1.

Експерт – «Про гемофілію»

Лаборанти:

Жінка з I групою крові батько якої страждав гемофілією одружилася зі здоровим чоловіком у якого II гомозиготна група крові. Гемофілія рецесивна ознака зчеплена з X хромосомою. Визначте яка ймовірність (у %) народження у цій сім'ї хворих дітей і можливі групи крові.

Доповідач робить висновок і пояснює результати.

Лабораторія 2.

Експерт – «Про дальтонізм»

Лаборанти:

У людини нормальний зір домінує над дальтонізмом. Жінка хвора на дальтонізм із IV групою крові одружилася зі здоровим чоловіком і III гомозиготною групою крові. Визначте яка ймовірність (у %) народження у цій сім'ї хворих дітей і можливі групи крові.

Доповідач робить висновок і пояснює результати.

Лабораторія 3.

Експерти – «Про рахіт»

Лаборанти:

Одна із форм рахіту визначається домінантним геном зчепленим з X хромосомою. У сім'ї народився хлопчик з рахітом. Визначте ймовірність появи цього захворювання у наступних дітей та їх групи крові, якщо відомо, що мати має I групу і гетерозиготна за геном рахіту, а батько здоровий з III (BO).

Доповідач робить висновок і пояснює результати.

Лабораторія 4.

Експерти – «Про гіпертрихоз»

Лаборанти:

Гіпертрихоз передається через Y-хромосому. Яка ймовірність народження дитини з цим захворюванням і які групи крові можливі у дітей, якщо у батька виявлена ця ознака і I група крові, а у матері II гетерозиготна група крові.

Доповідач робить висновок і пояснює результати.

Рефлексія. Учні заповнюють схему «Фішбоун».

IV. Закріплення нового матеріалу.

Виконання онлайн тестів або тести на окремих аркушах.

1. Укажіть захворювання людини, що успадковується зчепленим зі статтю:

А) гемофілія Б) коклюш В) хвороба Дауна Г) групи крові

2. Жіноча стать у людини:

А) гемізиготна Б) одноманітна В) гомогаметна

Г) гетерогаметна

3. Ознаки зумовлені генами, які містяться в X чи Y хромосомі називаються:

А) доміантними Б) рецесивними В) зчеплені зі статтю

Г) обмежені статтю

4. Позначте захворювання, що успадковується через X хромосому

А) гіпертрихоз Б) дальтонізм В) кір Г) саркома

5. Укажіть нормальний каріотип чоловіка:

А) 44A+XY Б) 44A+Y В) 44A+XX Г) 46A+XY

6. Укажіть гетерозиготу за II групою крові

А) $I^a I^a$ Б) $I^a I^b$ В) $I^b I^o$ Г) $I^a I^o$

7. Які хромосоми успадковує дочка від батька

А) 22A+X Б) 22A+Y В) 23A+XX Г) 23A+XY

8. Укажіть правильні твердження:

1. Донька від батька успадковує 22A-хромосоми

2. Донька від батька успадковує Y-хромосому.

А) правильне 1 і 2 Б) правильних немає В) правильне лише 1

Г) правильне лише 2

9. Укажіть ймовірність хворих на гемофілію хлопчиків, якщо мати здорова (гомозиготна), а батько гемофілік:

А) 0% Б) 25% В) 50% Г) 75%

10. У яких організмів чоловіча стать гомогаметна (XX), а жіноча гетерогаметна (XY)

А) людини Б) курки В) kota Г) собака

11. Укажіть захворювання, що успадковується зчеплено з Y

хромосомою:

А) дальтонізм Б) гемофілія В) рахіт Г) гіпертрихоз

12. Позначте умови успадкування гемофілії хлопчиками

А) батько несе у своїй X хромосомі дефектний ген

Б) мати гомозиготна, хвора на гемофілію

В) мати в одній зі своїх хромосом несе дефектний ген

Г) батько здоровий, а мати гомозиготна з нормальним процесом зсідання крові

V. Висновок.

Сучасна медична генетика орієнтується на профілактику спадкових захворювань. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, 5 зі 100 новонароджених страждають тим чи іншим важким спадковим захворюванням, ще 5 мають генетичні вади, а ще 2 народжуються мертвими в наслідок цих порушень. Ці показники постійно зростають у наслідок забруднення довкілля різноманітними мутагенами. Нині відомо понад 4 тисячі спадкових захворювань. Важливу роль у профілактиці спадкових захворювань відіграє медико-генетичне консультування

VI. Домашнє завдання.

Скласти власний родовід та успадкування певної ознаки у своїй родині.

Плутенко К. В.

FOOD AND DRINKS. HEALTHY FOOD (English, form 6)

Aim: to activate the thematic vocabulary namely fruit and vegetables, food and drinks; learn some new mathematical terminology and learn how to solve the problems with proportions in English; to enable the learners to talk and ask questions about likes and dislikes; to improve reading, writing, listening and speaking skills; to teach the pupils to work in groups and pairs; to expand the pupils' knowledge on the topic.

Type of the lesson: combined.

Lesson equipment: textbook «English 6» A. Nesvit, lexical flashcards, video material.

Learning outcomes: by the end of the lesson students will be able to

- name healthy and unhealthy products;
- express their likes and dislikes;
- communicate in pairs and cooperate in groups;
- solve the problems with proportions in English.

Procedure

I. Warm-up

1) Greeting.

Teacher: Hello, students! How are you today? I'm glad to see you!

2) Presentation of the aims and motivation.

Teacher: And now I propose you to watch the video and answer the question: <https://www.youtube.com/watch?v=fE8lezHs19s>

How do you think what we are going to talk about?

Yes, you are right. Today we are going to talk about healthy and unhealthy food. During this lesson we will revise the names of the food items, learn some new mathematical terminology and learn how to solve the problems with proportions in English. We should also discuss what kind of food you like or dislike and what food is good for us.

So, you know, we are studying very interesting and popular theme – “Food”. We can't imagine our life without food. Food is a staff of our life. **“We live not to eat but eat to live”**. It's a famous proverb, you know. Do you agree with it? Why / why not?

Welcome to our mathematical cafe **“Slastena”**. Today we will be the administrators of the cafe. Cafe **“Slastena”** does not serve ordinary dishes, but mathematical ones. For each table, you should choose one responsible person – this person will receive dishes from the administrator, serve you and ensure that you do everything correctly and on time. And you yourself will mark your work with points in the check (bill). Read this check carefully – it will display your work in the lesson. Be honest when scoring. I present to our visitors today's menu:

1. “Whoever has time has eaten”
2. Healthy and unhealthy dish.
3. Chef's dish (recipes).
4. Spicy dish.

II. Main part

1) “Whoever has time has eaten”. (Vocabulary Presenting and Practice.)

Teacher: So let's revise some words on the topic “Food”. Look at the blackboard. Here is some crossword for you. Here are some cards, you must take some one from the box, read the question, name and write the word on the whiteboard.

1. Popular fast-food in America.
2. It's a drink. In Ukraine people drink it hot.
3. It's blue or green fruit with many small berries.
4. It's a dish made of cucumbers, tomatoes and other vegetables.
5. It's a tasty sweet thing. It can be black or white. Candies are made of it.
6. It lives in water. Many dishes may be prepared of it. May be fried
7. It is made of milk and may be with berries. It's useful for children.
8. Apples, bananas, oranges, plums, pears are... .
9. It's a round fruit with bright colour.

- Potato – 500 g;
- Cabbage – 300 g;
- Beetroot – 400 g;
- Carrot – 200 g;
- Onion – 200 g;
- Tomato paste – 3 tbsp;
- Salt;
- Pepper;
- Oil;

Cook the meat, peel vegetables, slice potatoes, beetroots and carrots, chop the onion and greens.

Then put all the vegetables into the saucepan. Add tomatoes, spices and don't forget to salt. When it is ready, add some sour cream into your plate. You may eat it either hot or cool.

Enjoy your meal!

2) Chocolate cake

To cook this dish you need to take:

- 2 cups sugar
- 1-3/4 cups flour
- 3/4 cup cocoapowder
- 1-1/2 teaspoons bakingpowder
- 2 teaspoons bakingsoda
- 1/2 teaspoon salt
- 2 eggs
- 1 cup milk
- 1/2 cup vegetableoil
- 1 teaspoon vanillaextract
- 1 cup boilingwater

In a large bowl, combine sugar, flour, cocoa, baking powder, baking soda and salt. Add eggs, milk, oil and vanilla to dry mixture and mix with an electric mixer on medium for about 2 minutes. Gently mix in boiling water.

Pour into pans and bake.

3) Varenyky

To cook this dish you need to take:

- egg – 1;
- wheatflour – 320 g;
- water – 250 ml;
- salt – a pinch.
- potato – 5-6;
- onion – 3;
- butter – 100 g;
- vegetableoil – 2 tbsp.;
- salt, pepper.

Put one cup of flour into the deep bowl. Add salt.

Warm up water till 30–35 degrees and add it to the bowl. Beat up one egg. Mix all ingredients thoroughly.

Add the second cup of flour and place the mixture on surface covered with flour. Knead the dough with your hands. Boil potatoes for 20 minutes and then mash them. Chop onion and fry it on the hot pan with vegetable oil. Add fried onion, butter, salt and pepper to the mashed potatoes. Mix all ingredients. When the dough is ready, roll it out and using the special round shape or a cup cut out circles. Then place the filling in the center of each circle and tight up the edges. Put them to the boiling water and boil for several minutes.

Yes, you are right. The first team has the recipe of Ukrainian borsch, the second team has the recipe of varenyky and the third team has the recipe of chocolate cake.

4) Spicy dish.

Teacher: So and now we are going to revise what proportion is and learn how to solve the problems with proportion in English.

A proportion is two equal ratios. It can be written in two ways: as two equal fractions $a/b = c/d$; or using a colon, $a:b = c:d$. The following proportion is read as "twenty is to twenty-five as four is to five".

$$\frac{20}{25} = \frac{4}{5} \quad 20 : 25 = 4 : 5$$

додавання	addition	$a+b=s$ a plus b is equal to s
віднімання	subtraction	$a-b=s$ a minus b is equal to s
плюс	plus	
мінус	minus	
дорівнює	equal to/is	
множення	multiplication	$a \times b = a \cdot b = c$ a times b is equal c; a multiplied by b is equal to c;
ділення	division	$a:b = a/b = c$ a divided by b equals c; a over b is equal to c
поділити на	divided by/over	
помножити на	multiplied by/times	
1/2	One second; or: a half	
1/3	onethird; a third	
2/3	Twothirds	
1/4	One fourth; or: a fourth; or: a quarter	
1/100	A hundredth	
5/16	Fivesixteenths	

Problem 1. Muffin: To cook 12 muffins we need 3 eggs, $\frac{1}{2}$ glass of sugar, 1 glass of flour, 100 grams of butter. How many products do you need to cook 18 muffins? How many muffins can you cook using 1 egg?

Problem 2. Fruit jam: To cook four portions of fruit jam you need $\frac{1}{10}$ kilo of black currant, 2 glasses of strawberry, 300 grams of sugar, 1 teaspoon of lemon juice. How many products do you need to cook 6 portions of fruit jam? How many portions of fruit jam can you cook using 150 grams of sugar?

Problem 3. Ice cream: To cook 8 portions of ice cream you need 2 glasses of milk, 600ml of cream, 8 eggs and $\frac{1}{4}$ kilo of vanilla sugar. How many products do you need to cook 4 portions of ice cream? How many portions can we have using $\frac{2}{3}$ kilo of vanilla?

Summary.

!. Reflection.

During today's lesson I have got acquainted

found out

learnt

remembered.

2. Homework: Open your record-books and write down our homework.

Teacher: You have worked hard at today's lesson. You were very active. I liked your work, your answers and your marks are.... The lesson is over. Thank you very much. Goodbye.

КОНСПЕКТ ЗАНЯТТЯ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗА МЕТОДИКОЮ М. М. ЄФИМЕНКА

ВТГ – «Ми любимо нашу Україну»

СМГ – «Запорізькі козаки»

Основний рухливий режим – стояче-ходовий.

Для старшої та підготовчої групи, для хлопців.

Обладнання: гімнастична дошка, бум, мати, бутафорське вогнище.

Мета: Закріплювати вміння орієнтуватися у просторі, пересуватися по нахиленій дошці, утримувати рівновагу під час ходьби по буму, стрибати у висоту з розбігу. Вправляти в ходьбі навприсядки, широким кроком; у бігові, у різному темпі. Удосконалювати навички ритмічної ходьби та бігу, узгоджуючи рухи з руками своїх товаришів. Розвивати силу, рівновагу, спритність, витривалість. Виховувати бажання виконувати вправи вільно, старанно. Поповнювати словник дітей українськими приказками, прислів'ями, лічилками: активізувати мовлення дітей, бажання спілкуватися українською мовою.

Хід заняття

Діти, усі ми з вами живемо на славній українській землі, усі ми українці.

Я жінка українська,
Українського роду.
Українці – то є назва
Славного народу.
Україна – то край славний,
Аж по Чорне море,
Україна – то лан пишній
І степи, і гори.
І як мені України
Щиро не кохати?

Гарний вірш про нашу Україну! Так? А чи ви знаєте які-небудь вірші про нашу рідну землю? А ну розкажіть нам.

– Так, дуже добре. Ми не тільки любимо нашу землю, але й шануємо її, пишаємось нею, намагаємось жити за традиціями українського народу. Ми часто згадуємо наших предків. А хто були наші пращури? Де вони жили? Якими вони були? (Відповіді дітей). Так, запорізькі козаки жили на Запорізькій Січі і захищали кордони України. У них був начальник – кошовий, якого всі слухали і поважали. Жили козаки дуже дружно і захищали землю від ворогів. У них була приказка «Жити – народу служити». Козаки були сильними, спритними, кмітливими. Сьогодні ми пограємо в козаків-силачів. Хотите буди схожими на козаків? Тоді – вперед! Вірним другом та помічником у козацьких походах були

їхні коні. Нумо, сідлайте коней! І вперед у похід!

1. «Сідлаймо коней» – вихідна поза «середні четвереньки», ходьба по залу (одна дитина йде на четвереньках, друга сидить на спині).

– Щоб коні не підвели своїх господарів у поході, козаки добре доглядали за ними, гарно годували. «Сип коневі мішком, не ходитимеш пішком».

Потомилися вороні,
Розсідлаймо їх, самі
Пересядемо у човни
Через річку попливемо.

2. «Через річку» – із вихідної пози сидячи, ноги витягнуті вперед, руки зігнуті в ліктях, пересування на стегнах.

– Не поспішайте, рухи виконуйте повільно. Річка бурхлива, неспокійна. Дивіться, щоб вона не перекинула ваш човен. І не дарма люди кажуть: «Тихіше їдеш – далі будеш». А ось і довгоочікуваний берег. Можна висаджуватись. Але увага! І берег дуже багnistий, грузький. Мабуть, десь недалеко болото. Будемо пересуватися дуже обережно, поки не відчуємо тверду землю під ногами.

3. «Багnistий берег» – вихідна поза сидячи навприсядки, пресуватися вперед, відводячи то ліву, то праву ногу вбік, навшпиньки.

– Ой, подивіться, хто там дивиться на нас, з маленької калюжі. Та це жабеня. Воно не боїться козаків, та весело квакає: «Ква-ква-ква».

4. «Сміливе жабеня» – із вихідної пози сидячи навприсядки, коліна розведені вбоки, піднятися, сказати: «ква»; руки, зігнуті в ліктях, підняти на рівень грудей, потім повернутися у початкове положення.

– Багnistий берег залишився позаду. Козаки довго сиділи на конях, потім на човнах, м'язи їхні зомліли. Треба козакам трішки розслабитись.

5. «Козаки потягуються» – вихідна поза ноги розведені, руки вздовж тулуба; 1, 2 – потягнутися, руки угору; 3, 4 – повернутися у початкове положення.

– Козаки дуже веселі, трішечки відпочили та вже жартують один з одним.

6. «Козак козаку та підморгує» – вихідна поза ноги на ширині плечей, руки вбоки; 1, 3 – поворот вправо; 2, 4 – повернутися у початкове положення.

– Годі, козаки, забавляться. Наш похід триває. А щоб ви не нудьгували, ми в поході зробимо вправи. Таку собі, невеличку розминку.

7. «Невеличка розминка»

– Ходьба із оплесками в долоні: на крок правої ноги – над головою, на крок лівої ноги – за спиною.

– Ходьба із сплесками в долоні під коліном зігнутої ноги.

– Ходьба випадами.

– Ходьба з високим підніманням витягнутої ноги й діставанням до

неї долонею витягнутої руки.

– Вправи виконуємо правильно, старанно. Коли став робити, то байдики не бити.

– Стрибки у глибокому присіданні з опорою руками на підлогу, на «жабки» (20 с.).

– Спокійна ходьба з рухами рук для нормалізації дихання (30с.).

Козаченьки, зупиніться.

На майдан наш подивіться.

Навкруги всі перешкоди

Вежа, річка, міст, колоди.

Непрості у вас завдання,

Розпочнемо з підлізання.

8. «Під місточком» – вихідна поза «низькі четвереньки», підлізання під «містком» (40 см.).

– Так усі козаки минули місток. А ще попереду багато перешкод. Дивіться, яка вежа. Зараз ми подолаємо її. Залізаємо на гору по похилій дошці, а щоб не гаяти часу, ми з неї скотимося.

9. «Неприступна гірка – вежа» – лазіння по похилій дошці на вежу на четвереньках, униз скотитися зі спини на живіт.

10. «Повалене дерево» – ходьба по буму із кубиків з балансуванням рук.

11. «Через струмок» – стрибки з місця у довжину (старша – 60–80, підготовча – 80–100 см.).

– А ось попереду вогнище. Ну що, козаки, не боїтесь. Станьмо один за одним і покажемо, які ми сміливі, нічого не боїмося. Ось як вміємо стрибати.

12. «Через вогнище» – стрибки у висоту з розбігу (старша – 20–40 см., підготовча – 40–50 см.).

– Сьогодні козаки ніякого ворога не зустріли, але їм треба щодня тренуватися, щоб постійно залишатися сильним, спритними та винахідливими. Давайте ще раз пройдемо через перешкоди, щоб більше загартуватися, долаючи труднощі. Але козаки не тільки працювали, тренувалися, а ще вміли розважатися, знали багато ігор та змагань. Я вам пропоную пограти в гру «Шуліка». Нам треба лічилкою вибрати Шуліку. Хто знає які лічилки? А ну розкажіть. (Діти розповідають лічилки). Я теж знаю лічилку.

Сітка – вітка, дуб – дубки,

Посварились козаки.

Шабельками брязь –

Вийди, князь.

13. Рухлива гра «Шуліка». Спочатку визначаємо нападаючого – «Шуліку». Решта стають у колону по одному і кожен брав за пояс попереднього. Попереду колони стає «захисник». Його завдання було

перешкодити «Шуліці» спіймати останнього в колоні. Спочатку «Шуліка» стояв на деякій відстані і тільки після команди «1, 2, 3 – почали!» він намагався доторкнутися до останнього в колоні, а «захисник» повинен був перешкодити йому.

– Ну і потренувалися ми і нагналися. Втомилися, козаки? Ні? А зараз ми перевіримо, так це чи ні. Сядьте всі по колу і обхопіть себе руками, а потім встаньте на ноги, не розмикаючи рук.

14. «Без рук» – вихідна поза сидячи на підлозі, обхопити ноги руками, піднятися без рук з підлоги.

– Ось бачите, все ж таки втомилися. Отож треба іти і відпочивати. Сідлайте коней і нумо назад додому.

15. «Назад додому» – рух по периметру зали з імітацією їзди на конях, ходьба з високим підніманням колін.

16. «Відчуття дому» – біг з високим підніманням колін, переходячи на дрібний біг на носках. Це наші коні почули, що додому вже недалеко, коні завжди це відчувають, вони радіють, що дім близько, тому і поспішають, веселіше їхня хода стає. Та ось ми і повернулися додому (переходимо на ходьбу). А коли козаки поверталися додому, усе в них було гаразд, вони промовляли вдячні молитви. А ну пригадайте такі слова? Пригадали. Візьміть один одного за руки, щоб відчувати тепло та ласку, закрийте очі і промовимо ці слова:

Зглянься, наш Боже
На малі діти,
Що усім серцем
Вміють любити.
Тата і неньку,
І всю родину,
Край любий, рідний –
Всю Україну.

– Наш похід закінчився, можна йти додому, у свою групу, де вас чекають не дочекаються дівчата-козачки.

Пономаренко Г. А.

ІГРОВІ МОМЕНТИ НА УРОЦІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В НУШ.

Гра: «What's missing?»

Обладнання: картки з таблицею літер.

Правила: – кожному учневі роздається картка, на якій зображено таблицю з літерами англійського алфавіту; кожен учень має знайти пару літер, обвести їх кружечком і написати поряд; гра закінчується тоді, коли дитина розподілить усі літери та напише їх і визначить, яким літерам не вистачає пари.

A	a	Q	b	c	T	d
e	B	f	g	E	h	J
C	k	G	O	j	F	i
I	m	n	o	U	p	K
D	S	P	H	u	v	w
q	r	s	t	I	X	L
W	R	z	N	V	M	y

Aa, Oo, _____, _____, _____, _____,
 _____, _____, _____, _____.

Гра “Asquirrel”

Обладнання: малюнок білочки, малюнки горішків, а на горішках слова на тему “Food”.

Правила: перед групами учнів учитель викладає вирізані з паперу горішки зі словами і пропонує дітям погодувати білочку горішками, на яких написані слова з теми “Food”. Кожна група отримує кошик. Переміг той, хто швидше зібрав слова з теми у свій кошик.

Гра “Stones”

Обладнання: картки зі словами на вивчену тему, надрукованими на аркушах паперу А4, з файлами для першого учня (кожне слово на окремій картці) і такі ж слова на одній картці для іншого учня.

Правила: Вчитель розкладає на підлозі картки зі словами в файлах по темі. Діти працюють в парах. Перший учень читає слово зі своєї картки, а завдання другого учня знайти та наступити на це слово. Перемагає та пара, яка швидше назве і пройде всі картки.

Гра «Rope Jump»

Обладнання: мотузка для білизни, коробка.

Правила: Учні становляться один за одним у лінію. Вам потрібна мотузка для цієї гри! Перед дітьми прив'язується мотузка до стільців. З іншого боку мотузки розкладаються деякі предмети або картки і коробка. Учитель викликає одного з дітей і називає предмет, який треба знайти, перестрибнути через мотузку і покласти в коробку. Для інших раундів можна опустити мотузку вниз так, щоб довелося повзти або перекинутися.

Гра «Label»

Обладнання: різнокольорові наліпки.

Правила: Щоб ознайомити учнів з назвами предметів, які знаходяться в класі, вчитель все позначає наліпками, на яких є назва слова. Потім він читає те, що написано на наліпці і вказує на предмет. На наступний урок вчитель знімає наліпки і пропонує дітям наклеїти їх разом. На третьому уроці учням потрібно зробити це самим. Коли вони здатні самостійно позначати більшість предметів, вчитель дивує їх тим, що предмети неправильно позначені. Діти повинні виправити помилки.

Гра «Vocabulary Rap»

Правила: Діти становляться в коло. Обирається категорія.

Наприклад, animals. Задаємо ритм, двічі стукаючи ногою та один раз сплескуючи руками (як у 'We will rock you' групи «Queen»). Після кожного такого біту кожен учень має назвати ще не назване слово з категорії. Якщо хтось не вгадав таке, він чи вона сідають у коло. Виграє той, хто останній залишається стояти.

Гра “Animals playballs”

Обладнання: м'яч, хустинка та слова з теми «Звірі» для повторення лексики.

Правила: Діти сідають в коло на стільцях. Кожна дитина стає якимось звірятком чи птахом: мишкою, левом. Ведучий підкидує м'яч (хустинку) і вигукує назву тварин або птаха. Тепер потрібно швидко відгукнутись і встигнути вхопити м'яч до того, як він доторкнеться підлоги. Спіймавши м'яч, дитина називає себе і вітається мовою свого персонажа. Далі вона або може повернути м'яч, або сама стає ведучим. Приклад: Ведучий вигукує: “Alion!”. Дитина, що підхопила м'яч, називає себе: “Iamalion!” “R-r-r”.

Гра «Candies»

Обладнання: різнокольорові цукерки, картки зі словами (малюнками).

Правила: Спочатку беремо цукерки та визначаємось, який колір за що відповідає (наприклад, червоний – скласти речення, жовтий – перекласти слово, зелений – пояснити його іншими словами). Потім розкладаємо картки зі словами догори вниз перед дитиною. Вона тягне картку, а потім цукерку, яка вирішує, яке завдання належить дитині зробити. Цукерку можна з'їсти, лише виконавши завдання.

Гра «Bang»

Обладнання: картки зі словами (картинками), коробка або мішечок.

Правила: Всі картки зі словами кладемо в мішок чи коробку, з поміж цих слів треба зробити картки зі словом Bang, їх кількість залежить від кількості карток. Гравці по черзі витягують по картці і озвучують її, якщо слово вимовлене правильно, гравець залишає його собі, якщо неправильно – кидає картку назад до коробки. Якщо гравець витягує картку зі словом Bang, всі отримані картки до цього він кидає назад до коробки. Гра триває допоки коробка не буде пустою. Виграє той, хто має найбільшу кількість карток.

Гра «Merry go round»

Обладнання: картки зі словами, дзвоник.

Правила: Дайте дітям повторити лексику з карток, запропонуйте їм розрахуватись на перший, другий. Учні під першим номером становляться у внутрішнє коло, а під номером другим – у зовнішнє коло і отримують картки. Гравці з внутрішнього кола звертаються до гравців, які є навпроти їх у зовнішньому колі і промовляють фразу «Giveme, please». Якщо

гравець, до якого звертаються, має дану картку, він її віддає, промовляючи «Here you are». Через декілька секунд вчитель дзвонить у дзвіночок або плескає в долоні, і діти з внутрішнього кола роблять крок в сторону, змінюють партнера по грі. Переміг той, хто назбирав найбільше карток.

Гра «Family»

Правила: Діти діляться на дві команди. Обираємо ведучого. Він виходить з класу, а вчитель говорить кожному з групи, хто буде виконувати яку роль (мама, тато, син тощо). Діти виконують дії, які зазвичай роблять батьки (наприклад, показати, як мама готує їжу, як ходить дідусь), а ведучий відповідає на питання вчителя: Who is it?

Гра «My family»

Обладнання: малюнки зі словами, м'яч.

Правила: Діти діляться на дві команди. Учитель розміщує малюнки родини на дошці та під малюнками пише цифри від 1 до 12 не послідовно. Краще писати цифри, які учні не дуже гарно запам'ятали, наприклад, 8 під малюнком мами, 3 під малюнком тата, 11 під малюнком сестри, 9 під малюнком брата та 12 під малюнком сестри.

Т. "How old is the mother"? (промовляючи це вчитель кидає дитині м'яч).

Гра «Zoo»

Обладнання: малюнки тварин, плакат зоопарк.

Правила: для гри потрібно намалювати тварин, вирізати їх. Зробити плакат-зоопарк з клітками для тварин. На кожній клітці написати назву звірів англійською мовою. «В зоопарку трапилася біда! Відкрилися всі клітки, і тварини втекли! Help! Help, please! Допоможіть! Нумо розшукаємо тварин і посадимо їх у свої клітки. Діти повинні знайти їх і посадити в свою клітку».

Гра «Dog»

Обладнання: крейда, дошка.

Правила: Гру доцільно проводити для закріплення лексичного матеріалу з тем «Тварини», «Частини тіла». Учнів об'єднують у дві команди. Учитель пропонує намалювати частини тіла різних тварин (наприклад: «Draw dog's nose / cat's tail / hen's head»). Учасники гри від кожної команди біжать до дошки й виконують завдання. Далі малюють наступні представники команд. Останні учасники від кожної команди повинні домалювати «собаку» і дати йому кличку.

Гра «Correct my mistake»

Правила: Дітям подобається виправляти помилки інших. Вчитель показує свою ногу і каже: "Oh, something is wrong with my arm!". Учні виправляють: "with your leg!". "I don't hear, something is wrong with my fingers!" – вчитель показує на пальці, наприклад. Діти сміються і виправляють. Потім роль ведучого може виконувати учень, який по черзі звертається до однокласників.

Гра «Find the word»

Правила: Знайди та викресли літери, які зустрічаються двічі.

Прочитай слово, яке залишилось.

Pshendapsntdrh _____

Kdfcmgsukdmgpfs_____

Slfkamdrmlomsagkd_____

Drsfhpkasdtfpr_____

Pnhbldrumpnbhl _____

Гра «Musical cards»

Правила: Гра проводиться з усім класом. Діти становляться в коло. Роздайте картинки з одного набору різним дітям у колі. Вчитель включає музику, і діти передають картки по часовій стрілці по колу. Музика зупиняється. Діти називають свої картинки по черзі. Кожному учаснику, який правильно називає картку аплодують і говорять “Fantastic! Bravo!”

Гра “Passing the envelope”

Обладнання: конверт з літерами англійського алфавіту або словами.

Правила: діти сідають у коло. До конверта кладуться вивчені літери алфавіту. Конверт передається по колу. Учні по черзі дістають з конверта літери та називають їх. Можна ускладнити гру і найбільш просунутому рівні – до кожної літери назвати слова з цією літерою. Подальше ускладнення – до конверта кладуться надруковані слова, діти по колу, передаючи конверт, дістають слова та читають їх. Та дитина, яка не змогла прочитати слово, вибуває з гри. Той учень, який прочитає всі літери чи слова без помилок, – переможець. На честь переможця можна заспівати пісню чи привітати його переможним вигуком “Yehaa”.

Гра “Speed Glasses”

Обладнання: літери алфавіту, стаканчики.

Правила: Вчитель розкладає літери в ряд на підлозі, по обидва боки літер ставляться паперові стаканчики. Двоє дітей починають збирати стаканчики один за одним, при цьому називають літери. Виграє той, хто першим правильно назве літери.

Гра “Train”

Правила: учитель по черзі викликає учня з кожної команди і пропонує їм сказати речення: «My train is carrying...» додати слово, що починається на 1, 2, 3, букву алфавіту. Наприклад, 1 учень говорить «My train is carrying cheese», а другий «My train is carrying milk». Учень, який не зможе назвати слово, вибуває з гри. Перемагає команда, в якій залишиться більше учасників.

Гра “Traffic lights”

Обладнання: вирізані з кольорового паперу знаки світлофору червоні та зелені (по кількості учнів)

Правила: Учитель каже, що він називатиме предмети, які учні

звичайно кладуть у портфель, коли йдуть до школи. Якщо це відповідає дійсності, учні показують зелений колір "світлофора", якщо ні, то червоний. Гра проводиться англійською мовою в швидкому темпі. Діти, які правильно і швидко відповідають, нагороджуються призами (вирізані різнокольорові предмети, фігурки, іграшки тощо).

Гра "Smiling Sam"

Обладнання: шаблони пальчикової ляльки "Smiling Sam" з вирізаними отворами для ніг, фломастери, кольорові олівці.

Правила: Вправа містить в собі дві гри: перша – образотворча, друга – театральна. Перед початком вправи учитель повторює з дітьми вивчені нові слова по темі «Частини тіла» та виконує будь-які тренувальні вправи. Після повторення даних слів учитель проводить гру. Вчитель роздає всім учням паперову ляльку "Smiling Sam" з вирізаними отворами для ніг (в ці отвори діти вставляють свої пальчики, щоб оживити ляльку) і пояснює, що під час уроку вони зможуть стати чарівниками і оживити цю ляльку. Для цього учні беруть фломастери та олівці і малюють обличчя, частини тіла та одяг ляльки, але тільки строго по команді вчителя. Потім учитель дає команди англійською мовою, кожен учень повинен зрозуміти наставника і намалювати саме ту частину обличчя або тіла, яку він називає. Таким чином, вчитель перевіряє, як добре діти засвоїли лексичний матеріал. Наприклад, учитель каже: «Draw the hair!», а діти малюють волосся лялечці. Потім каже: «Draw the mouth!» і діти малюють рот лялечки, потім: «Draw the nose, the arms, clothes!», діти малюють ніс, руки та одяг.

Як правило, учні задають питання, а де ж ніжки лялечки? Тоді вчитель пояснює, що наша чарівна лялечка і ноги у неї будуть рухливі. А як це зробити? Просто просунути пальчики в дірочки, і наша лялечка забігає! Справжнє чарівництво! Діти приходять в захват, така лялечка, зроблена своїми руками та ще й «жива», їм дуже подобається, і відразу кожна дитина загоряється бажанням пограти з нею. Тоді вчитель пропонує влаштувати ляльковий театр на уроці. Учитель пропонує розділитися на пари і розіграти маленьку лялькову виставу. Дається 2–3 хвилини на підготовку.

Приклад діалогу:

– Hello!

– Hi!

– What is your name?

– My name is Sam. And what is your name?

– My name is Artem. How old are you?

– I am 8. And you?

– I am 7. Artem, do you like bananas?

– Yes, I do. Do you like cucumbers?

– No, I don't. I тощо.

– Учням дуже подобається розігрувати діалоги з допомогою “Smiling Sam”, якого вони зробили самі. Діти можуть придумати їм інші імена, уподобання, хобі, відмінні від своїх, і навіть говорити іншим голосом (зробити тонкий голосок або навпаки говорити басом).

Пустовіт Т. А.

«КОЗАЦЬКОМУ РОДУ НЕМА ПЕРЕВОДУ» (ранкова зустріч)

Національно-патріотичне виховання молодших школярів НУШ дозволяє з першого класу формувати і розвивати свідоме ставлення дітей до своєї країни – вміння цінувати і поважати події минулого і сучасні досягнення нашого народу, розрізняти поняття добра і зла. Покоління, у якого виховано почуття патріотизму, готове до подвигу, відстоювання інтересів своєї країни.

Патріотичне виховання молодших школярів буде ефективним, якщо:

- здійснювати його ненав’язливо;
- поступово і дозовано впливати на почуття, переконання та діяльність вихованців;
- не нав’язувати патріотичні погляди ззовні, але давати зразки кращого прояву патріотичних почуттів;
- залучати до участі у виховній роботі класу, школи батьків та громадськість;
- систематично використовувати ефективні елементи народної педагогіки, традиції національного виховання.

Вправа 1. «Привітання»

1. Формування кола

– Діти, давайте з вами утворимо коло. Спочатку в коло сядуть хлопчики, а потім дівчатка. Слідкуйте за тим, щоб усім було зручно і комфортно.

– Які ж ви молодці! Усі були чемні, не штовхалися й сіли швиденько!

2. Привітання «Дівчатка хлопчикам»

Дівчинка вітається з хлопчиком, який сидить у колі навпроти по імені і за допомогою жестів (підморгування, сердечко із пальчиків тощо).

3. Виконання фізичних вправ за змістом вірша:

Ми маленькі козачата. (Плескають у долоні)

Разом ми і нас багато (беруться за руки)

Ти і я, ти і я! (кладуть руки на плечі сусіда праворуч – ліворуч)

Разом, ми одна сім’я(прикладують долоні по колу одне одному)

Вправа 2 «Робота з календарем»

Сьогодні п'ятниця, 11 жовтня. 2019 р. Незабаром свято.

14 ЖОВТНЯ в Україні свято – *День захисника Вітчизни*. Ось чому сьогодні наші хлопчики у центрі нашої уваги. Бо вони майбутні захисники нашої України. У цей день ми згадуємо героїв нашого славного минулого. Боротьбі за незалежність нашої держави ми зобов'язані насамперед українському козацтву. На свято Покрови Пресвятої Богородиці традиційно святкується День українського козацтва.

Козацтво України вважало своєю покровителькою і заступницею Покрову пресвятої Богородиці. Тому на Запоріжжі була збудована церква Святої Покрови. І куди б не заносила доля козаків, завжди з ними був образ Пресвятої Покрови. Ця ікона супроводжувала і оберігала їх у алекій дорозі.

Покрова була заступницею козаків у далеких походах, її зображення завжди було на хрестах, які носили козаки. Священною для кожного козака на Січі була Покровська церква, від порога якої січовики вирушали на захист рідної землі і куди з подякою за порятунок поверталися після походів.

1. Віршик дня (акровірш)

*Коли країна твоя в біді,
Обов'язок свій згадай!
За рідну землю та рідний край,
А разом з ними і за народ
Край і волю захищай!*

2. Вправа з цеглинками. Хто такий козак?

– Діти, у вас у руках дві цеглинки: зелена і червона. Я буду називати характеристику людини, а ви за допомогою цеглинки, дасте відповідь, чи властива вона для справжнього козака. Зелений колір означає - так, червоний – ні.

- Козак – це людина: чесна та справедлива; так
- відважна та смілива; так
- брехлива; ні
- здібна давати пусті обіцянки; ні
- здатна віддати власне життя заради України так
- любить волю так

3. Вправа «Закінчи прислів'я»

Козак у полі – то він на (волі)

Далеко йде добра слава, а погана –ще..... (далі)

Коли навколо вороги – то не життя, честь (бережи)

А козацька слава – кровію полита..... (рубана шаблями, січена мечами ще й сльозами вмига)

Гей ви, козаченьки – вітер в чистім полі... (научіть нащадків так любити волю)

Козацькому роду – (нема переводу)

4. Крісло автора.

Планування дня. Календар погоди. (Уроки, спортивні перегони «Козацькому роду – нема переводу», інше)

5. Вітання хлопчиків дівчатками. (Вітальні листівки)

Підсумок.

Ми ще раз перегорнули героїчну сторінку історії нашого народу – добу козаччини. Вітаємо захисників нашої Вітчизни зі святом. Слава Україні! Героям слава!

Фото

Романів Н. П.

WINTER PARTY

(English extracurricular event, form 3)

Pupil 1. Dear children, parents, teachers and guests. We are glad to see you! Welcome to our party.

Pupil 2. We hope, you are fine today. We shall have a talk about winter, Christmas and New Year! Are you ready to start our party? (Пісня)

Pupil 1. Do you hear? Who is it, I wonder?

Pupil 2. I think, it is our guest! Come in, please!

Winter. I am Winter

I am white and beautiful.

I come with cold and snow,

But you like me, I know!

Pupil 1. And who are you?

December. I am December, the first winter month. December comes with white snow and cold winds begin to blow.

Pupil. This is the season

When mornings are dark.

And the birds do not sing

In the gardens and parks!

January. I am January, the second month of winter and the first month of the year. The weather is cold. There is snow on the ground.

Pupil. In winter time we go
Walking in the field of snow,
Where there is no grass at all,
Where the top of every wall,
Every fence and every tree,
Is as white as white can be.

February. I am February. I am the third winter month. It is cold and windy.

Pupil. The snow is falling,
The wind is blowing.
The ground is white.
All day and night.

Wind. Little snowflakes, come and play,
I've nothing to do today.
Come on, snowflakes, come with me.
There are many things to see.

Snowflake 1: Come on, sisters, back we go
Where the earth is white with snow.
(They go round the Wind and sing a song)

Snowflake 2: From the cold and frosty sky
Merry snowflakes fly and fly.

Snowflake 3: Snowflakes fall on trees and walk,
Snowflakes fall as white as chalk,

Snowflake 4: Snowflakes fall into my hand,
Snowflakes brighten up our land.

Pupil. Come to the garden
And play in the snow.

Make a white snowman
And help him to grow!

Pupil. We will make a snowman,
Big and round, big and round!

We will put the snowman
On the ground, on the ground!

Snowman: I'm a little snowman,
Short and fat.

Here's my broomstick,
Here's my hat.

I like to sing and play,
during the day!

Christmas Story

Characters:

Father Bear

Mother Bear

Little Bear

Wind

Moon

Santa Clause

Rainbow

Author

Snowmen (1, 2)

(Будинок Ведмедів, ялинка, дерева, веселка. Звучить фонова музика...)

Author: This is North Pole. Father Bear, Mother Bear and Little Bear live here. They are very happy family.

(По черзі з'являється сім'я ведмедів).

Father Bear:

I am the Father Bear

And I'm from North Pole.

I've got a wife, a little son,

I love them most of all!

Mother Bear:

I am the Mother Bear

And I live here too.

With my son and my man too.

Little Bear:

I am the Little Bear,

They are my mum and dad.

We play the games, sing the songs

And make each other glad!

A: They are very friendly, but one day...

M/B: Christmas is coming. Look at this Christmas tree, my son. Do you like it?

L/B: But it's white. I don't like it.

F/B: Everything is white here: houses, trees, you and me....

L/B: But look at this Rainbow. It's not white. It's red, yellow, blue, green...

M/B: You are so funny! Winter is white and Christmas tree is white too.

L/B: I want to find colours for my tree.

F/B: You are a naughty boy. Forget about it!

A: Little Bear doesn't listen to his parents and goes to find colours. It's very cold and windy.

(Звучить музика Вітру. Вилітає Вітер зі сніжинками. Сніжинки танцюють. Дерева змінюють розташування.)

Wind: Where are you going, Little Bear?

L/B: I am going to find colours for my Christmas tree. Help me, please!

W: I can't help you. I don't know where they are. Ask the Moon.

(Звучить музика Місяця. З'являється Місяць.)

L/B: Moon! You are so high. You can see everything. Where are the colours for my Christmas tree?

M: I am high. But I can't help you. Santa Claus can help you.

L/B: Where is he?

M: Can you see that cloud? Santa Claus is there. But he is busy now.

L/B: Thank you, Moon.

(Звучить фоновіа музика. Ведмежа йде далі.)

A: And Little Bear goes to Santa Claus' house.

L/B: Hello! Is anybody here?

(Звучить музика Сніговиків. З'являються Сніговими. Всі разом співають.)

Snowmen:

Santa Claus has got a house

E – I – E – I – O

And in this house he lives with us

E – I – E – I – O

With a lot of snow here,

And a lot of snow there.

Here's snow, there's snow,

Every where's snow!

Snowman 1: Who are you and what do you want?

L/B: I'm Little Bear and I need Santa Claus.

Sn 2: He isn't at home. Go away. Christmas is coming.

L/B: I know. But I've got the problem.

Sn 3: A problem? What problem?

L/B: My Christmas tree is white, it has no colours. Only Santa Claus can help me.

Sn 1: Oh, poor Little Bear. We'll help you.

(Сніговик 2 телефонує Санта Клаусу.)

Santa Claus (по телефону): Hello!

Sn 2: Santa Claus, we need your help. Come home, please.

S/Cl: I'm coming.

Sn 3: Santa Claus is coming.

S/Cl: I know your problem, little Bear. I'll help you. Can you see that Rainbow?

L/B: Yes, I can.

(Усі зникають. З'являється Веселка. Звучить музика Веселки).

L/B: Oh! Dear Rainbow. Only you can help me.

R: You are welcome, Little Bear. What do you want?

L/B: I want your colours.

R: But why? You can see me in the sky.

L/B: No! My Christmas tree has no colours. It's white.

R: You are so brave, Little Bear. I like you. Here you are. Take my colours.

L/B: Thank you, dear Rainbow. Goodbye.

R: Goodbye and Merry Christmas.

(Ведмежа бере новорічні кульки-кольори і прямує додому. Звучить фонова музика.)

A: Happy Little Bear went home, to his parents.

F/B & M/B: Where is our little son?

He's gone away and didn't come.

He is not with us, it's bad.

Oh, please, come back, we will be glad.

M/B: Where is our son? Christmas' coming and our son is lost.

(З'являється ведмежа, всі радіють.)

L/B: I'm here, my dear mummy and daddy! Look what I have!

F/B: Oh! They are so beautiful. Put them on Christmas tree!

(Ведмеді прикрашають ялинку. Звучить мелодія фінальної пісні.)

(Виходять діти з літерами слова Christmas)

Pupil. C is for children and

Christmas they like.

Pupil. H is for horses

Instead of a bike.

Pupil. R is for reindeer,

What can it hold.

Pupil. I is for ice-cream –

Tasty and cold.

Pupil. S is for snow,

It's so white.

Pupil. T is for Christmas tree,

It's so bright.

Pupil. M is for Mummy,

She is the best.

Pupil. A is for apples,

We like how they taste.

Pupil. S is for Santa,

Clever and kind.

He brings us presents –

Presents we like.

Pupil 2. It's coming boys, it's almost here,

It's coming girls, the glad New Year!

New Year – 2020:

I'm Mr. New Year

I came to you over the snow.

Shaking my bells with a merry ring,
So open your doors and let me in!

Pupil. New things to learn

New friends to meet,

New songs to sing,

New joys to greet.

Pupil. New things to see,

New things to hear,

New things to do,

In this glad New Year!

Pupil. Santa Claus is on his way

He is coming on his sleigh

Jingle bells are ringing

Santa Claus is singing.

Pupil 1. Children, let's call Santa Claus to us!

– One, two, three Santa Claus, come to me!

Santa Claus: Ho! Ho! Ho !I am here!

Hello, my friends! I am Santa Claus!

I am very old.

My land is very, very cold.

In my sleigh with two reindeer

I bring presents every year!

Ho! Ho! Ho!

Merry Christmas to everyone!

Pupil 2. Thank you, Santa. And now we want to congratulate you all and wish you all the best!

Pupil. These wishes aren't original

But still they're most sincere –

Have a really Merry Christmas

And a wonderful New Year!

Pupil. Christmas is a time for sending

Wishes warm and true...

These wishes are for happiness

At Christmas time for you.

Pupil. May you have the spirit of Christmas which is Peace,

The gladness of Christmas which is Hope,

And the Heart of Christmas which is Love!

(УЧНІ СПІВАЮТЬ ПІСНЮ)

**ВІДНІМАННЯ ВИДУ 53 – 8. ТВОРЧА РОБОТА НАД ЗАДАЧЕЮ
(математика, 2 клас)**

Мета: ознайомити учнів з новим прийомом віднімання, удосконалювати обчислювальні навички, продовжувати роботу з розв'язування текстових і геометричних задач, розвивати спостережливість, мислення, формувати самостійність.

Хід уроку

I. Організаційний момент

Ось дзвінок нам наказав,
Працювати час настав,
Тож і ми часу не гаймо,
Математику вивчаймо.

II. Перевірка домашнього завдання.

1. На дошці записані приклади, учні перевіряють.

$$(23 + 7) - 6 = 26$$

$$80 - 5 + 7 = 82$$

$$(30 + 4) + 7 = 33$$

$$(45 + 5) - 3 = 47$$

$$12 + 18 - 6 = 24$$

$$(60 - 2) + 6 = 64$$

2. № 346

Про що задача? Скільки виробів залишилося після випалювання?

Прочитайте відповідь до задачі?

III. Каліграфічна хвилинка.

Яку цифру будемо писати ви зможете дізнатися, коли відгадаєте загадку.

В нього на 4 боки,
Є по три кругленьких ока,
Світить жовтим – стоїмо,
А зеленим ми йдемо.
Як червоний – зачекай.
Транспорту не заважай.

Подивіться уважно і пропишіть рядок цифри 3.

Складіть усно приклади на додавання і віднімання, в яких відповідь число 3.

IV. Усна лічба.

1. Послухайте текст № 350.

– Це задача? Чого не вистачає

Брат – 7 дерев

Сестра – 6 дерев

Тато – 20 дерев

Прочитайте вирази, обчисліть і поясніть, про що дізнаємось?

$$7 + 6$$

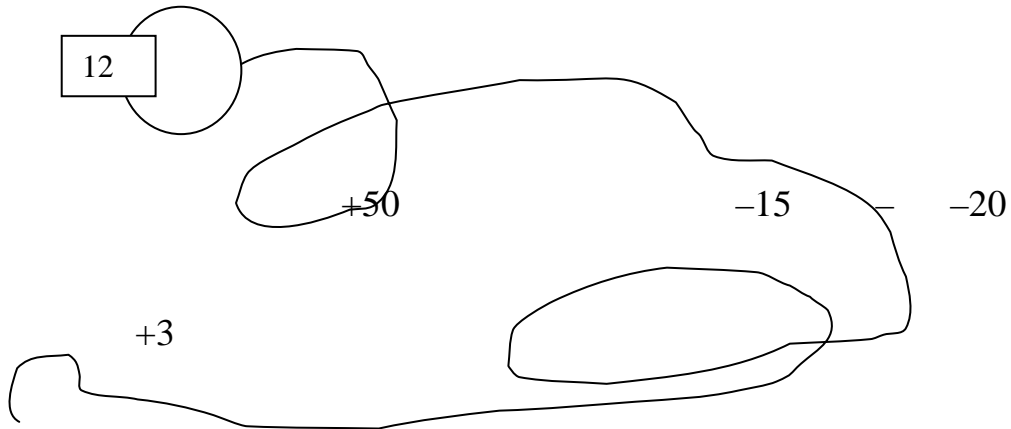
$$20 - 7$$

$$20 + 7 + 6$$

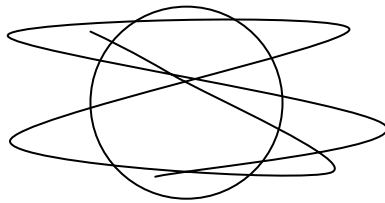
$$(20 + 6) - 7$$

2. Розплетайте незвичайний математичний клубочок.

$$-4 \quad -3 \quad +40$$

3. А тепер розплетайте незвичайну математичну павутинку.

$$15 - 7 \quad 18 - 9 \quad 32 - 2 \quad 14 - 5 \quad 60 + 4 \quad 20 - 4 \quad 44 + 22$$

V. Новий матеріал. Постановка проблеми. Оголошення теми і мети уроку.

1. Діти, допоможіть виконати обчислення і прокоментувати.

$$13 - 8$$

$$53 - 8$$

Ви молодці, а чи зможете виконати обчислення ось такого виду. Сьогодні ми навчимося віднімати приклади такого виду, будемо удосконалювати обчислювальні навички, розв'язувати текстові і геометричні задачі, розвивати спостережливість, мислення, формувати самостійність.

2. Пояснення вчителя. Учні записують у зошит різні прийоми віднімання 53-8.

$$53 - 8 =$$

$$53 - 8 =$$

Підсумуємо. Перший прийом – можна розкласти зменшуване на зручні доданки, а можна розкласти від’ємник на зручні доданки.

VI. Первинне закріплення.

1. Розв’язування прикладів з детальним поясненням, з використанням кожного вивченого прийому.

$$24 - 8 = \quad 34 - 7 =$$

$$34 - 8 = \quad 24 - 9 =$$

$$24 - 7 = \quad 34 - 9 =$$

Останній приклад учні виконують самостійно, самоперевірка.

2. Розв’язування задачі № 348.

Аналіз задачі учнями, складання і запис умови задачі на дошці і в зошитах.

Всього – 52 кг

Висівок – 5 кг

Борошна ? кг

Учень записує розв’язання на дошці, коментує вибраний прийом обчислення.

VII. Розвиток математичних знань.

1. Геометрична задача. Виконання завдання в парах.

На партах лежить геометрична фігура.

Яка це фігура?

Що таке прямокутник?

Послухайте завдання: Проведіть в прямокутнику два відрізки так, щоб утворилося два трикутники і чотирикутник.

VIII. Підсумок уроку. Рефлексія. Домашнє завдання.

1. Вибери із поданих прикладів ті, які можна розв’язати, використовуючи розглянуті на уроці прийоми.

$$2. \quad 52 - 6 \quad 40 - 40 \quad 30 - 3 \quad 66 - 6$$

3. Діти, ви молодці, добре попрацювали. Спасибі за урок.

Руденко О. В., Рижеголова Г. О.

АВСТРАЛІЯ. РОСЛИННИЙ І ТВАРИННИЙ СВІТ

(урок природознавства з використанням моделі змішаного навчання – ротації за станціями, 4 клас)

Мета 1. Формування ключових компетентностей:

- уміння вчитися – самоорганізовуватися до навчальної діяльності у взаємодії, докладати зусиль до досягнення результату, доводити роботу до кінця;

- загальнокультурна – дотримуватися норм мовленнєвої культури, опановувати моделі толерантної поведінки;

- соціальна – здатність до співробітництва у групі, мобільність,

уміння адаптуватись та виконувати різні функції в колективі;

- здоров'язбережувальна – знати правила безпечної роботи з комп'ютером, з приладами практичної роботи;
- громадянської компетентності – шанобливе ставлення до людей, які тебе оточують;
- інформаційно-комунікаційна – уміння використовувати джерела інформації.

2. Формування предметних компетентностей:

- розширити і поглибити знання учнів про Австралію, її символи, рослинний і тваринний світ;
- розвивати пізнавальну активність дітей, уміння швидко запам'ятовувати матеріал, самостійно працювати з різними джерелами для здобуття інформації, презентувати свою роботу;
- виховувати інтерес до вивчення природи нашої планети.

Обладнання: мультимедійна дошка, ноутбук, відео Школярки Валерій «Відправляємося до Австралії», музична, матеріали та інструменти для створення проєктів, карта півкуль, скринька з квитками, теки з завданнями, маршрутні листи.

Тип уроку: вивчення нового матеріалу.

Особливості проведення уроку: урок з використанням моделі змішаного навчання – ротації за станціями.

Хід уроку

I. Організаційний момент. Емоційна настанова.

У...спішним

Р...результативним

О...особливим

К...орисним

«Вітання». Діти стоять у колі, кожен з учнів називає своє ім'я так, як йому подобається, щоб його називали; говорить слова-вітання, ввічливі слова.

Учитель:

Давайте привітаємось,
Давайте посміхнемося,
Давайте в очі глянемо,
І нам тепліше стане.

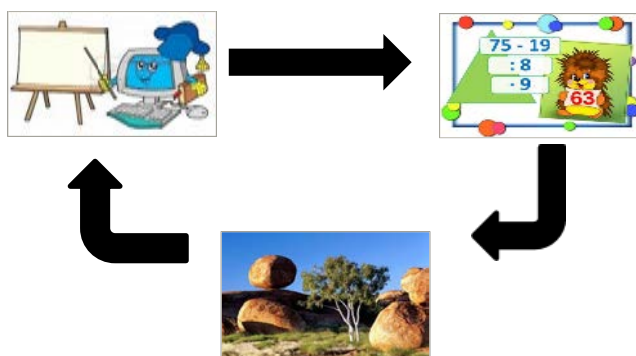
– Сьогодні ми з вами відправляємося у незвичайну подорож, де ви багато чого дізнаєтеся нового, цікавого, але і вже набуті знання вам стануть у нагоді. Витягніть зі скриньки квиток на транспортний засіб, на якому вам пощастить сьогодні рухатися до дуже унікальної, не зовсім відомої для нас країни.

Квитки у скриньці на

Організаційна настанова

– На уроці ми з вами попрацюємо за станціями. Кожна станція позначена відповідним малюнком, де необхідно виконати роботу, яка лежить у теці із зображенням транспортного засобу, на який вам достався квиток. Працюючи, потрібно пам'ятати про час: він швидко закінчується. Коли час закінчується, вам необхідно залишити місце роботи і перейти до іншої станції. Якщо ви виконали завдання на станції раніше визначеного часу, що робити? Так, можна допомогти своєму товаришу по групі. (Діти діляться на групи за квитком на транспортний засіб. Отримують «дорожній лист»).

II. Актуалізація опорних знань.

– Отже, ми відправляємося до цікавої країни, а якої, може ви і самі здогадаєтеся за моїми підказками:

- Єдина у світі країна-материк;
- Найвідоміші тварини кенгуру і страус Ему;
- Значна частина країни пустелі.

– Що ви ще знаєте про Австралію?

III. Повідомлення теми і мети уроку.

1. Повідомлення теми уроку.

– А сьогодні ви ще більше дізнаєтеся про цю дивовижну країну.

2. Мотивація навчальної діяльності.

– А навіщо нам ці знання? Де вони нам стануть у нагоді?

IV. Ротація за станціями.

Робота в групах. Час роботи на станції – 8 хвилин.

I СТАНЦІЯ Робота онлайн. Тест.

<https://www.youtube.com/watch?v=WAIJmSO3PY>

Завдання:

1. Перегляньте уважно фільм.
2. Виконайте тестове завдання (у кожної групи своя тека з тестом):

АВСТРАЛІЯ

ТЕСТ

1. Столиця Австралії...

- А) Мельбурн;
- Б) Сідней;
- В) Канберра.

2. У червні та липні в Австралії...

- А) холодно;
- Б) прохолодно;
- В) тепло.

3. Кількість овець в Австралії...

- А) близько 150 млн.;
- Б) близько 180 млн.;
- В) близько 200 млн..

4. Яку першу назву отримала Австралія?

- А) Нова Голландія;
- Б) Нова Гвінея;
- В) Нова Зеландія.

5. Якою мовою спілкуються в Австралії більшість населення?

- А) німецькою;
- Б) англійською;
- В) французькою.

6. В Австралії знайшли найбільший золотий самородок масою....

- А) 255кг;
- Б) 385кг;
- В) 285кг.

II СТАНЦІЯ Робота з різними джерелами.

Завдання: 1. Відкрийте свою теку. Розподіліть аркуші всім учасникам групи.

2. Уважно ознайомтесь з інформацією про рослинний світ Австралії. Зробіть собі нотатки, щоб далі ви могли поділитися інформацією з іншими дітьми класу.

3. Виготовте спільний проєкт групи.

Рослинний світ Австралії Додаток

ЕВКАЛІПТ – це вічнозелене дерево, яке може вирости у висоту до 100 метрів...

- 80% всіх дерев на території Австралії.
- Для корінних жителів Австралії евкалиптові гаї відігравали важливу роль в житті. Їх деревину використовували для будівництва, з коренів в умовах відсутності води добували вологу, листям лікували хвороби. Саме тому евкалипт ще називають «чудовим деревом», «деревом життя».
- Можуть витримувати морози до -24°C ...
- Деревина евкалиптів також володіє унікальними властивостями. Вона дуже тверда і не піддається гниттю.
- Евкалипт – один із швидкорослих дерев світу. За 10 років може досягати вже 25–30 метрів.
- Евкалипт може жити більше 250 років.

ПЛЯШКОВЕ ДЕРЕВО –

- Зростає в найбільш посушливих районах. Там, де регулярні дощі, пляшкове дерево не зустрічається.
- У висоту окремі його екземпляри можуть досягати п'ятнадцяти метрів, у ширину стовбур «товстішає» до трьох.
- Такі пузаті рослини іноді називають деревом-бочкою.
- У товстому місці між деревиною і корою існує порожнина, у якій рослина накопичує воду на чорний день.
- Цвіте маленькими дзвіночками, зібраними в пишні суцвіття світлих тонів – від білого через кремовий до зеленуватого. З них виходять довгі тонкі фіолетові стручки, наповнені насінням.
- Місцеве населення ставиться до рослини чи не з обожнюванням. Найбільш цінним вважається ствол, у якому пляшкове дерево накопичує воду.
- Квіти і насіння ...солодощі для людей.

АРАУКАРІЯ БІДВІЛА

- Ці великі дерева мають пірамідальну крону. Вони виростають у висоту до 50м, при цьому діаметр стовбура досягає 1,25 м.
- Загострені листя Бідвілі розташовуються спіралью, а її величезні шишки можуть важити до трьох кілограмів.
- Росте це гігантське дерево у лісах на узбережжі Тихого океану на сході Австралії.
- Його деревина є дуже цінною. Вона використовується для виробництва елітних меблів. На жаль, з кожним роком популяція цих дерев скорочується.

ТРАВ'ЯНЕ ДЕРЕВО

- Це дерево дуже повільно росте, але дуже довговічна рослина. Вони живуть до 600 років.
- Пучок листя на вершині нагадує копицю волосся. За це аборигени Австралії прозвали Ксанторрею «чорний хлопчик».
- Листя, стебла і коріння рослини – їстівні.

Тваринний світ Австралії **Додаток**

КОАЛА – травоїдна сумчаста тварина. Довгий час люди помилково приймали коал за ведмедів.

- Існує помилкова версія походження слова «коала», згідно з якою його можна перекласти як «не п'є». Вони дійсно рідко п'ють воду (тільки під час посухи або хвороби), оскільки необхідну кількість рідини міститься в їх їжі – листі евкалипта.
- Одна з найбільш видатних частин тіла у коали – це кігті. Вони настільки могутні і міцні, що, встромивши їх у дерево, коала не падає вниз, навіть коли міцно засне.
- А сплять вони часто і довго, до 20 годин на добу. Удень, навіть якщо і не сплять, вони сидять нерухомо, причепившись до дерева і тільки повертаючи голову з боку в бік. Часто на спині самки сидить малюк, такий же незворушний, як і його мама.
- Оживають коали вночі, тоді лазять по гілках в пошуках їжі. На землю спускаються дуже рідко, переважно тоді, коли треба перебратися з одного дерева на інше, а стрибати далеченько.
- Ці тварини стрибати вміють непогано, а в особливо небезпечних випадках можуть навіть тікати важким галопом. І вміють плавати.

Тасманійський диявол – це один з найбільших сумчастих хижаків розміром з невелику дворівню собаку.

- Дорослий самець важить від 10 до 12 кг.
- Під час нападу ворогів диявол відлякує їх неприємним запахом, подібно скунсу.
- Тасманійський диявол має дуже гострі й масивні зуби. Він здатний за допомогою одного укусу пошкодити своїй здобичі хребет або

череп.

- Сумчастий диявол дуже любить поїсти. Він харчується невеликими ссавцями, птахами, комахами, зміями і ніколи не відмовиться від їстівних коренів і овочів. Часто тварина гуляє біля водойм у пошуках жаб і раків. Але все-таки більшу частину його раціону складає падаць. Це можуть бути мертві риби, птахи, кролики, вівці і навіть корови, причому він любить вже протухле червине м'ясо. Він з'їдає свою здобич повністю, може залишити тільки дуже великі кістки.

- Тварина здатна відображати величезну кількість жахливих звуків. Це може бути тихе покашлювання, гарчання або пронизливий вереск. Саме завдяки таким жахливим нічним крикам, тварину назвали «дияволом».

- Молоді сумчасті дияволи приручаються досить легко, стають кумедними, з ними можна грати, як з собаками, ось тільки до курника не можна допускати ні в якому разі, свійські птахи – улюблена здобич.

КЕНГУРУ

- Сірі кенгуру, найбільші з усього сімейства, можуть досягати в довжину до трьох метрів.

- Удень кенгуру зазвичай відпочивають у тіні, харчуються ж зазвичай після полудня або вночі, коли прохолодно. Їдять вони в основному траву. Води їм потрібно дуже мало. Кенгуру можуть обходитися без води місяцями.

- Дитинча кенгуру народжується дуже крихітним (розміром з арахіс) і виношується в сумці. При народженні дитинча ще зовсім не має хутра, його органи недорозвинені, а очі закриті. Немовля живе в сумці досить тривалий час (шість місяців), поки у нього не з'явиться власне хутро.

- Як тільки дитинча кенгуру дорослішає, назавжди покинути сумку матері, воно все ще повертається туди, щоб випити її молока.

- Удар кенгуру є настільки потужним, що може вбити дорослу людину. А гострі кігті на лапах допомагають їм потрошити невеликих тварин.

- Кенгуру живуть групами приблизно по 10 осіб.

- Незважаючи на свої потужні лапи, кенгуру не вміють задкувати. Тому Австралія вирішила зобразити цю тварину на своєму гербі, демонструючи, що держава завжди рухається вперед і розвивається.

- У мультфільмах часто показують кенгуру зі своїми передніми лапами. Хоча вони і роблять це іноді заради забави, це дійсно схоже на бійку боксерів.

- У кенгуру великі вуха, завдяки яким вони визначають наявність хижаків або людей. Щоб попередити родичів про небезпеку,

кенгуру б'є лапами об землю.

СТРАУСИ ЕМУ

- Дорослі птахи не мають вогонів, тому що у них відмінний зір і слух. Вони бачать, що рухаються на великій відстані і не допускають зближення з тими, хто може бути небезпечний.
- Якщо ж почув небезпеку, він починає тікати, розвиваючи швидкість до 50 км / год.
- У бою птах сильним ударом ноги може поламати ребра тварині або зламати руку людині.
- На міцних розвинених лапах по 3 пальці з потужними кігтями, якими птах завдає ударів противнику.
- Самка відкладає до 10 яєць вагою 700–900 г.
- Самка не бере участі у висиджуванні потомства, уся турбота лежить на плечах батька.
- Пташенята вилуплюються зі смугастим забарвленням пера. Вони швидко ростуть, але стають дорослими тільки через 2 роки.
- У природі птахи живуть 10–20 років, у неволі – до 30 років.
- Головний мозок і очі страуса однакові за розміром.
- Через відсутність зубів птах заковтує і перетирає їжу.
- Уміють і люблять плавати у водоймах.

Загальні відомості про Австралію, як країну-материк.

Робота з підручником.

Завдання:

1. Прочитайте параграф.
2. Виділити 5 правдивих фактів про Австралію.

ІІІ СТАНЦІЯ «Австралія і математика».

Завдання:

1. Відкрийте свою теку.
2. Виконайте математичні обчислення, щоб знайти точні данні про об'єкти Австралії.
3. Заповніть аркуш числовими даними.
Додаток 1.

НАЙДОВША ПРЯМА ДОРОГА АВСТРАЛІЇ

ДОВЖИНА НАЙДОВШОЇ РІЧКИ АВСТРАЛІЇ МУРРЕЙ

ПЛОЩА ВЕЛИКОГО БАР'ЄРНОГО РИФУ АВСТРАЛІЇ

Додаток 2.

• З обох кінців найдовшої прямої дороги Австралії на зустріч один одному рухалися два автомобілі. Швидкість одного 43 км/год, другого – 30 км/год. Через 2 години вони зустрілися. Яка довжина цієї дороги?

• Великий Бар'єрний риф – найбільша у світі система коралових рифів розташована в Кораловому морі на узбережжі Австралії. Довжина рифу 2300 км, а ширина в середньому 150 км. Яку площу займає Великий Бар'єрний риф?

• Довжина австралійської річки Брісбен 344 км, а річки Дарлінг на 1128 км більша. А найдовшої річки Австралії Муррей на 1103 км більша за Дарлінг. Яка довжина річки Муррей?

V. Фізхвилинка.

Танцюючий кенгуру.

<https://www.youtube.com/watch?v=rA9M9zxZPVI>

VI. Підведення підсумків.

Підсумки роботи кожної групи на певній станції.

- Проект «Загальні відомості про Австралію»;
- проект «Рослинний світ Австралії»;
- проект «Тваринний світ Австралії»;
- «Австралія і математика»;
- тест.

Бесіда:

- Яку нову інформацію ви отримали сьогодні?
- Чи корисне для вас було це заняття?
- На якій станції було найцікавіше працювати?

Сєдимова О. Л.

«СКАРДИ КРАЇНИ ВСЕЗНАЙЛЕНД»

(позакласний захід з математики для учнів 6 класу)

Мета заходу: формувати вміння застосовувати знання в нестандартних ситуаціях; розвивати пізнавальну, творчу то розумову активність учнів, пам'ять, уважність, уміння аналізувати та логічно мислити; виховувати активність, упевненість у власних силах; взаємоповагу, культуру поведінки; сприяти гармонійному розвитку особистості учнів.

Обладнання та наочність: комп'ютер, презентація, картки з завданнями, кольорові конверти.

Методичні рекомендації, щодо проведення гри:

У грі беруть участь дві команди 6-а, 6-б класів, по п'ять учнів з кожного класу. Учні обирають назву команд і девіз. Кожна команда повинна пройти 6 етапів гри:

I раунд «Квітка розваг»

II раунд «Найцікавіша задача»

III раунд «Знайди пару»

IV раунд «Зіпсований телефон»

V раунд «Розшифровка»

VI раунд «Прочитай слова»

На кожному етапі учні виконують завдання, за правильне виконання кожного завдання учні отримують фішку, затративши на це мінімальний час.

Після проходження командами всіх раундів журі підраховує фішки і оголошує переможців.

Перебіг гри

I. Організаційний момент.

Ведучий. Ми раді вітати вас на святі Математики. Сьогодні ми з вами пограємо в розважальну гру «Скарби країни Всезнайленд» зустрічаються дві команди знавців математики – учні 6-а та 6-б класів. Вітаємо їх.

Тепер на нас чекає гра.

Хай буде весела й без зла.

А щоб змагання було чесним,

Слід вибрати журі почесне

Нам разом з вами, друзі.

Хто ж буде в цім почеснім крузі?

(Представлення членів журі.)

Ведучий.

Отож, журі, місця займайте

І нас по правді розсудіть.

А ви, команди, поспішайте.

Усе про себе розкажіть.

(Вітання, представлення команд.)

II. Гра «Скарби країни Всезнайленд»

I раунд «Квітка розваг»

У цьому раунді потрібно вибрати пелюстку з квітки, яка подобається і виконати відповідні завдання.

Завдання для учнів з пелюстки «Ребуси»: потрібно розгадати п'ять ребусів (добуток), (відсоток), (множник), (квадрат), (задача).

Завдання для учнів з пелюстки «Загадки»: потрібно розгадати п'ять загадок.

Загадка 1. Є в нас знак – такий дивак,

Пишеться то так, то так:

Крапкою, хрестом косим –

Час від часу зміни з ним.

А до букв як потрапляє,

Там і зовсім він зникає.

Але ми не стривожені –
Це вдача знака ... (*множення*)
Загадка 2. Він дві різні назви має,
Його бухгалтер поважає.
У бізнесі, торгівлі – всюди
З ним звикали справу мати люди.
Виконує він скрізь роботу
А називається ... (*відсоток*)

Загадка 3. Щоб довжини виміряти,
Інструмент цей треба мати,
Як будуюмо пряму,
Цей же прилад я візьму.
Вийде не пряма, а змійка,
Як загубиться... (*лінійка*)

Загадка 4. Ця точка горда та щаслива,
Бо роль у неї особлива:
Вона куту ім'я дає,
Його сторін початком є.
Ця точка для кута єдина
І називається ... (*вершина*)

Задача 5. Щоб кути намалювати,
Нам його потрібно мати.
Як вимірюєш кути,
Кращий прилад не знайти.
Всім кутам він командир –
Помічник наш ... (*транспортир*)

Завдання для учнів з пелюстки «Пантоміміка»: потрібно одному з членів команди показати за допомогою жестів п'ять шкільних термінів, а саме: транспортир; ноутбук; ручка; оцінка; циркуль.

Завдання для учнів з пелюстки «Анаграми»: потрібно переставити букви так, щоб дістати слова, пов'язані з математикою. (*Анаграма – це переставлення літер у слові, завдяки чому утворюється нове слово*)

(лчис – число, рінько – корінь, мулафор – формула, рифци – цифри, мапря – пряма)

Завдання для учнів з пелюстки «Казки»: потрібно назвати числа, які пропущені в казках.

Казка «Ріпка»: дід, баба, внучка, Жучка, кішка, і мишка тягнули – тягнули ріпку і нарештівитягнули. Скільки очей побачили ріпку?

Казка «Попелюшка»: о котрій годині Попелюшка повинна була повернутися додому, а карета перетворитися в гарбуз?

Казка «Курочка Ряба»: скільки персонажів у казці «Курочка Ряба»?

Казка «Білосніжка та сім гномів»: як називалися гноми у казці «Білосніжка та сім гномів»? (**гном Розумник** – кмітливий всезнайка, він був ватажком сімки та заїкався, коли говорив; **гном Буркун** – вже цей завжди всім незадоволений, а ще дуже підозрілий до всього він був єдиним серед гномів, який вважав, що жінки несуть з собою нещастя і був проти знаходження Білосніжки серед гномів; **гном Веселун** – любитель станцювати або заспівати пісеньку, справжній милашка і просто веселун в компанії; **гном Соня** – цього гнома завжди хилить на сон, він ходить сонний і загальмований і постійно позіхає; **гном Скромник** – дуже часто соромиться і при цьому дико червоніє від сорому; **гном Чихун** – постійно чхає, особливо при вигляді квітів. А взагалі він чхав від всього і постійно; **гном Простачок або Простак** – найменший серед гномів, він чомусь не розмовляв, але все розумів, спілкувався жестами)

Казка «Золота рибка»: скільки років рибалив старий «Казки про рибалку та рибку», перш ніж він зловив рибку?

Казка «Золота рибка»: скільки бажань змогла виконати Золота рибка для рибалки?

Завдання для учнів з пелюстки «Секрет»: потрібно назвати п'ять народних прислів'їв, або проспівати п'ять пісень, у яких зустрічаються числа.

Наприклад, казки в яких зустрічаються числа: «Вовк і семеро козенят», «Білосніжка і сім гномів», «Три горішки для Попелюшки», «Маша і три ведмеді», «Три богатирі», «Алі – Баба і сорок розбійників», «Три поросся».

Прислів'я, у яких зустрічаються числа:

Сім разів одмір, а один одріж.

Наговорив сім міхів горіхів, гречаної вовни, та всі не повні.

Сім верст до небес, і все пішки.

Краще раз побачити, як тричі почути.

Краще на п'ять хвилин раніше, ніж на хвилину пізніше.

II раунд «Найцікавіша задача»

Використовуючи наведений схематичний запис умови задачі, командам потрібно скласти задачу так, щоб її умова відповідала прислів'ю і рисунку.

Наприклад: українські козаки, займаючись щоранку спортом за 2 години проїхали 34 км. Який шлях проїдуть козаки за 9 годин?

Завдання для команд:

I команда

II команда

Задача 1. Одного разу Вовк здав 2 кг макулатури і отримав за це 3 грн. скільки грошей отримає вовк, якщо здасть 26 кг макулатури?

Задача 2. Білочка постаралася і за 3 хв вивчила 25 англійських слів. Скільки слів вивчить білочка за 9 хв?

Схематичний запис умови	2 кг – 3 грн 26 кг – ? грн	3 хв – 25 слів 9 хв – ? слів
Прислів'я	Зароблена копійка краще подарованого карбованця	Здобудеш освіту – побачиш більше світу
Рисунок		

III раунд «Знайди пару»

Завдання для команд: учні за сигналом вчителя мають сполучити стрілками комірки з математичними термінами з комірками, у яких записані означення цих термінів. За кожен правильно встановлену відповідність команда отримує 1 бал. Додатково отримує 1 бал та команда, яка першою впорається із завданнями

IV раунд «Зіпсований телефон»

Завдання для команд: по одному учаснику із кожної команди зачитується текст. Потрібно переказати даний текст і виписати всі числа з тексту і знайти їх суму.

Текст для переказу: «НАША СІМ'Я ЖИВЕ В СТОЛИЦІ. ПРИЗВИЩЕ ОДИНАК. БАТЬКО – СТОРОЖ, МАТИ ПРАЦЮЄ НА ТРИКОТАЖНІЙ ФАБРИЦІ, СЕСТРИ – В СТОЛОВІЙ, Я – УЧЕНЬ СТОЛЯРА. ЧАСТО ЗА СТОЛОМ ДІД РОЗПОВІДАЄ НАМ ІСТОРІЮ УКРАЇНИ, ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ЯКОЇ ВІН БОРОВСЯ В МОЛОДОСТІ.»

Відповідь: $7+100+1+100+3+3+100+100+100+100+100=714$.

V раунд «Розшифровка»

Завдання для команд: на аркушах паперу написано приклади для кожної із команд і зображено дві однакові таблиці.

За сигналом учителя, учні обчислюють значення виразу, знаходять у таблиці кодів букву, яка відповідає здобутому числу, і вписують її в комірку таблиці, номер якої відповідає номеру прикладу. За правильно розкодоване слово команда отримує 6 балів. Додатково 1 бал отримує команда, яка першою впорається із завданням.

Завдання для I команди **Завдання для II команди**

1) $81 : 9 - 125 : 5$;

1) $15 \cdot 4 - 56$;

2) $(37 + 35) : 12$;

2) $(29 + 39) : 4$;

3) $12 \cdot 11 - 121$;

3) $(41 - 17) : 24$;

4) $95 : (13 - 8)$;

4) $69 : 23 + 2$;

5) $108 : (45 + 63)$;

5) $(31 - 27) \cdot (21 - 16)$;

6) $5 \cdot 7 - 18$.

6) $11 \cdot 13 - 125$.

Відповідь: гектар. **Відповідь:** градус.

VI раунд «Прочитай слова»

Завдання для команд: перед учнями зображено три таблиці:

Завдання для учнів прочитати математичні терміни. Вони записані в будь-якому напрямку: по горизонталі, по вертикалі, але не по діагоналі. Розшифруй слова та поясни їх значення. (множення, відрізок)

III. Підбиття підсумків гри.

Учитель: А зараз слово має журі. (*Журі повідомляє результати*)

Оголошуються результати гри, кількість балів, зароблених кожною командою. Щиро вітаємо переможців. Дякуємо всім, хто брав участь у грі та у підготовці до неї, а також уболівальникам і журі. Учитель нагороджує учнів грамотами та призами.

Сідашенко В. А.

«РОЖЕВІ ЛЕБЕДІ» ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА (українська література, 7 клас)

Мета: продовжити ознайомлення учнів із творчістю В. Симоненка; проаналізувати вірш-пісню «Лебеді материнства», з'ясувати історію її написання, ідейно-художній та символічний зміст, жанр, образи; звернути увагу школярів на загальнолюдські цінності, які постають у поезії; удосконалити вміння виразно і вдумливо читати та коментувати ліричні твори, аналізувати художні засоби, пояснити символічний зміст образів; провести паралельний аналіз символічних образів лебедів із повісті М. Стельмаха «Гуси-лебеді летять», образів-символів лебедів в УНТ, міфології; розвивати пам'ять, увагу, логічне мислення, вміння висловлювати власні роздуми про сенс людського буття, патріотизм, почуття власної гідності і самодостатності; виховувати в семикласників повагу до творчості В. Симоненка, любов до Батьківщини, свого народу, повагу та вдячність матері; формування громадянського обов'язку і відповідальності

Тип уроку: урок засвоєння нового матеріалу і формування вмінь.

Методи та прийоми проведення уроку: бесіда, розповідь, контроль і самоконтроль, «вільний мікрофон», прогнозування, рефлексія.

Міжпредметні зв'язки: живопис, музика, етнографія, світова література.

Обладнання уроку: підручник, портрет В. Симоненка, виставка збірок його поезій, аудіозаписи, текст поезії «Лебеді материнства», ілюстрації.

*Великі дороги у світ широкий завжди
починається від материнської пісні,
співаної над колискою.*

В. Симоненко

I. Організаційний момент.

Добрий день! Шановні діти, сьогодні наш урок літератури незвичний, присвячений 85-річчю з дня народження «лицаря на білому коні», «вигляду молодого української літератури» В. Симоненка. Сподіваюся, що цей урок стане для вас справжнім зарядом позитивних емоцій, незабутньою мандрівкою у світ рожевих лебедів материнства. Отже, бажаю всім натхнення, результативної праці, творчих звернень.

II. Мотивація навчальної діяльності.

1. Емоційне налаштування.

Для того, щоб краще усвідомити велич і разом із тим простоту творчої особистості поета, пропоную послухати уривки з віршів В.Симоненка про його життя, родовід, синопка (*учні читають вірші*)

1 учень	В мене була лиш мати
Та був син сивий дід, –
Нікому не мовив «тату»
І вірив, що так і слід
2 учень	От і все.
Поховали старезного діда.
І плачу, було, й сміюся,
Як слухаю ті пісні...
Спасибі ж тобі, дідусю,
За те, що ти дав мені...
3 учень	Я горя на світі зазнав багато,
Страшнішого горя нема,
ніж те, коли старість мати
в домівці стрічає сама
4 учень	Не докорю нікому і ніколи,
Хіба на себе інколи позлюсь,
Що в двадцять літ в моєму серці втома,
А в тридцять смерті в очі подивлюсь.
5 учень	Ти лежиш іще поперек ліжка –
Ну до чого мале й чудне,
А до тебе незрілі віжки
Прив'язали цупко мене
6 учень	Я не вмирав. На прив'язі міцному
мене, мов пса, покірні холуї
Тримали в закутку холодному, тісному,
Закинувши в віддалії краї.

(це про сина)

2. Оголошення теми та мети уроку.

3. Опрацювання епіграфа.

4. Очікування учнів від уроку.

Учитель. Запишіть на пір'їнці лебединого крила свої очікування від уроку.

Учні записують свої очікування на пір'їнках (заздалегідь приготовлених), які закріплюють на дошці. Усе це відбувається під супроводь класичної музики А. Чайковського «Лебедине озеро».

III. Перевірка домашнього завдання (скласти портфоліо письменника за матеріалом, викладеним на попередньому уроці).

1. Дата народження	8 січня 1935 р.
2. Місце народження	с. Біївці на Полтавщині
3. Родина поета	Дід – Федір Трохимович (людина високої громадянської совісті)
	Бабуся – Варвара Потапівна (прожила 42 роки)
	Мати – Ганна Трохимівна Щербань (мріяла стати вчителькою, а стала швачкою)
	Батько залишив родину («То не батько, а вітер: прилетів і полетів, а нам завдав багато болі і клопоту»)
4. Прізвище народженні	при Щербань
5. Освіта	1–4 кл. с.Біївці 5–10 кл. с.Тарандинці (до школи ходив 9 км) «До школи йду – усі урокиповторю, зі школи йду – усі пісні переспіваю». Школу закінчив із золотою медаллю. Вища освіта – Київський університет ім. Т. Г. Шевченка (факультет журналістики)
6. Трудова діяльність	газети «Молодь України», «Черкаська правда», «Робітничка газета»
7. Творчість	збірка «Тиша і грім» (за життя), «Земне тяжіння» (після смерті в 1964 р.)
8. Жанри творів	казки, вірші, оповідання, новели
9. Дата смерті, причина смерті	14 грудня 1963 (за інформацією матері – 13 грудня близько 23 ⁰⁰ 1963 р.) рак, спричинений жорстоким побиттям

IV. Актуалізація опорних знань.

Слово вчителя. На попередньому уроці ми розглядали життєвий і творчий шлях В. Симоненка. Ви готували доповіді, підбирали цікаві матеріали з біографії, говорили про велике значення його творчості для розвитку української літератури. Симоненко усім серцем любив Україну, виступав на захист державності, мови, культури, людської гідності та честі.

V. Сприйняття й засвоєння навчального матеріалу.

1. **Слово вчителя.** Коли ви ще лежали у сповиточку, мама, напевно, співала вам колискові: «Ой люлі-люлі, налетіли гулі...», «Люлей, люлей, мій малесенький...», «Ой ти, коте сірий, та вимети сіни...». Щось є

у цих простих словах невимовно ніжне й чарівне, ласкаве й задумливе, через що хочеться іноді плакати, пригадуючи мамин голос.

Сьогодні ми будемо аналізувати поезію «Лебеді материнства», проведемо дослідження (попередньо творчі групи отримали завдання) символіки образу лебедів в українській літературі, зокрема в автобіографічній повісті М. Стельмаха «Гуси-лебеді летять», світовій культурній спадщині (літературі, мистецтві), усній народній творчості.

2. **Пропоную послухати живий голос В. Симоненка «Лебеді материнства»:** <http://www.ex.ua/8525886>

- Скажіть, яке враження справив на вас голос В. Симоненка (запис якого зберігся у фондах українського радіо і є доступним для нас завдяки мережі інтернет)?

- Як ви вважаєте, якою людиною він був? (Діти висловлюють свої думки)

- Яка тема поезії (Материнська тривога за долю сина, перед яким розкривається дійсність, вивннена дива й любові)

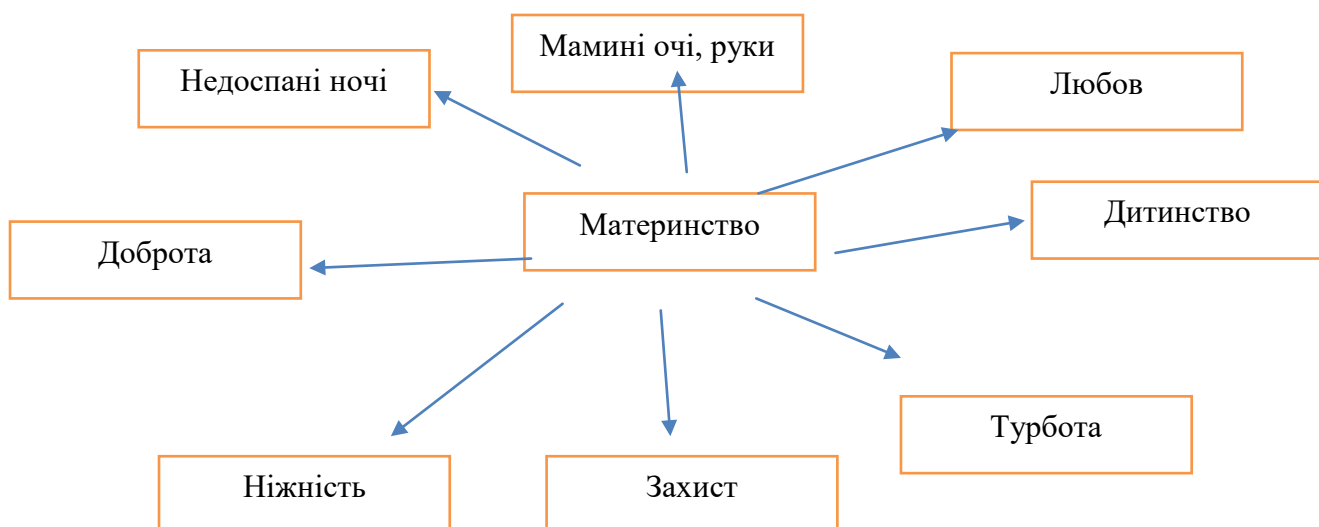
- У яких рядках втілена ідея вірша? («Можна все на світі вибрати сину, вибрати не можна тільки Батьківщину»)

- У чому оригінальність композиції? (Вірш умовно можна поділити на 2 частини. Перша закінчується словами «лоскотали марево золотим сузір'ям»). Початок поезії подібний до народної колискової). Учителю зібрав розсипи рідної мови і вдихнув у них таку магічну силу, що проймає нас дивовижним казковим світом. Отже, вірш-пісня написаний у формі колискової.

- Про що друга частина поезії? (Материнська молитва піснею злітає в небо аж до зір – до самого Бога, прохаючи щастя – долі своїй дитині)

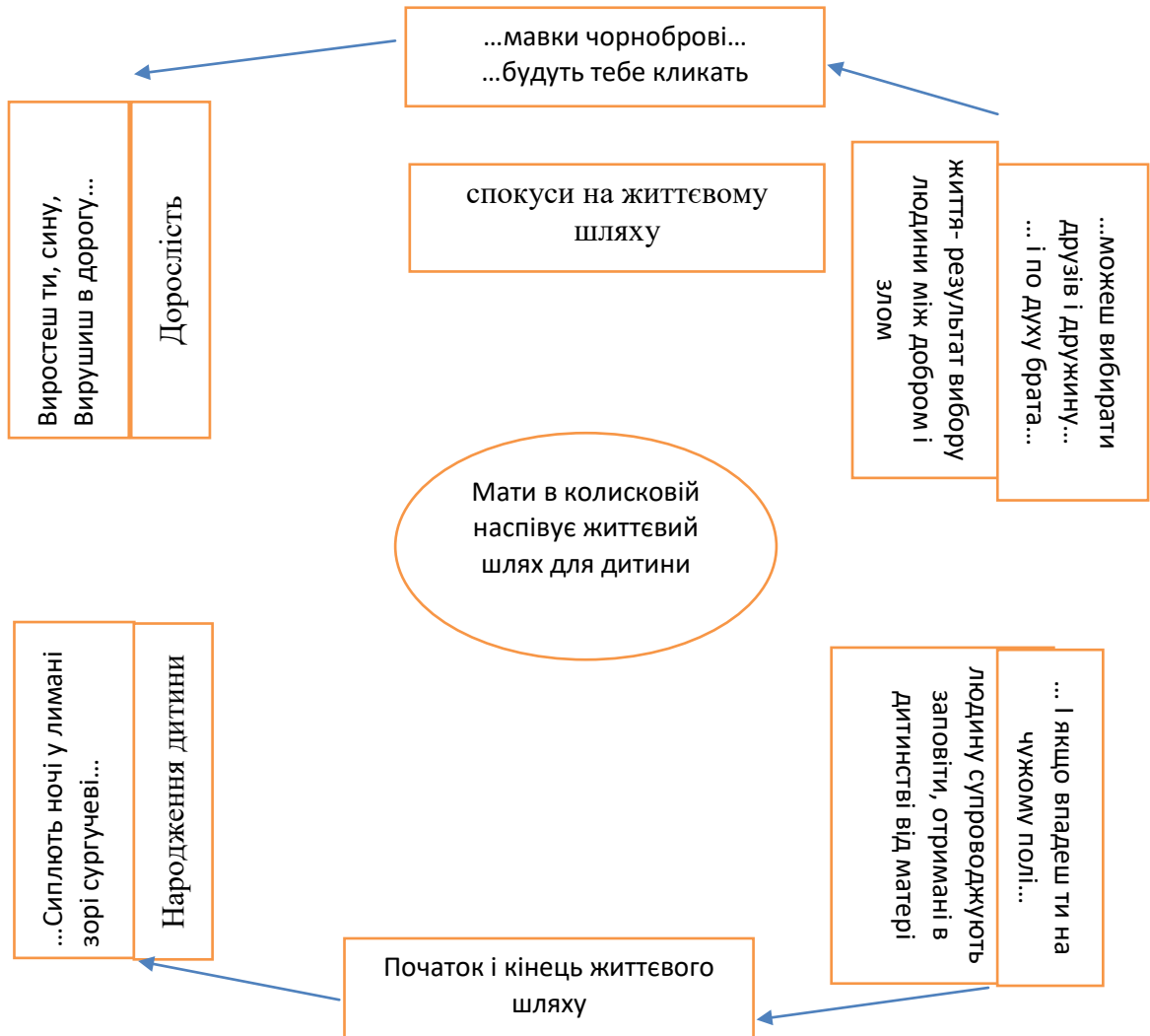
- Що таке материнство у вашому розумінні. Складіть асоціативну схему зі словом «материнство».

3. Складаємо колективно (один учень біля дошки)

Учитель. У центрі уваги автора – мати, найкраща, наймиліша, найрідніша у світі. Вона завжди в турботах і клопотах про своїх дітей.

На ваших партах лежать роздруковані схеми «Життєво коло і місце Матері в ньому», пропонує заповнити їх, працюючи над текстом поезії.

– Яка автор показує єдність матері і Батьківщини у вірші?

– Що називається Батьківщиною? За яких умов людина вимушена її залишати.

4. Складіть сенкан «Батьківщина».

Батьківщина

Прекрасна, незалежна

Піклується, оберігає, єднає

Без Батьківщини немає людини

Вітчизна

5. «Творча майстерня» (робота в групах).

Робота в групах. Заздалегідь озвучені списки учнів у групах.

I група. Знайти художні засоби (епітети, метафори, уособлення тощо), які використав автор у поезії.

II група. Визначте художні образи у вірші з позиції колористики добра і зла.

Колористика кохання, добра	Образи	Значення
	...казка з сивими очима.. ...добра ласка...	турбота матері про долю дитини
	...лебеді рожеві	символ вічної любові, оберіг життя
	... зорі сургучеві...	віщують долю добру дитині
	...Батьківщина, Україна...	рідний край, духовна опора, мати
	...білява хата, верби, тополі...	персоніфіковані образи людей, що люблять і серцем супроводжують у житті
Колористика зла	...мавки чорноброві, хлопці чорночубі...	небезпека на життєвому шляху
	...досада...	зла доля

Слово учителя. Ми продовжуємо працювати у творчій майстерні. Учні попередньо отримали завдання для дослідницької роботи у таких рубриках: «Символічний образ лебедів в українській літературі» (I група), фольклорі, міфології (II група) «Історія пісні»Сину»

5.1. Повідомлення фольклористів, міфологів. Лебідь – символ відродження, чистоти, цнотливості, гордої самотності, благородства, мудрості, досконалості. Лебідь вважається птахом поетів. Пісня лебедя, який помирає, – це пісня поета, а його білизна – щирість. Знаменита «лебедина пісня» зустрічається ще в Есхіла (525–456 рр. до н.е.), котрий згадує пророчий дар птаха, який знає, що скоро помре, і видає дивні звуки.

Сюжет шлюбу людини з лебедем або перетворення на лебедя поширений у багатьох народів, знайшов відображення у низці фольклорних образів (царівна-лебідь, герой, що перетворюється на лебедя). У казках, легендах, переказах лебідь – це уособлення мудрості, неймовірної сили, вірності, прихильності.

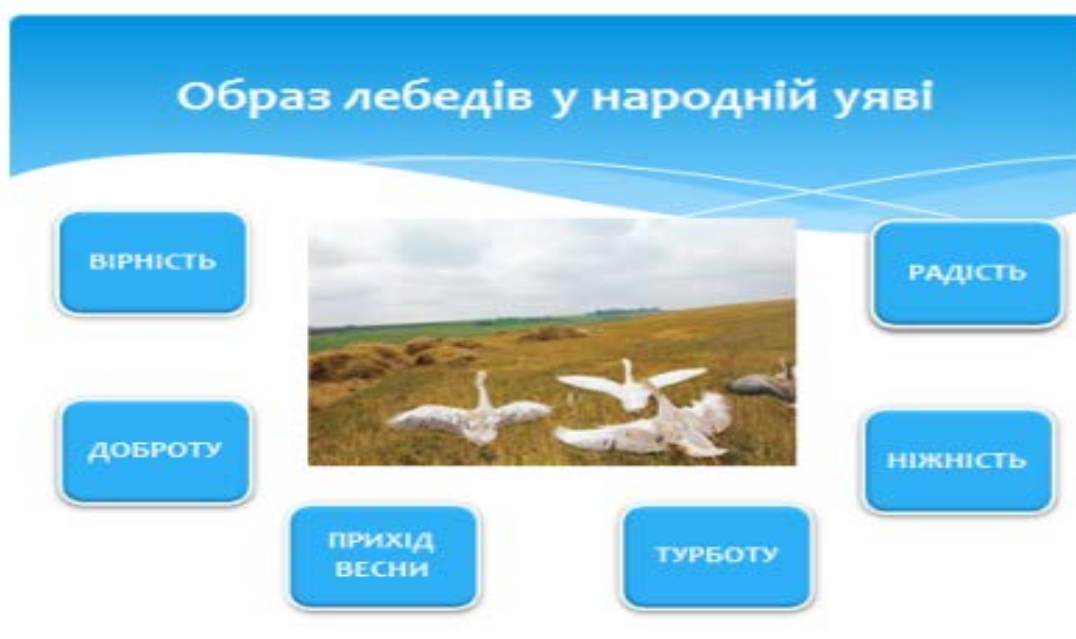
У християнстві білий лебідь – це чистота, милосердя, символ Діви Марії. У слов'янській міфології він відноситься до шанованих, «святих птахів». Наприклад, казковий сюжет про вибір царя птахів, яким стає білий лебідь (а не орел, як в інших традиціях). У «Повісті минулих літ» у переказі про заснування Києва розповідається про трьох братів Кия, Щека, Хорива і їхню сестру Либідь, які поселились на крутих берегах Дніпра. Ім'ям сестри названа річка, що й донині впадає в Дніпро.

Усі ми знаємо, що лебеді на зиму відлітають у теплі краї, але вони

завжди пам'ятають про свою Батьківщину і повертаються до неї, тому вони є символом любові до рідної землі.

5.2. Повідомлення літературознавців. Образ гусей-лебедів широко використовується в літературі: українська казка «Івасик-Телесик», російська «Гуси-лебеді», літературна казка Сельми Лагарлефа «Подорож Нільса з дикими гусьми по Швеції», казка Г. К. Андерсена «Гуси-лебеді», автобіографічна повість М. Стельмаха «Гуси-лебеді летять...». Ми підготували трактування образу гусей-лебедів у повісті і народній уяві у вигляді опорних схем за твором М. Стельмаха.

1) Образ лебедів у народній уяві

2) Символічний образ гусей-лебедів.

Визначити трактування образу гусей-лебедів у повісті (чутливість душі Михайлика, швидкоплинні часи дитинства, казково-фантастичний світ, краса природи, гармонія світу), підтвердити цитатами з тексту.

Учитель. Отже, приліт лебедів символізує щасливе, радісне й казкове дитинство, повернення у дитинство, відродження життя, гармонію людини зі світом.

5.3. Повідомлення мистецтвознавців. В. Симоненко колись занотував: «Хотів би я, щоб мої пісні співали, як співають в англomовному світі Бернса...». Сьогодні нікого ні в Україні, ні за кордоном не залишає байдужим твір Анатолія Пашкевича за мотивами поезії В. Симоненка «Виростиш ти, сину...». Він по праву стоїть в одному ряду з найвизначнішими музичними творами ХХ ст. Музика до твору зародилася під час поїздки до Києва по Дніпру «Ракетою» (річкове судно на підводних крилах). Композитор Д. Луценко, прослухавши музику, сказав просто: «Гарна пісня буде». Друга частина вірша «Лебеді материнства» стала щемливо-емоційним гімном синівської любові, людяності й патріотизму. Цей твір звучить як заповіт справжньому українцю, набуває водночас

національного характеру і загальнолюдського значення.

Першою виконавицею пісні стала українська Берегиня, солістка Черкаського народного хору Раїса Кириченко. З цією піснею як хористка виступала навіть у Тунісі (північна Африка). Виступ завершився гучними оплесками тунісців.

Пропонуємо послухати пісню у виконанні Р. Кириченко і Черкаського народного хору «Синові» <https://vasyfsymonenko.org/audio/>

(Паралельно на екрані з'являться репродукції гобелена Михайла Білоса «Лебеді материнства», Сергія Боднара «Лебеді материнства», Кетті Берггрек «Щасливе материнство»). На нашу думку, ці твори мистецтва сприятимуть посиленню враження від пісні.

Слово вчителя. Дякуємо за роботу всім учасникам творчої майстерні. Дослідницька робота носила пошуковий характер і була пізнавальною для всіх учасників уроку.

6. Закріплення навчального матеріалу

6.1. Учитель пропонує свої враження від почутого і побаченого висловити за допомогою асоціативного ланцюжка.

Учні І ряду «Я бачу...»

Учні Пряду «Я чую...»

Учні III ряду «Я уявляю»

Орієнтовні відповіді.

Бачу: зелені сади, серед них хату, у хаті колиску, навколо туман, серед якого проглядаються верби, тополі.

Під вікнами півень, у вікнах сургучеві зорі; десь чорночубі хлопці, а в хаті рожеві лебеді.

Чую: мамин голос колискової пісні, гойдання колиски, агукання дитини, спів півня, шелест листя, лопотіння крил лебедів.

Уявляю: На землю спускається тихий вечір. Мати, втомлена за день, схиляється над колискою сина. Звучить пісня, найкраща, найдорожча, бо це мамина колискова. Дитина засинає в яворовій колісці під побажання щасливої долі.

Учитель. Молодці. Ваша уява, асоціації щодо почутого і побаченого переконують мене в тому, що текст вірша-пісні припав вам до душі і залишиться у вашому серці.

Зверніть увагу на екран. Перед вами шифрограма. Відповідати може той, хто вміє грати у шахи. Скористайтесь ходом шахового офіцера і ви прочитаєте, як називали Симоненка в українській літературі.

Л	и	а	а	о
	ц	н	л	к
	р	і	у	н
	б	м	о	і

Відповідь: «Лицар на білому коні» (починати з Л за полем по діагоналі зліва направо знизу вгору).

6.2. Прогнозування. Після аналізу вірша спробуйте подивитися на автора як на сина, батька. Яким ви його бачите? Наскільки він був відповідальним за своїх друзів, рідних, читачів?

Слово вчителя. Навіть на смертнім одрі, навіть знаючи, що йому жити лічені хвилини, він найменше думав про себе, він думав про інших, і за кілька хвилин до смерті тремтячою рукою він написав глибоко трагічного листа до Президії Спілки письменників України. Він писав:

«Шановні товариші і старші друзі!

Звертаюся до Вас у трагічну хвилину свого життя. Можливо, завтра мене вже не буде. Звісно, література перенесе цю майже безболісну для неї втрату. Але я не можу піти з життя, не подбавши про долю сім'ї, особливо матері. Мама моя працювала в колгоспі 27 років, але, незважаючи на це, змушена вдовольнитися роллю «утриманки». перший день моєї смерті може стати першим днем її жебрацького животіння. Від усього серця прошу Вас не допустити того і, коли це можливе, виділити їй з коштів Літфонду бодай мінімальну суму, котра гарантувала б її від голодної смерті.

Всі авторські права на мої писання належать моїй сім'ї: дружині Людмилі Павлівні, синові Олесеві та матері Щербань Ганні Федорівні.

12 грудня 1963 р.

В. Симоненко»

7. Підсумок уроку.

7.1. Бесіда.

Чи здійснились ваші очікування від сьогоднішнього уроку? Свої думки висловіть у формі «Вільного мікрофона».

Повернення до епіграфа. Я сподіваюсь, що творчість В. Симоненка знайшла стежину до вашого серця, а материнська пісня, що лунала над колискою, супроводжуватиме нас уже життя.

7.2. Рефлексія.

«Незакінчене речення»

– Сьогоднішній урок змусив мене замислитися...

– Я відкрив для себе такі життєві істини...

– Я вмію...

– Я можу визначати в поезії.

Напишіть на другій пер'їнці лебединого крила свої думки, почуття, побажання. Ми прикріпимо їх на імпровізоване зоряне небо. Ми з вами говорили про символізм образу лебедів, тому природно, що записуватиме їх на крилах.

Під час виконання цього завдання звучить уривок з вірша Л. Костенко «Крила» у виконанні Б. Ступки

Вони ті крила, не з пуху-пір'я

А з правди, чесноти і довір'я
У кого – з вірності у коханні
У кого – з вічного поривання
У кого – з ширості до роботи.
У кого – з щедрості на турботи.
У кого – з пісні, або з надії,
Або з поезії, або з мрії.

8. **Оголошення результатів навчальної діяльності школярів** (оволодіння темою, робота, що сформувався під час вивчення теми, окреслення перспектив подальшої діяльності)

9. **Домашнє завдання.**

1. Вивчити вірш на пам'ять.
2. Намалювати будь-який фрагмент вірша (на вибір учня).
3. Напишіть твір-роздум «Чому не можна вибрати Батьківщину».

Стенура І. В.

АКТИВІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ «ЩОДЕННІ 5» В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ (опис власного педагогічного досвіду)

Один з принципів НУШ – радість пізнання та розвиток особистості, тобто плекання самостійності та незалежного мислення замість «навченої безпорадності», а також створення безпечних умов для фізичного та психоемоційного розвитку дітей.

У своїй роботі організовую самостійну роботу молодших школярів шляхом залучення до щоденної діяльності на основі системи «Щоденні 5».

Авторами цієї інновації є Гейл Боші та Джоан Мозер, учительки початкових класів міста Сіетл (США). Методику «Щоденні 5» застосовують у школах Великобританії, Канади, США, Австралії. Вона розвиває самостійність, креативність, уміння мислити нестандартно. «Щоденні 5» – це сучасна методична система для активізації пізнання молодших школярів. Вона складається з п'яти діяльностей – «Письма для себе», «Читання для себе», «Читання для когось (для друга)», «Роботи зі словами» і «Слухання», які діти виконують щодня. Наприклад, щодня читають по 3–5–7 (а в четвертому класі і п'ятнадцять) хвилин, пишуть, слухають, працюють зі словами.

«Щоденні 5» – інноваційний метод інтеграції розвитку мовлення та навчання читання в початковій школі. (До речі, відповідно до Державного стандарту початкової освіти (2018), читацькі й мовленнєві компетентності виокремлено в групу ключових компетентностей.)

Мета методу – розвиток навички читання як процесу вдумливого

усвідомлення тексту та взаємодії автора тексту і читача та навички мовлення як уміння вільно викладати власні думки усно й письмово. Цю методичну систему ще називають «щоденні кроки до успіху».

Як я реалізую у своєму класі діяльності за методикою «Щоденні 5»?

1. Читання для себе. Цей вид діяльності проводжу на уроках читання або основ здоров'я чи Я у світі, якщо читання немає в розкладі. Учні самі обирають для себе книгу якогось жанру, яку будуть читати протягом певного часу. Хтось полюбить казки, хтось – енциклопедії, вірші, оповідання чи комікси, дитячі журнали чи газети. Читати можна пошепки або мовчки протягом 3–5–7 хв. в залежності від віку і витривалості учнів. На основі власного вибору учні працюють до перших проявів відволікання та втрати концентрації на діяльності. Після цього пропоную виконати завдання на розуміння прочитаного. Наприклад, розкажи коротко, про що ти прочитав; назви головних героїв тексту; визнач жанр прочитаного; розкажи, про які цікаві факти ти сьогодні дізнався з прочитаного; перекажи коротко прочитане; зацікав нас своїм текстом. Під час читання учнів маю можливість послухати кожного, підійшовши до нього, або провести індивідуальну роботу з учнями, які того потребують.

У методиці «Щоденні 5» існує три способи прочитати книгу: Читай картинки . Читай слова. Перекажи історію.

Ці три способи прочитання книги дуже яскраво представляють сучасні письменники дитячих книг. На сайті ed-era.com можна побачити відеопрезентації нових дитячих книжок таких сучасних українських письменників, як К. Бабкіна, Г. Ткачук, О. Дерманський, О. Кочубей та багато інших, що нині представлені в Хрестоматії для 3–4 класів. Я з успіхом використовую їх при проведенні уроків літературного читання з метою зацікавити школярів. Саме ці сучасні автори у своїх книжках реалізують принцип трьох способів читання, який є важливим для методики «Щоденні 5». По-перше, у книжках дуже яскраві ілюстрації, за якими дітям без прочитання тексту я пропонувала «читати картинки», таким чином самостійно фантазувати, про що буде йти мова в тексті. «Читай слова» – коли діти безпосередньо знайомилися з текстом книжки. А також «перекажи історію», коли за допомогою ілюстрацій учень міг розповісти іншим, про що він прочитав, вдосконалюючи і розвиваючи усне мовлення. Дуже добре є те, що деякі з цих творів сучасних авторів представлені в «Хрестоматії сучасної української дитячої літератури для читання в 3, 4 класах», оскільки не завжди є можливість купити для класу чи школи багато нових і сучасних книжок. Тому під час уроків читання раз на 2 тижні пропоную дітям обрати твори саме з Хрестоматії, реалізуючи принцип трьох способів читання саме на творах цієї книги. (Хрестоматія сучасної української дитячої літератури для читання в 3, 4 класах. Серія «Шкільна бібліотека», укладач Тетяна СТУС. Львів: Видавництво Старого Лева, 2016. 160 с.). У Хрестоматії є дуже багато цікавих творів на різні

теми й уподобання дітей. Діти читають твір протягом визначеного часу, а потім виконують різнорівневі завдання для перевірки та усвідомлення прочитаного. Інколи з метою перевірити глибоке і всебічне розуміння змісту тексту кожним учнем виділяю час для інтерактивної гри «Карусель». Після прочитання тексту діти готують по 1 запитанню за змістом прочитаного, стають в 2 кола обличчям одне до одного, учні внутрішнього кола запитують, учні зовнішнього відповідають, коло рухається за годинниковою стрілкою. Коли Карусель зробила повний оберт, діти міняються ролями. Кожен має змогу відповісти на запитання друзів та отримати відповідь на своє запитання. Результатом систематичного читання для себе є підвищення темпу читання, навичка самостійного та вдумливого читання.

2. Читання для когось (читання для друга) проводжу, коли є змога витратити не менш, ніж 15 хв. уроку. Пропоную дітям об'єднатися в пари за читацькими інтересами чи інтересами дружби. Діти лягають поруч і обирають, чію книгу будуть читати та хто буде читати перший. Чергуються за абзацами чи за часом, що вказує учитель (наприклад, протягом 3 хв. читає один учень, потім 3 хв. інший).

Після читання пропоную різноманітні завдання на розуміння та усвідомлення прочитаного. Наприклад, перед читанням прошу звернути увагу на незрозумілі слова тексту або вислови в тексті, які потім поступово опрацьовуємо і виносимо на «стіну слів» (діяльність «Робота зі словами»); після читання пропоную виконати завдання: задай другу одне-два запитання за змістом тексту; перекажи абзац, який ти прослухав (або прочитав). У результаті цієї діяльності здобувачі освіти набувають соціальних навичок спілкування з однокласниками, розвивають логічне мислення, увагу, пам'ять, удосконалюють навички читання.

3. Слухання. Цю діяльність організовую на початку уроку читання або мовлення. Учителі молодших класів знають: діти у початковій школі інформацію сприймають здебільшого за допомогою зору. Навичок засвоювати нові знання «на слух» у малечі майже немає. Але в 5 класі починається поділ на предмети, і дітям доводиться дуже швидко перелаштовуватися саме на аудіо-сприйняття. Зробити перехід до такого сприйняття легшим і покликана діяльність «Слухання».

У 2 класі (II півріччя) читала тексти дітям сама, починаючи з 3 класу пропонувала учням класу ланцюжком самостійно й задалегідь готувати виразне читання тексту та завдання на перевірку розуміння. Перевіряли розуміння та усвідомлення змісту за допомогою тестів з варіантами відповідей, а потім за допомогою питань за сюжетом тексту. Обов'язкові питання – про тему та головну думку тексту, головних та другорядних героїв тексту. Слухання організовувала на основі казок та оповідань В. О. Сухомлинського «Вічна тополя» та «Квітка сонця». З 3 класу діти, які були ведучими в цьому виді діяльності та читали виразно

текст, пробували самотійно задавати питання слухачам. У 4 класі здобувачі освіти мають змогу після слухання задавати запитання один одному. Це стимулює їх слухати уважно і думати швидко.

4. Робота зі словами. Цей вид діяльності застосовую систематично на уроках літературного читання, української мови – на основі програмних словникових слів чи знайдених дітьми незрозумілих слів під час опанування нових текстів, так і на інших уроках, коли дітям зустрічаються незрозумілі слова (наприклад, математичні терміни чи природничі терміни, поняття). Психологи стверджують, що якщо дитина не розуміє значення хоча б одного слова в тексті, то далі перестає сприймати весь текст. Для цієї роботи важливою є стіна слів: місце у класній кімнаті, куди я розміщую всі слова, які учні вивчають впродовж місяця. Це дуже зручно і корисно, адже діти і надалі можуть користуватися в навчанні цією стіною. У своїй роботі з учнями незрозумілі для них слова, які були знайдені ними під час, наприклад, читання для друга, ми тлумачили за допомогою словника, виписували на окремі акруші і розміщували на цій же «стіні слів» (періодично відбувається зміна слів на стіні). Школяр завжди міг підійти і подивитися значення та написання нового слова. У процесі роботи зі словами використовую різноманітні завдання: знайди незрозуміле слово в словнику, добери спільнокореневі, добери антоніми, синоніми, якщо можливо, склади з ними речення; придумай і розкажи історію; виліпи з пластиліну композицію або намалюй малюнок про значення слова.

5. Письмо для себе апробувала з 2 класу, вводила одночасно із читанням для себе. Теми пропонувала на початку роботи сама, зазвичай не більше трьох-п'яти. Вони були найрізноманітніші: «Про що я мрію», «Яку добру справу зробив», «Що цікавого було на вихідних», «Що таке дружба» тощо.

Пропонувала учням завести записничок-нотатник і вносити туди, крім записів на пропоновані теми, також свої враження від різних подій або записувати свої почуття, думки, мрії. Бажаючі мали змогу поділитися своїми записами з нами за власним бажанням. У 3 класі здебільшого це були дитячі казки різних жанрів, у 4 класі, в основному, це історії про дітей, їхніх друзів та власні враження від уроків, свят та інших шкільних подій. Результатом зростання учнів на основі такої діяльності є більша відкритість дітей до обговорення того, що їх хвилює, самотійність в написанні творів та різноманітність творів (розповіді, описи, міркування).

Отже, на основі власного досвіду виявила, що використання технології Щоденні 5 у процесі здобуття освіти сприяє розвитку самотійності, креативності, уміння мислити нестандартно, кращому засвоєнню навчальної інформації та формуванню творчої особистості молодшого школяра. Використання в щоденній роботі технології Щоденні 5 допомагає виробити в учнів уміння працювати самотійно, робити

власний вибір, глибоко й повно висловлювати думки щодо певного питання чи проблеми, аналізувати й приймати рішення, виявляти креативність. Вправління в самостійній діяльності стимулює потребу в оцінці власних сил, у пошуку взаємодії з учителем, учнями задля консультації, підтримки, допомоги.

Вважаю, що виокремлення ефективних ідей щодо адаптації технології «Щоденні 5» в початковій школі України може слугувати важливим чинником розбудови Нової української початкової школи, оскільки розвиток освіти в нашій державі може відбуватися за допомогою впровадження інноваційних технологій, що мали високі результати в процесі їх використання за кордоном. Ця інноваційна технологія також передбачає виховання в дітей під час роботи довіри і поваги, сприяє розвитку командної роботи, надає можливість вибору кожному, розвиває в учнів відповідальність, сприяє розвитку розумової діяльності. У цьому вбачаю результати роботи в досягненнях учнів як в академічному навчанні, так і в соціальних навичках.

Суздаль В. І.

ОПИС ВИКОРИСТАННЯ STEM-ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОЦІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

«Метою повної загальної середньої освіти є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності». Із проекту Закону України «Про освіту».

На відміну від університету, у школі ще можна вирівняти дисбаланс у розвитку дітей. Світогляд закладається саме в сім'ї та навчальному закладі. У школі формується особистість, її громадянська позиція та моральні якості. Тут вирішується, чи людина захоче й чи зможе навчатися впродовж життя. До цього якраз і покликана нова українська школа. А ключові компетентності й наскрізні вміння, що витікають із концепції НУШ, ті, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії-працевлаштуванні і які здатні забезпечити особисту реалізацію та життєвий успіх протягом усього життя. Кожна з таких компетентностей – це комбінація знань, умінь, навичок, способу мислення а також поглядів і цінностей. Для вирішення завдань НУШ якнайкраще підходять інноваційні напрямки освіти, зокрема STEM-технології, вони з кожним днем стають все популярнішими. І це не

дивно,адже саме такий підхід дозволяє зацікавити учнів матеріалом уроку та зробити сам процес навчання більш жвавим та оригінальним. Завдяки інтегрованим заняттям учні мають можливість відчутти дух наукового пізнання,навчитися конструювати комплексну картину навколишнього світу з окремих розрізнених фактів, бачити об'єктивність,перевіреність та системність наукових знань,переконатися,що наука – найважливіший чинник технічного прогресу й перетворення дійсності.

Використання STEM-технологій на уроці фізичної культури має змінити підхід до навчального процесу. Учні повинні перетворитись з простих виконавців команд та сигналів вчителя,які просто розвивають окремі фізичні якості, в активних учасників творчого процесу,у тому числі брати участь у плануванні, проведенні, дослідженні та можливості застосування результатів виконаної роботи в майбутньому.

Опис проведення уроку фізичної культури з використанням STEM-технологій. Урок проводився у 8 класі. Навчальний модуль-гімнастика. Мотиваційною складовою уроку стало використання вправ не тільки для розвитку фізичних якостей, а й для розглядання їх з точки зору невід'ємної складової фізичних та біологічних явищ. Мета уроку: на прикладі фізичних вправ дослідити взаємний зв'язок між фізичними й біологічними процесами та зробити висновки про те, як вони можуть впливати на життєдіяльність людини. Завдання уроку: вчитись прийомам контролю за станом організму у відношенні до фізичного навантаження за допомогою традиційних методів та з застосуванням сучасних технологій, використовувати прикладні програми в смартфоні, смарт-годинники, вчити слова та терміни англійською мовою тих рухів і дій, які будуть виконуватися, визначати швидкість бігу та кількість витрачених кілокалорій на окремі види діяльності та загалом за урок. Що стосується безпосередньо гімнастичного модулю, то його завданням було удосконалювання техніки виконання опорного стрибку та акробатичних стійок.

Практична діяльність розпочиналась із фіксації вихідних даних: з визначення стану організму, зокрема серцево-судинної системи за показниками ЧСС (частоти серцевих скорочень) і вимірюванню її за допомогою секундоміра за 6 секунд та помноженню цього показника на 10. Перед вимірюванням, а також після вимірювання вчимо слова англійською мовою, промовляючи їх двічі: (серце – heart), (пульс – pulse). Вибираємо одного учня для проведення контролю за станом його організму протягом уроку традиційним методом – шляхом вимірювання артеріального тиску та частоти серцевих скорочень за допомогою медичного тонометру. Для цього підключаємо до участі у вимірюванні та фіксації результатів тих учнів, які звільнені від фізичного навантаження. Після вимірювання та визначення стану серцево-судинної системи традиційними методами визначаємо цей стан за допомогою гаджетів. На урок було задане

випереджувальне завдання: скачати на смартфони прикладні програми для фітнесу та налаштувати смарт-годинники, у кого вони є. Вихідні дані порівнюємо. Учитель ознайомлює учнів із нормами частоти серцевих скорочень та нормами артеріального тиску в стані спокою та після різних рівнів фізичного навантаження. Далі фронтальним методом проводяться стрйові та загально-розвивальні вправи в русі і, використовуючи кінестетичний метод, вивчаються слова та терміни англійською мовою саме тих вправ і дій, які виконуються: «поворот», «ходьба», «стрибок», «біг».

Переходячи до взаємозв'язку фізичних та біологічних явищ, згадуємо відомості з розділу фізики «Механіка», які вивчали в 7 класі, наголошуючи на тому, що кожна фізична вправа – це механічний рух, і яким він буває у залежності від траєкторії та швидкості. Учні відповідають, а ті, хто здогадався, за допомогою декількох волейбольних м'ячів показують рівномірний прямолінійний та нерівномірний прямолінійний рухи. А вже з допомогою стрічки, закріпленої на гімнастичній палиці – рівномірний криволінійний та нерівномірний криволінійний рух. Також ті учні, які дійшли висновку, показують вищезгаданий рух шляхом бігу по спортивному залу особисто, потім стають направляючими в колоні перед усім класом за другим разом, виконуючи вправу гуртом з усіма. Таким чином, ми спонукаємо учнів до креативної діяльності на уроці. Після цього проводиться обговорення та аналіз того, де й у яких видах життєдіяльності людини, на прикладі перед цим виконаних фізичних вправ, ми зможемо використовувати такі величини, як безпечну швидкість та інтервал руху. Учні доходять висновку, що, насамперед, це відбувається у транспортній інфраструктурі, де використовуються графіки, інтервал та розклад руху: у залізничному й автомобільному транспорті, під час руху суден та авіасполученні. Отже, учні за рахунок міжпредметних зв'язків та аналізу явищ шляхом виконання фізичних вправ, прийшли до набуття деяких компетентностей: у природничих науках та технологіях, інформаційно-цифровій, соціальній та громадянській сфері, спілкуванні іноземною мовою.

Далі, перейшовши до наступного етапу наших досліджень на уроці, припускаємо в обговоренні, за рахунок саме чого відбуваються рухи людини, як біологічної системи. Учитель ставить відповідне запитання до учнів. Ті успішно відповідають (саме зараз вони вивчають з біології транспорт речовин в організмі), що рухи відбуваються за рахунок м'язів (учимо слово «м'яз» англійською мовою) та енергії, яка необхідна для їх роботи. А вже в результаті обміну речовин ми отримуємо енергію (учимо слово «енергія» англійською мовою), необхідну організму для його життєдіяльності, і з'ясовуємо, скільки кілокалорій необхідно на добу підлітку у віці 14–15 років. За наступним кроком клас отримує практичне завдання – пробігти по спортивному залу задану кількість кіл, і визначити

швидкість бігу за формулою, з допомогою секундоміра та відомої величини – довжини кола спортивного залу. Наступним завданням стає: визначити за допомогою гаджетів кількість кілокалорій, затрачених на цю діяльність та визначення реакції організму на навантаження. Налаштувавши смарт-годинники та смартфони, клас виконує біг (учимо слово «біг» англійською мовою) у повільному темпі фронтальним методом у колону по одному, по зовнішньому колу спортивного залу. Одразу після бігу відбувається зупинка та вимірювання ЧСС за допомогою секундоміра, фіксуються максимальні та мінімальні її показники у всіх, а показники АТ (артеріального тиску) за допомогою медичного тонометра у зазначеного учня. Далі ці показники ми порівнюємо з тими, які отримали з гаджетів. Фіксуємо показники ЧСС в учнів: максимальні, середні та мінімальні, порівнюючи їх з допустимими рівнями норм фізичного навантаження, у цьому знову допомагають учні, які звільнені на уроці від навантажень. Через 1 хвилину повторюємо вимірювання і знову фіксуємо крайні показники. Підводимо підсумки, учні приймають активну участь в аналізі даного процесу, а учитель наголошує на те, що головним фактором тренуваності є швидкість відновлення організму після навантаження, і на те, що натренований організм швидше відновлюється і здатний взагалі витримувати не тільки фізичні, а і навантаження іншого характеру. Знаючи час і відстань, визначаємо за формулою швидкість (учимо слово «швидкість» англійською мовою) бігу. Для цього пройдений шлях ділимо на кількість затраченого часу.

Підводячи підсумки дослідження бігової вправи можна зазначити, що учні набули знань та практичних навичок контролю за фізичним навантаженням та його дозуванням, вмінню визначати швидкість руху, розрахунку добової кількості кілокалорій шляхом зв'язків з такими предметами, як математика, основи здоров'я та біологія, а отже, набули знання та вміння у наступних компетентностях: математична грамотність, екологічна грамотність і здорове життя.

Наступним етапом наших досліджень стало визначення того, які ж сили впливають на наше тіло під час руху на прикладі виконання вправи опорного стрибку через гімнастичного козла: для хлопців «зігнувши ноги», для дівчат «ноги нарізно». Учні знову згадують матеріал, котрий вивчали у 7 класі з розділу фізики «Взаємодія тіл, сила», а ті, хто згадав, називають і перераховують сили, які діють на тіло під час механічного руху. Учимо слово «сила» (англійською мовою). Учням запропонували вибрати один із предметів спортивного інвентарю, і на прикладі його руху пояснити взаємодію сил. Вони вибрали баскетбольний м'яч і шляхом ідкидування вгору та наступного його падіння, підстрибування та кочення описали взаємодію сил, які діяли на нього під час руху.

Далі виконуємо удосконалювання техніки опорних стрибків. Після вправи провели обговорювання і учні визначили сили, які ззовні і

зсередини впливають на тіло під час її виконання. Зіставили факти того, де і коли, у який момент, і під час виконання якого елемента вправи, яка саме сила діяла на організм учня. Учитель ознайомлює учнів з відомостями про те, що є наука біомеханіка, яка вивчає рух живих істот і матерій, зокрема рухів людини тварин та птахів. Учні пропонується проаналізувати природу рухів живої та неживої матерії та обговорити те, де і у якому виді життєдіяльності людини, у яких галузях, можна застосувати дослідження механіки та біомеханіки рухів, зокрема на прикладі вправ у різних видах спорту. Після критичних роздумів на задану тему, учні називають галузі застосування, зокрема це робототехніка, літако- та суднобудування, виготовлення протезів та різних механізмів.

Далі відбувається наступний крок нашої діяльності на уроці: виконання акробатичних стійок на голові та на кистях у хлопців, а у дівчат стійки на лопатках та стійки «міст» і, на прикладі цих вправ досліджування матеріалу з фізики за 7 клас: «Умови рівноваги важелів». На початку, традиційно було запропоновано згадати вивчений матеріал з розділу «Механічна робота», а далі креативне завдання – за допомогою предметів, що були поруч (гімнастична палиця, кубики, скакалка та гімнастичний обруч) показати «стійку», «нестійку» та «байдужу» рівновагу. Звичайно, що процес креативного мислення вже набрав на уроці обертів і учні успішно з цим справились. Наступним завданням було: за допомогою виконання учнями гімнастичних стійок, висів та упорів, показати різні умови рівноваги важелів. Слід зауважити, що справились з цими завданнями здебільшого одні ж і ті самі учні, які тяжіли на цьому уроці до креативу. За алгоритмом, шляхом обговорення, ми шукали галузі у соціумі у яких могли бути застосовані вищевказані результати наших досліджень, і прийшли до висновку, що особливості умови рівноваги залежить від багатьох факторів, які необхідно брати до уваги при будівництві споруд: мостів, віадуків, хмарочосів, підйомних механізмів тощо. Отже після цього етапу роботи, учні набули практичних знань і стали обізнаними у природничих науках та технологіях, набули соціальні і громадянські компетентності, набули досвіду для того, щоб навчатись упродовж життя.

У кінці основної частини уроку, з метою закріплення вивченого матеріалу проводилась гра-вікторина «Передай м'яч тому, хто знає». Всі учні розмістились у коло, а вчитель з м'ячем розташовувався посередині і починав гру. Суть гри була у запитаннях, які висвітлювали ті знання, що отримували учні на уроці. Отже, учитель задавав запитання, відповідно зі структурою уроку і послідовністю викладеного матеріалу, а учні, які знали відповідь, піднімали руку. Хто швидше підняв руку, той отримував м'яч способом передачі від підлоги, і відповідав на запитання. Головне завдання гри, окрім закріплення матеріалу, було охопити якнайбільшу кількість учнів у грі. Гра-вікторина виконала функції не тільки повторення матеріалу, а і рефлексії, завдяки їй в учителя була можливість

переконатись щодо кількості та якості засвоєних знань та умінь на уроці.

Із проведеного уроку можна зробити такі висновки:

1. Урок пройшов у зовсім у іншому, ніж зазвичай, емоційному забарвленні, було видно, що учням подобається використання гаджетів, вони з зацікавленністю чекали деяких результатів своєї роботи, зокрема того, якою була швидкість бігу та кількість затрачених у цілому кілокалорій.

2. Деякі учні активно брали участь у дослідженнях і «розкрились» для своїх товаришів та учителя з нових сторін, висловлюючи зовсім незвичайні ідеї і припущення щодо їх практичного використання.

3. Зупинки для проведення обговорень, знижують унормовану моторну щільність уроку, отже, дослідження треба використовувати у обмеженій кількості вправ.

4. Із результатів проведеної гри-вікторини видно, що учні здебільшого засвоїли знання та уміння, які їм було запропоновано, отже використання стем-технологій на уроці виправдали свої сподівання.

Терещенко В. В., Щербина О. О.

СЦЕНАРІЙ ІНСЦЕНІЗАЦІЇ «НУШ ОЧИМА ДІТЕЙ»

Сценарій було складено у відповідності з нормативно-правовими документами:

1. Закон України «Про освіту».
2. Концепція Нової української школи.
3. Державний стандарт початкової освіти.

(Пропонується для використання на засіданнях педагогічної ради, методичного об'єднання класних керівників та на батьківських зборах)

Дійові особи:

Ведучий, автор, учитель, учні НУШ: Петрик, Тетянка, Марина, Міша, Миколка, Толя, Юрко, Андрійко, Софійка, Даша.

Ведучий Учні НУШ – народ веселий,

І кмітливий і дотепний!

Вчаться, грають, навіть в'яжуть!

Що завгодно вам розкажуть!

НУШ для діток, немов свято!

Вражень тут дуже багато,

Мислити школяр уже достатньо вміє,

Шкода, що не всі поняття розуміє...

(Інсценізація супроводжується демонстрацією презентації)

https://drive.google.com/file/d/1K9S9HZXeVHFZVbPxxkHeAh_TFjD9tzRu/view?usp=sharing

Слайд 3. «ДИТИНОЦЕНТРИЗМ»

Автор: На перерві серед галасу,
Мудрий Петрик біля класу,
У вчительок слово підслухав,
Аж зрадів:

Петрик: – От в мене вуха!

ДИТИНОЦЕНТРИЗМ – то дивне слово!»),

Автор: Петрику це мало відомо,
Зі школи поки хлопчик йшов,
Застосування терміну знайшов.

А коли потрапив він до хати,
Скоріш усіх: бабусю, діда, маму й тата,
Зібрав у коло біля себе,

Мовив:

Петрик: – Віднині панькать мене треба!

Я у сім'ї повинен бути в центрі,

І пам'ятайте: діти – в тренді!

Як будите виконувать, начхати,

Лише мене повинні ви усі кохати!

Слайд 4. «СТІНА СЛІВ»

Автор: А ось Тетянка на зупинці,
Угледіла **СТІНУ** дивних **СЛІВ**ців,
Уже і крейду десь знайшла,
Та дописати мама не дала.

Тетянка мовила:

Тетянка: – Мамо, це можна!

Адже у нас у класі дуже схожа,

Дошка, котру словами «застеляють»,

Причому, їх постійно оновляють!

Слайд 5. «РУТИНИ»

Автор: А у дівчинки Марини,

Є дуже весела бабця Тина.

Тому дівчатко зрозуміло, що **РУТИНИ**,

Скоріше витівки її бабусі Тини!

Марина: – А може нова назва тину?..

Невже відпали від слівця частини?

Ох! –

Автор: У Маринки закрутилась голова,

Марина: – Скільки нового, а ще ей такі слова...

Слайд 6. «ОСЕРЕДОК»

Автор: У класі безліч **ОСЕРЕДКІВ**,

Тематика – різних смаків,

Ось тільки хлопчикові Міші,

Не до вподоби осередок тиші:

Міша: – Ну як тут можна усидіти,

Коли дуже потрібно бігти?!

Ніяк не хочу тишу я таку,

Сидиш, неначе вдома у кутку!

І цей будиночок, навіщо!

Невже хтось думає, що нам потрібна тиша?

Тим більше, що мені... Та і чому,

Такому вкрай швидкому школяру?!

Слайд 7. «КОЛО ВИБОРУ»

Автор: А коли зайшов Миколка в клас,

Почув від вчителя:

Учитель: – Є **КОЛО ВИБОРУ** для вас,

Щоб ви ніколи не сварились,

І щоб завжди з усім мирились!

Миколка: – Так бути не може, –

Автор: промовив хлопчина, –

Миколка: Нічого ви не тямите, неначе та дитина.

Bluetooth навушники, iPhone, iPad та гіроскутер –

Оце я розумію – коло вибору. Це – супер!

Слайд 8. «РАНКОВЕ КОЛО»

Автор: Толя ніяк не міг збагнуть, чому зрання,

В **РАНКОВІМ КОЛІ** клас збирається щодня:

Толя: – Навіщо вчителю оці новини?

Слухатине цікаве, з якої причини?

А от якби бабусь зібрати в коло,

То швидко б ми дізнались, **що** навколо

у світі нашим діється і як,

Хто не вітається, хто дивиться не так.

Слайд 9. «МІЙ НАСТРІЙ»

Автор: Ну, а в Юрка питання гостре:

Юрко: – Чому щодня цікавляться про **НАСТРІЙ**?

А якщо в дев'ять ліг, у шість устав?

Ох, а я ж більше хвилиночки не спав!

Одна лиш втіха – **КИЛИМОК**,

Та ще м'якенької подушечкикуток,

І моя мрія може враз здійснитися,

Не знаєте, під час уроку добре спиться?

Слайд 10. «ЛЕГО – ЦЕГЛИНКИ»

Автор: От Андрійко малий, як тато,

Будівельником мріяв стати,

І як угледів **ЛЕГО – ЦЕГЛИНКИ**,

Промовив:

Андрійко: – Це буде для мого будинку!

Від них яскравим стане дім,

І завжди щастя буде в нім»

Автор: Учителька промовила:

Учитель: – Авжеж,

Бо це іще й знання, сім'я, здоров'я,

любов, робота і мир теж!

Слайд 11. «ЧЕК – ЛИСТИ»:

Автор: Софійці – маленькій господині

Дали на уроці **ЧЕК-ЛИСТИ** сині:

Софійка: – Дивно! Я ж у школі! Що таке?

Навіщо для навчання чеки з АТБ!?

Слайд 12. «ЛЕПБУК»:

Автор: **ЛЕПБУК** для Даші – зовсім дивний птах,

Тримала аж додому на вустах,

І тільки на поріг, кричить:

Даша: – Бабусю!

Швидше до мене, бо забути я боюся!

Ой, нам таке сьогодні вчителька сказала,

Щоб ми лепбук удома разом приготували,

Батьків ми пожаліємо, лише у тата й мами візьмем ноутбук,

Тістом заліпимо і випечем лепбук!

«Учні» усі разом:

Ну, а насправді, а насправді,

Ми **НУШ**івці і дуже раді,

Що одночасно можемо грати, відпочивати і навчатись,

Є в нас усе, щоб про цікаве дізнаватись!

Слайд 13. «ПОРТФОЛІО»:

І у **ПОРТФОЛІО** збираєм надбання,

Це тека, в котрій наші успіхи й знання,

Де всі бажання, сподівання, мрії,

Захоплення, секрети, і надії.

Отож, батьки, радійте, вчителі, і всі навколо,

Оскільки учні ми **НОВОЇ ШКОЛИ**.

І запевняєм – покоління ми могутнє!

Більше ніяк, бо ми країни нашої майбутнє!

(Виконання пісні «НУШ» на мотив композиції «Ха-фа-на-на»)

НУШ – 3 р.

Це школа переваг! **(Розвести руки догори)**

НУШ – 3 р.

Ми мислимо всі так! **(Жест підтвердження)**

НУШ – 3 р.

Тут діти не такі! **(Жест «Ні!»)**

Хоча і виглядають, як
Прості малюки!
НУШ – 3 р.
Уроки тут живі! (*Жест «Так!»*)
НУШ – 3 р.
Можливість без межі! (*Жест «О'кей!»*)
НУШ – 3 р.
У школу залюбки,
НУШ – 3 р.
Біжать малюки! (*Показати на себе*)

Ткаченко Н. В.

**«БАГАТО Є В ТОБІ ЩЕДРОТ, МОЯ УКРАЇНО ЧОРНОБРОВА»
(інтелектуально-розважальна гра з дітьми старшого віку за участю
батьків)**

Мета: Розширити знання дітей про Україну, її культуру та традиції. Розвивати мовлення дітей, уміння працювати в команді, звичку дотримуватися правил гри. Виховувати патріотизм, людяність, повагу до надбань рідного народу.

Матеріал: загадки, аудіозаписи пісень про Україну, програвач; дитячі ігри «Український віночок», «Символи України», дитяча гра-лото «Наші улюблені свята», (розробила Анна Шарий); шапочки-маски для інсценування казок.

Хід гри

Звучить музика («Наша Україна» муз. Ж. Калюжноі, сл. Н. Андрусич, В. Кленця).

Заходять діти, вітаються:

Добрий день, дорослі і малята, хлопчики й дівчата! З давніх пір і понині кажуть у нас на Україні: «Здоровенькі були!»

Ведуча: Україна для нас – найрідніша, найдорожча, найкраща у світі, бо це наша рідна земля, де ми народилися й живемо. Рідна земля – це чарівний світ дитинства, невичерпане чудодійне джерело, що повсякчас живить душу людини. Усіх запрошую на інтелектуально-розвивальну гру «Багато є в тобі чеснот, моя Україно чорноброва». (Роздає правила).

Грають дві команди: «Пізнайко» та «Барвінок».

Команди представляють себе.

Команда «Пізнайко»

Ми – допитливі малята.

Ми – пі знайки-дошколята.

Беремось до справ завзято,

Щоб усе на світі знати!

Команда «Барвінок»

Ми діти у садочку,
Як барвінок у віночку.
Дружні та щасливі,
Як квіточки, вродливі.

Ведуча: Оголошую перший конкурс

1. Конкурс «Розминка»

Мета: розширити та уточнити знання дітей про Україну, її природу.

- Яка зараз пора року?
- Скільки в році місяців?
- Скільки днів у тижні, вихідних?
- Як називається наша країна?
- Столиця нашої держави?
- Як називається місто, у якому ми живемо?
- Які підприємства є в нашому місті?
- Назвіть водойми нашої місцевості.
- Яка найбільша річка України?
- Назвіть вулицю, на якій знаходиться дитячий садок.

2. Конкурс «Відгадай загадки»

Ведуча: Наступний конкурс «Відгадай загадки». Я читаю – ви відгадуєте.

- У вінку зеленолистім,
У червоному намисті,
Видивляється у воду
На свою хорошу вроду. (**калина**)
- У мене є великий хист:
Я співаю, як артист.
Спів той радісний усюди
Дуже люблять слухать люди. (**соловей**)
- Говорить доріжка –
Два вишитих кінця:
«Умий своє личко,
Щоб грязюка зійшла
Щоб мене не забруднити,
Треба вчасно лице мити». (**рушник**)
- Стебельце – шорстка дробинка,
У серединці – чорна вуглинка,
Пелюстки блискучі, як лак.
Це квітує червоний ... (**мак**)
- Коли звучить він – усі встають,
До серця руку прикладають,
І вголос, й подумки співають,
І Україну прославляють. (**гімн**)

- Красивий, щедрий рідний край

І мова наша солов'їна.

Люби, шануй, оберігай

Усе, що зветься ... (Україною)

- Сплетемо у коло

Усі квіточки з поля.

Барвисті, душисті

У стрічках шовковистих.

І кличе в таночок

Український ... (віночок)

- Цвіте синьо, лист зелений,

Квітник прикрашає.

Хоч мороз усе побив –

Його не займає. (барвінок)

- Знак держави головний –

Всяк його повинен знати.

Воля, слава в нім –

- Тож спробуй відгадати. (тризуб)

Синьо-жовте полотнище

Гордо майорить.

Це ознака сили й слави

Української держави. (прапор)

Музична пауза. Діти співають пісню «Ми діти твої, Україно!»

3. Конкурс «Склади державний символ»

Мета: закріпити знання дітей про державні символи України.

Ведуча: Молодці! Ви гарно відгадували загадки. Загадки були і про державні і про рослинні символи. У наступному конкурсі вам необхідно з частин скласти державний символ, та розповісти про нього віршик. (Діти розповідають вірші):

Синьо-жовтий прапор маєм:

Синє небо, жовте жито.

Прапор свій оберігаєм,

Він святиня, знають діти.

Наш герб – тризуб

У ньому сила ...

Тризуб – немов сім'я єдина.

Де тато, мамо і дитина.

Живуть у мирі і любові

На Україні вольній, новій. (В. Паронова)

Ведуча: Назвіть пісню – символ нашої країни. (Гімн)

(звучить гімн України сл. П. Чубинського, муз. М. Вербицького)

4. Конкурс «Віночок вити – життя любити»

Ведуча: Найкращою оздобою на голові у дівчини є віночок.

Український віночок є не тільки прикрасою, але й є оберегом!

Наступний конкурс «Віночок вити – життя любити».

(кожна команда викладає віночок)

Ведуча: Команда «Барвінок»: ваше завдання – назвати, що символізує кожна квітка у віночку?

Команда «Пізнайко»: ваше завдання – назвати, що символізує кожна стрічка у віночку?

Квіти:

Мак – символ краси та молодості;

Ромашка – символ кохання;

Волошка – символ людяності;

Ружа, мальва, півонія – символ віри, надії, любові;

Безсмертник – символ здоров'я;

Барвінок – життя та безсмертя;

Калина – символ краси та дівочої вроди;

Любисток – вірність.

Стрічки:

Червона стрічка – любов;

Жовта – символ сонця;

Блакитна – символ води;

Синя – небо;

Зелена – життя;

Коричнева – земля;

Оранжева – хліб.

Рухлива гра «Віночок»

5. Конкурс «Відгадай казку»(інсценування уривку з казки)

(Казки: «Коза дереза», «Колосок»).

Ведуча: До нас завітали казкові герої. З якої казки вони прийшли? Кожна команда повинна відгадати. Будьте уважні!

6. Конкурс «Наші улюблені свята»

Ведуча: Ви любите свята? А які свята ви знаєте? Зараз останній конкурс «Наші улюблені свята». Вам потрібно підібрати картки, які відносяться до відповідного свята і назвати його. (Різдво, Свято Миколая, Великдень, Масниця).

Ведуча: Шановні учасники інтелектуально-розвивальної гри! Пропоную вам на згадку про гарно проведений час зробити народний оберіг – пташку-мотанку.

Флешмоб.

Ведуча: 1. Люби свій край, моя дитино,

Бо тут з'явився ти на світ.

Це місце зветься – Україна

І звідси ти почнеш політ

2. Люби свій край, моя дитино,

Віддай йому всі радощі й жалі,
Бо Батьківщина наша – Україна,
Найкраще місце на землі!

Ведуча: Діти, ви гарно грали, показали свою ерудицію і знання, вправність та зваженість команди. Дякуємо Вам за дружні стосунки в групі.

Фоміна Н. В.

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ РОЗВИТКУ ПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ

Щоб привернути увагу всього суспільства до розвитку математичної грамотності не лише у школярів, а у всіх громадян Президент України Володимир Зеленський оголосив 2020–2021 навчальний рік роком математики і дав вказівку Кабміну розробити комплекс заходів для поліпшення математичної освіти в країні.

Про це йдеться у наказі № 31 від 30 січня 2020 року.

«Оголосити 2020/2021 навчальний рік роком математичної освіти в Україні. Кабінету міністрів України забезпечити розробку і затвердити комплекс заходів щодо проведення в 2020/2021 навчальному році року математичної освіти в Україні», – йдеться в документі.

Це рішення повинно створити можливості для рівного доступу українських школярів до сучасної та якісної математичної освіти та формування в них належного рівня математичної компетентності. Щоб здобувачі освіти розвивались не тільки математично, а й креативно. Щоб дійсно «червоною ниткою» пройшли життєві компетентності.

Підставою до таких заходів стали результатиміжнародного дослідження PISA-2018. PISA не перевіряє, чи засвоїли учні зміст освітньої програми, а оцінює, наскільки учні здатні використовувати здобуті знання, уміння та навички в реальному житті. До речі, обговорення користувачів соціальних мереж говорить проте, що завдання ЗНО–2021 мають бути практичної спрямованості.

Щоб оцінити навчальні досягнення учнів, вчителі у своїй використовують різні форми контролю знань: попередній, тематичний, підсумковий. Особливе місце займає поточний контроль, мета якого – відстежувати перебіг процесу навчання, отримувати інформацію про відповідність навчальних досягнень учнів вимогам чинної програми. Таке поточне оцінювання здійснюється вчителем майже на кожному уроці у формі усного опитування, різноманітних математичних диктантів, творчих завдань тощо. Але, якщо незалежне оцінювання здійснюється у формі тестування, то доцільно поряд із традиційними методами і формами перевірки знань використовувати тестові форми контролю.

Тестові завдання дозволяють за короткий час перевірити великий об'єм вивченого матеріалу, швидко діагностувати оволодіння учнями основного рівня підготовки з окремих тем, а також курсу в цілому. Тести містять завдання, які дозволяють перевірити рівень логічного, проблемного, критичного, комбінаторного, візуального мислення учнів і здійснити контроль за рівнем їх навчальних досягнень. Наявність у тестах завдань, що органічно пов'язують теоретичний матеріал і різноманітні задачі, дозволяє перевірити не лише оволодіння учнями техніки обчислень, але й уміння думати, що є власне і є основною метою навчання в школі.

На сьогодні перевагами тестового контролю залишаються:

- Простота процедури проведення тестування та обробки отриманих результатів.
- Об'єктивність оцінювання, що застерігає від упередженого ставлення і забезпечує рівні умови суб'єктам навчального процесу під час тестового контролю.
- Використання кількісних показників для визначення рівня засвоєння матеріалу.
- Чіткість та однозначність умов тестових задач, що забезпечує рівність сприйняття їх змісту.
- Висока технологічність, що забезпечує розробку, проведення та підрахунок результатів із застосування комп'ютерної техніки.
- Одночасність перевірки знань усіх учнів класу.

До недоліків сучасних тестів відносять такі:

- Результати вказують не причинний зв'язок, а головну тенденцію.
- Недостатньо відбивають емоційно-вольову сферу особистості та інтерес до предмету.
- Вимагає значну кількість часу необхідного для створення ефективного стандартизованого тесту.
- Виявляють результат, а не хід його отримання.

Тестування є одним із альтернативних методів контролю знань, підтриманий на державному рівні і може бути корисним досвідченому педагогу за умови свідомого ставлення до тестування через використання стандартизованих методик, дотримання основних позицій процедури проведення, обробки та аналізу отриманих результатів.

Тестові та моніторингові технології завжди є важелем управління навчальним процесом, і у тій чи іншій формі це використовує кожен учитель, виставляючи оцінки в журнал за урок або за певний термін навчання. Теорія педагогічних вимірювань дозволяє проводити таке оцінювання оперативного і з високою надійністю, якщо користуватися навчальними, тематичними, підсумковими тестами. Широке впровадження тестових технологій у навчальний процес перетворює кожне тематичне

оцінювання у свого роду пробний тест ЗНО, що сприяє адаптації учнів до використання тестових технологій і формуванню їх готовності до проходження ЗНО.

До вашої уваги пропоную тестові завдання, які вчитель може використовувати при вивченні теми «Відсотки»

Тестові завдання закритої форми:

- Завдання з вибором однієї правильної відповіді:

1. 20 копійок – це...% гривни

А	Б	В	Г
2	5	20	0.02

2. Зі 200 шкіл області 5% є опорними. Скільки шкіл області не є опорними?

А	Б	В	Г
190	100	160	195

3. На карнавал купили повітряні кулі, із них 40% білих. Скільки всього купили повітряних кульок?

А	Б	В	Г
40	Визначити неможливо	60	100

4. В класі учні мають достатній та середній рівень навчальних досягнень. Із них – 35% це учні із середнім рівнем. Скільки учнів мають достатній рівень навчальних досягнень?

А	Б	В	Г
100%	75%	65%	35%

5. Яке із наведених тверджень неправильне?

I. 25% години – це 15 хвилин.

II. 10% гривні – це 10 коп.

III. 100% гектару – це 1000 м²

IV. 50% кг – це 500 г.

А	Б	В	Г
I	I, II, IV	III	I, III

6. В олімпіаді з математики 42 учні зайняли II призове місце, що складає 12% усіх учасників олімпіади. Скільки учнів приймали участь в олімпіаді?

А	Б	В	Г
270	400	375	350

Завдання на встановлення відповідності (логічних пар) між елементами двох списків:

7. Установити відповідність між задачами (1–4) та відповідями (А–Д) до них.

1. Вкладник вніс до банку 11000 грн. під 13% річних. Скільки гривень становитиме прибуток через рік?	А 1320 Б 1382,4
2. Вкладник вніс до банку 11000 грн. під 12% річних. Скільки гривень становитиме прибуток через рік?	В 1340 Г 1430
3. Вкладник вніс до банку 4000 грн. під 16% річних. Скільки гривень становитиме прибуток через 2 роки?	Д 1440
4. Вкладник вніс до банку 1000 грн. під 20% річних. Скільки гривень становитиме прибуток через 2 роки?	

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Досвід показує, що застосування тестового контролю дозволяє швидко встановлення зворотного зв'язку з учнями і визначення рівня засвоєння матеріалу, індивідуалізує роботу з учнями, стимулюється саморозвиток учнів, підвищується інтерес до предмету. А саме головне, якщо тести містять завдання практичного змісту, то це ще й розвиток компетентностей, які потрібні в повсякденному житті.

Хандієва С. О.

ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

Всебічний розвиток, духовне багатство не може бути досягнуте примусово.

Істинне духовне багатство складається тоді, коли людина сама тягнеться до знань, до науки й до мистецтва.

Занков Л. В.

Удосконалення навчально-виховного процесу потребує підвищення якості уроку, пошук ефективних форм і методів роботи. Від якості кожного уроку, системи уроків за темою і курсу в цілому залежить успіх навчання. Актуальність проблеми дослідження пояснюється необхідністю перегляду змісту освіти. У зв'язку зі змінами в галузі освіти необхідно здійснювати перехід від старих навчальних програм до нових і вдосконалювати навчально-виховний процес.

17 серпня 2016 року Міністерство освіти і науки України оприлюднило для широкого обговорення першу версію «Концептуальних

засад реформування середньої освіти» [5, с. 5]. Метою нової української школи є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності.

Виконання цієї умови пов'язане з певними вимогами до навчально-виховного процесу. Психологи висувають три таких вимоги:

- забезпечення «почуття вільного вибору», тобто усвідомлення дітьми навчальної задачі, як самостійно вибраної;
- впровадження у педагогічний процес розвиваючої тенденції: школяр повинен подолати складності навчальних задач, «працювати на межі граничних можливостей»;
- надання дитині можливості «радіти життю» на уроці.

Ш. О. Амонашвілі вважає, що було б дуже добре, якщо б дитина включилася у навчання з таким же бажанням, з яким вона включилася у гру: «... Таку пізнавальну активність і результативність, які досягаються у грі, слід було б зберегти в умовах педагогічного процесу» [2, с. 26].

Прогресивна педагогіка в усі часи високо цінувала ігрові форми цілеспрямованої організації життя дітей.

Так К. Д. Ушинський писав: «... Якщо ми порівняємо інтерес гри, а рівно й кількість та різноманітність слідів, які вона залишила в душі дитяті, з подібними ж впливами навчання,.. то, звичайно, вся перевага залишиться на боці гри» [7, с. 516].

Л. С. Виготський, який розумів гру як сприятливе середовище для зародження пізнавальних сил дитини і як основу для перетворення ігрових дій у розумові, назвав її «дев'ятим валом розвитку дошкільного віку, ведучим засобом навчання та виховання» [3, с. 44].

Усім добре відома допитливість дітей молодшого шкільного віку, їхнє прагнення самим усе досліджувати. Проте, по мірі навчання у школі такі цінні якості поступово слабшають. Однією з причин цього є малий ступінь самостійності, що надається учневі у процесі добування нових знань. Методи, що застосовуються у школі до останнього часу, в основному орієнтували учнів на запам'ятовування матеріалу та виконання вправ на основі пам'яті. В результаті у багатьох учнів формуються правильні структури розумової діяльності та гальмується розумовий розвиток.

Позитивне відношення дитини до школи, до навчання формується й виховується на уроці. Засвоєння навчального матеріалу потребує багаторазових варіативних вправ, але дитині для цього не вистачає вольових зусиль. Тоді гра, загострюючи плин психічних процесів, реалізує ціль значно скоріше й міцніше, ніж будь-який інший педагогічний засіб.

У грі вчитель не примусово розвиває інтелект дитини; цікаві

математичні завдання не тільки захоплюють, а й змушують замислитися учнів, розвивають самостійність, ініціативу та волю учнів.

Неможливо собі уявити школу без уроків, «... але треба пам'ятати й те, що урок потребує олюднення й оновлення». Чому? Головне, що «теорія та методика зробили урок безжиттєвим і бездумним, а школи за зразками готових штампів щодня виробляють їх мільйонними тиражами. Бувають, звичайно, на радість дітям, вчителі, які ламають штампи, створюють іншу якість уроків з іншими, більш олюдненими властивостями. Але скільки таких уроків у потоці решти?».

Отже психологами і педагогами важливе значення, як у розвитку пізнавальної діяльності молодших школярів, так і в розвитку творчих здібностей, надається використанню ігор, а точніше дидактичних ігор, завдань пізнавального характеру.

Рівень пізнавального інтересу буде більш високим при умові використання:

- 1) на різноманітних етапах засвоєння знань елементів проблемного навчання;
- 2) зв'язку вивчаємого матеріалу з життям;
- 3) різноманітних ігрових елементів і логічних завдань;
- 4) диференційованих завдань.

Проблема навчання математиці у наш час набуває все більшого значення. Це пояснюється швидким розвитком математичної науки у зв'язку з проникненням її в різні галузі знань.

Особливо важлива увага повинна приділятися проблемному навчанню (О. Н. Алексюк, М. І. Махмутов, О. М. Матюшкін, Т. В. Кудрявцев, І. Я. Лернер, В. Оконь та інші) [4, с. 37].

Розвиток пізнавальних процесів школяра, зокрема мислення, у педагогіці розглядається за різними напрямками: проблемне навчання, розвиваючого навчання, оптимізація навчального процесу. Усі вони науково та практично обґрунтовані.

Пізнавальний інтерес формується в діяльності, причому не ізольовано, а в тісній взаємодії з потребами та іншими мотивами.

- Активізувати пізнавальний інтерес учнів можна різними способами та прийомами [1, с. 381]:

- застосування на різних етапах засвоєння знань елементів проблемного навчання;
- проведення самостійних робіт, які вимагають від учнів оволодіння та застосування знань, елементів творчості;
- зв'язки вивчаємого матеріалу з життям, практичне використання особистого досвіду учнів;
- поєднання фронтальної роботи з індивідуальною та груповою;
- застосування ігрових елементів і питань на кмітливість;
- використання різних видів наочності;

- звертання до краєзнавчого матеріалу;
- міжпредметні зв'язки;
- введення диференційованих завдань із урахуванням рівня розвитку учня, його можливостей;
- залучення учнів до самоконтролю, критичної оцінки і самооцінки результатів навчальної діяльності;
- об'єктивний систематичний контроль за якістю засвоєння знань, умінь і навичок;
- застосування елементів програмованого навчання.

Література

1. Активизация познавательной деятельности младших школьников: книга для учителя под ред. М. П. Осипова и других. Минск: Нар. Асвета, 1987. 556 с.
2. Амонашвили Ш. А. Здравствуйте, дети. Москва: Просвещение, 1988.
3. Выготский Л. С. Воображение и творчество в детском саду. Психологический очерк: книга для учителей. Москва: Просвещение, 1991.
4. Махмутов М. И. Вопросы организации проблемного обучения. Казань: Каз. ун-т, 1971.
5. Нова українська школа: поради для вчителя / під заг. ред. Бібік Н. М. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
6. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87.
7. Ушинский К. Д. Собрание сочинений: в 11 т. Москва, 1949. Т. 8.

Чистиліна Л. В.

«ЗАГАДКИ СНІГОВОЇ КОРОЛЕВИ»

(комплексне заняття для дітей старшого дошкільного віку)

Мета: Закріпити знання дітей про рослинний символ України – калину; повторити прислів'я про Україну та калину. Вправляти дітей в орієнтації в часі (пори року, місяці року, дні тижня), у прямій та зворотній лічбі, розв'язуванні задач та прикладів, називанні сумісних чисел. Удосконалювати вміння складати речення за схемою, проводити звуковий аналіз слів, ділити слова на склади. Розвивати логічне мислення, зв'язне мовлення, фонематичний слух. Формувати кмітливість, організованість, виховувати почуття патріотизму.

Матеріал: інтерактивне обладнання, предметні картинки, демонстраційний матеріал (5 листочків калини, 6 маків), картинки з цифрами і знаками, схеми речень, загадки, вірші, фішки для звукового аналізу, м'яч, роздавальний матеріал.

Попередня робота: читання казки «Снігова королева», «Легенда

про калину», спостереження за кущем калини.

Хід заняття

I. Організаційний момент.

Встаньте, діти, всі рівненько,

Посміхніться всі гарненько,

Посміхніться всі до мене

Посміхніться всі до себе

Посміхніться всі гостям

Привітайтеся: «Добрий день Вам!»

Вихователь: Діти, скажіть: Ви, я, наші гості – хто ми? (українці)

– Чому ми українці? (проживаємо на українській землі)

– Як називається наша Батьківщина? (Україна)

Вірш: Що таке Батьківщина? За віконцем калина.
Тиха казка бабусі, ніжна пісня матусі,
Дужі руки у тата, під тополями хата,
Під вербою криниця, в чистім полі пшениця.

Вихователь: Даваймо згадаємо прислів'я про Україну:

– Батьківщина – наша мати, умій за неї постояти.

– Рідна земля, мов калина золота.

– Будь-кому мила своя країна.

– Рідний край – зелений рай.

Вихователь: Діти, а відгадайте загадку: У віночку зеленолистім, у червоному намисті, видивляється у воду, на свою хорошу вроду. (калина)

На екрані з'являється зображення калини.

Вихователь: Діти, хто знає прислів'я про калину?

– Без верби і калини нема України.

– Любиш Україну – посади калину.

(Чути свист вітру, зображення калини з тріском розсипається і зникає)

Вихователь: Діти, що сталося? Чому зникла калина?

Ось лист калини з'явився, може він нам щось роз'яснить?

Снігова Королева: Я, Снігова Королева, забрала вашу калину.

Якщо ви не виконаєте мої завдання, то цілий рік буде зима і ніколи не настане весна!

Вихователь: Діти, даваймо виконаємо всі завдання Снігової Королеви і врятуємо нашу калину – символ України і повернемо весну.

Снігова Королева казала, що цілий рік буде зима. Скажіть, рік – це скільки місяців? (12)

(Вихователь пропонує дітям назвати зимові, весняні, літні та осінні місяці).

Назвіть дні тижня. Який сьогодні день тижня? Який був учора? Який буде завтра? Відгадайте загадку:

- Сім братів віком рівні, іменами різні (дні тижня)

Гра: «Пряма і зворотня лічба»

Скільки пір року ви знаєте?

Скільки днів у тижні?

Гра з м'ячем:»Назви пропущене число»

– Яке число стоїть між числами 4 та 6?

– Яке число стоїть перед цифрою 5?

– Яке число стоїть за цифрою: 3, 6, 1, 7?

Вихователь: Діти, а задачі ви можете розв'язати?

1. На калині вирости 3 листочки, потім ще 2. Скільки всього листочків виростило на калині?

(Повтори умову, питання. Виклади рішення за допомогою карток з цифрами і знаками)

2. У полі виростило 6 маків. Одну квітку зірвали для віночка. Скільки маків залишилося у полі? Розв'яжіть задачу на індивідуальних картках.

Фізхвилинка:

По країні ми гуляли 1, 2, 3, 4, 5 –

На всі боки поглядали 1, 2, 3, 4, 5 –

Ми калину назбираєм 1, 2, 3, 4, 5 –

Як лелеки пострибаєм 1, 2, 3, 4, 5.

Снігова Королева: Діти, відгадайте загадку:

1. Прийшла до нас бабуся в білому кожусі,

Поля причепурила, пухнастим снігом вкрила.

Вгадайте, хто вона – бабуся чарівна? (зима)

2. Старий дід мости помостив,

Молода прийшла – мости рознесла. (мороз і весна)

3. Лід на річках, сніг на полях,

Віхола гуляє, – коли це буває? (взимку)

4. Без сокири і дрючків ставить міст через річки (мороз)

5. Що це? Що це? – всі кричать.

Білі мухи он летять. (сніг)

6. Біле, як сорочка,

Пухнасте, як квочка,

Крил не має,

А гарно літає.

Що це за птиця,

Що сонця боїться? (сніг)

Вихователь: Діти, складіть речення про зиму за схемою.

Зробіть звуковий аналіз слова: *зима*

Гра «Живі літери»

(звуковий аналіз слова *лід*)

Діти, поділіть слова на склади: *зима, калина, Україна, герб, прапор.*

Гра «Живі звуки» (скоромовки)

Вихователь: Діти, ми з вами виконали всі завдання Снігової Королеви.

(На екрані з'являється зображення калини)

Читається вірш про калину:

Червоні китиці калини
Горять вогнями усіма
Без калини наша Україна
Без народу України нема.

Дякуємо всім за участь у нашому заході. Молодці Ви, що зберегли калину.

Шарова Л. А.

ЯПОНИЯ (всесвітня історія, 11 клас)

Дидактичні задачі уроку: ознайомити учнів із повоєнним становищем Японії, з'ясувати передумови японського «економічного дива», визначити особливості розвитку Японії на сучасному етапі; розвивати вміння аналізувати, критично мислити, висловлювати власні судження, формувати соціальну, комунікативну компетентності; виховувати повагу до історичного минулого країни та бажання вивчати історію.

Очікувані результати:

Після уроку учні зможуть: характеризувати особливості внутрішньополітичного розвитку країни з другої половини ХХ століття – початку ХХІ століття; пояснювати, за яких обставин Японія досягла високих економічних злетів за короткий строк; аналізувати шляхи розвитку та процеси реформування Японії; розтлумачувати та застосовувати поняття «економічне диво», називати його складові; висловлювати судження щодо результатів економічних перетворень у країні; виробляти стиль співробітництва, компромісу.

Обладнання: підручник, політична карта світу, презентації, відео, музичний супровід, мультимедійна дошка, ноутбук, дзига, конверти із завданням, чорна скринька, пісочний годинник, «Аркуш оцінювання».

Тип уроку: комбінований.

Форма уроку: урок-гра.

План уроку

1. Повоєнне облаштування Японії.
2. Японське «економічне диво».
3. Політика Японії кінця ХХ – початку ХХІ століття.

ХІД УРОКУ

І. ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП

1. Організаційний момент.

Учитель: Шановні даймьо та онна – буке (панове та панночки в перекладі з японської). Сьогодні урок буде проведено у вигляді гри «Чарівний гаманець». Родзинка цієї гри полягає в наступному: у кожного гравця буде певна кількість грошей – 60 єн. Під час гри ви повинні їх витратити. Чим менше у гаманці залишиться грошей, тим більше шансів виграти. Ми будемо користуватись єною. У грі беруть участь дві команди, координатори яких фіксують спустошення гаманця та дії команди із записом у «Аркуш оцінювання». Зверніть увагу на мультимедійну дошку (презентація, слайд № 1

<https://drive.google.com/open?id=18u2886R2lZxIHCJ1-d8TP0lJbsxRW-YT>)

Кожен етап гри буде оцінюватись певною кількістю єн/балів.

2. Актуалізація опорних знань та вмінь учнів.

I етап «Відгадаєш».

Інтерактивна вправа «Займи позицію». (1 правильне твердження – 1 єна)

(Учитель зачитує твердження, гравці обох команд ідуть до дошки і стають з ліва, якщо згодні з твердженням, з права, якщо не згодні. Координатори підраховують кількість ієн, яких вони позбулись).

1. Японія – країна Сонця +

2. Японія розташована на 2 островах. –

3. Японія в три рази менше Англії. –

4. Харакірі – народний танок японців. –

6. Оригамі – вироби з паперу. +

II етап «Розкажеш»

Інтерактивна вправа «Цікавий калейдоскоп» (1 речення – 1 єна)

(Кожна команда на протязі однієї хвилини надає інформацію про Японію)

Інтерактивна вправа «Хрестики-нулики». (1 правильна відповідь – 1 єна)

Вчитель. Готуючись до сьогоднішнього уроку, ви повинні були повторити матеріал стосовно Японії у ході Другій світовій війні. Напевно, всім відома цікава та проста гра «Хрестики – нулики». У нашій грі кожній клітинці відповідає номер запитання, яке пов'язане з домашнім завданням. Координатори команд зараз зіграють в класичну версію цієї гри, попередньо за результатами жеребкування дізнаємося, хто перший робитиме перший хід. Команда капітана – переможця матиме змогу першою розпочати гру - відповідати на запитання, яке позначене хрестиком або нуликом, відповідно до обраного знаку.

Запитання та очікувані відповіді:

1. Коли Японія здійснила напад на військову базу США Перл-Харбор? (07.12.1941р.)
2. Назвіть дату вступу СРСР у війну з Японією. (09.08.1945р.)
3. Коли відбулось атомне бомбардування м. Хіросіма? (06.08.1945р.)
4. Якими країнами булазастосована стратегія «Крок за кроком» (США та Великою Британією для поступового просування від острова до острова під час Другої світової війни)
5. Дайте визначення терміну «Політика 3 «Д» (демілітаризація, демократизація, декартелізація)
6. Як називався судовий процес над японськими злочинцями? (Токійський трибунал)
7. Хто такі камікадзе? (Японські льотчики-смертники)
8. Де була створена Квантунська армія? (На території Квантунської області)
9. Де збудовано Пам'ятник жертвам Хіросіми? (Меморіальний Парк Миру)

3.Мотивація навчальної діяльності.

Під музичний супровід японської мелодії (Додатки, додатки аудіо запис №1, «SilentMoon»

<https://drive.google.com/open?id=18u2886R2lZxIHCJ1-d8TP0lJbsxRW-YT>)

Вчитель: «Ти станом кам'яна, з душею самурая,

А в очі заирну – квіт сакури засліплює.

І сонечко тебе своїм промінням пестить,

Твій розум і кмітливість усім японцям лестить.

Ти чудо із чудес країна сонцекрая.

І цей чудовий край я залюбки вивчаю».

Японія – країна Сходу. Для європейців Схід завжди був загадковим, незрозумілим, неосяжним. Наприклад, коли вас погладити по голові, то ви це сприйматимете як пестоші, а японці – образу, із трауром у нас асоціюється чорний колір, а у японців – білий. В Японії першими обслуговують у крамницях, ресторанах, кафе чоловіків. Як би швидко не проникала європейська цивілізація у глибину Сходу, все одно він залишається ні з ким не зрівняним та самобутнім. Тому мета нашої гри – поглибити свої знання про цю дивовижну країну та її історичну спадщину.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

4. Опрацювання нового навчального матеріалу.

Інтерактивна вправа «Своя опора» (1 правильна відповідь –1 ена)

Вчитель: Використовуючи політичну карту світу і атлас, дати характеристику Японії за запропонованою схемою.

1. Країна
2. Частина світу
3. Територія
4. Моря
5. Вулкан

6. СИМВОЛИ

Очікувані відповіді:

1. Японія;
2. Азія;
3. Хоккайдо, Хонсю, Кюсю, Сікоку;
4. Японське, Охотське, Східно-Китайське;
5. Фудзіяма;
6. Прапор складається із білого полотна із червоним колом у центрі.

Герб – жовта хризантема з шістнадцятьма пелюстками

III етап «Прочитаєш»

1. Повоєнне облаштування Японії

Інтерактивна вправа «Нотатки на згадку» (1 запитання – 1 ена, 1 правильна відповідь – 1 ена)

Вчитель. Кожна команда отримує інформаційний аркуш, в якому описане «Повоєнне облаштування Японії» (додаток 1).

Координатори зачитують інформацію, а члени команди занотовують цікаву інформацію в «Нотатки на згадку» (додаток 2). Потім кожна команда задає три запитання суперникам, згідно опрацьованого матеріалу.

Приклади запитань та відповідей:

1. Назвіть країну, яка окупувала Японію після Другої світової війни. (США)
2. Хто був символом державності та єдності народу? (Імператор Хірохіто)
3. Коли було ліквідовано статус окупаційної зони? (1950 р.)
4. Які реформи було проведено в Японії в післявоєнний період? (Політична, аграрна, освітня)
5. У якому році було підписано Сан-Франциський мирний договір з Японією? (1952 р.)
6. Яких територій позбулась Японія внаслідок підписаного договору? (Втратила частину Курильських островів, Південний Сахалін, Тайвань).

2. Японське «економічне диво»

Робота з підручником. Вчитель пропонує командам опрацювати сторінку 201, аудіо запис № 2 «Что наша жизнь? Игра!» (<https://drive.google.com/open?id=18u2886R2lZxIHСJ1-d8TP0lJbsxRW-YT>)

Вчитель: З чим у вас асоціюється ця мелодія?

Учні: Із інтелектуальною телевізійною грою «Що? Де? Коли?»

Вчитель: Я пропоную вам відчути себе знавцями гри. Перед вами дзига і 6 конвертів. <https://drive.google.com/open?id=18u2886R2lZxIHСJ1-d8TP0lJbsxRW-YT> перша команда займає місця за столом, де розкладені конверти із номерами завдань. На відповідь команді дається лише одна

хвилина.

Завдання гри

1. Завдання телеглядачів (3 єни) відео № 1
<https://drive.google.com/open?id=18u2886R2lZxIHСJ1-d8TP01JbsxRW-YT>)

Учитель світової літератури: «Завдяки якому російському прислів'ю можна визначити один із чинників «економічного дива» Японії?»

Очікувані відповіді: *«Терпение и труд – все перетрут». Японське «економічне диво» зробили можливим самі японці. Дисциплінованість, працьовитість завжди були найважливішими рисами японського національного характеру.*

2. Завдання телеглядачів (3 єни) відео № 2
<https://drive.google.com/open?id=18u2886R2lZxIHСJ1-d8TP01JbsxRW-YT>)

Найактивніший спортсмен школи: «У 2014 році на олімпіаді в Сочі Норвегія посіла друге місце в командному заліку. Як це можна зіставити з Японією?»

Очікувані відповіді: *Японія на кінець 1960 років змогла посісти друге місце в західному за обсягом промислового виробництва.*

3. «Чорна скринька» (5 єн) Пляшка «Кока-коли» та гамбургер улюблена їжа громадян країни Х. Назвіть країну. Яке відношення вона мала до «економічного дива» Японії?»

Очікувані відповіді: *Сполучені Штати Америки. Ця держава надавала Японії великі економічні кредити.*

4. «Чорна скринька» (5 єн) Дві барабанні палички.

Очікувані відповіді: *В грі «Спортлото» барабанними паличками називають число 11. Протягом 1950–1973 рр. темпи зростання японської економіки були найвищими у світі і становили 11% на рік.*

5. Слайди. Пояснить зображення (2 єни) презентація, слайд № 2
<https://drive.google.com/open?id=18u2886R2lZxIHСJ1-d8TP01JbsxRW-YT>)

6. Слайди. Пояснить зображення (2 єни) презентація, слайд № 3
<https://drive.google.com/open?id=18u2886R2lZxIHСJ1-d8TP01JbsxRW-YT>)

Очікувані відповіді: *«Економічне диво» базувалось на використанні досягнень електроніки, автоматизації праці, створенні і використанні принципово нових матеріалів. Японія купувала ліцензії, патенти, використовувала нові технології.*

3. Політика Японії кінця ХХ – початку ХХІ століття

Інтерактивна вправа «Карусель» (1 правильна відповідь –1 єна)

Обидві команди заздалегідь отримують завдання дослідити політику Японії даного історичного періоду, використовуючи різноманітні джерела. За жеребкуванням команди заповнюють 2 кола «Каруселі»

1 команда Внутрішнє коло – «Внутрішня політика»

• *Провідна партія – Ліберально-демократична, головна опозиційна партія соціалістична.*

- Впроваджено державне регулювання економіки (пільгові кредити, митні ставки, податки).

- З середини 1970-х років – серія реформ: будівництво штучної території, відвойованої у моря; реструктуризація економіки (пріоритет наукомістких галузей, що не вимагають великих затрат сировини, енергії та робочої сили).

- З початку 1980-х років – політика роздержавлення підприємств.

- 1990 ті роки – зниження темпів економічного зростання.

2 команда Зовнішнє коло – «Зовнішня політика»

- Союзник США.

- «Економічна дипломатія»: підвищення авторитету країни за рахунок економічного зростання та встановлення виробничих та торгівельних зав'язків.

- Визнання Тайваню частиною Китаю.

- Складні стосунки з Росією через проблему «північних територій».

- Восени 1997 року відбулась зустріч японського прем'єр-міністра та президента Б. Єльцина, була прийнята економічна програма взаємодії в економічній галузі «план Єльцина – Хасіміто».

- З весни 2004 року японський військовий контингент приймає участь у складі міжнародних коаліційних сил в Іраку.

- У 1995 році Японія надала Україні 150 млн доларів на реформування економіки та допомогу в ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи.

5. Закріплення вивченого матеріалу.

Інтерактивна вправа «Сенкан». (10 єн)

Очікувані відповіді: Японія

Розвинена, багата.

Створює, використовує, має.

Одна з найкращих країн світу.

Держава.

III. ПІДСУМКОВИЙ ЕТАП

6. Підсумок уроку.

Координатори зі своїми командами підраховують єни / бали за всі етапи гри, вчитель називає команду переможців, виставляє оцінки.

7. Інструктаж до виконання домашнього завдання.

Опрацювати § 23, підготувати презентації «Культура Японії».

Додаток 1. Повоєнне облаштування Японії.

Після Потсдамської конференції Японія у жовтні 1945 р. була окупована американськими військами. З того часу і до початку 1952 р., коли набув чинності Сан-Франциський мирний договір, верховна влада в

Японії належала американській окупаційній адміністрації на чолі з головнокомандуючим генералом Макартуром. Ця адміністрація діяла згідно з принципами демілітаризації й демократизації Японії.

У 1946 р. в Японії були проведені перші парламентські вибори, на яких перемогли правоцентристські партії. Парламент прийняв нову конституцію, яка набула чинності у травні 1947 р. Японія проголошувалася конституційною монархією, де імператор Хірохіто (з 1989 р. – Акіхіто) є символом державності та єдності народу. Проголошувалася суверенна влада народу.

У 1946 р. розпочалася аграрна реформа, в результаті якої було ліквідовано поміщицьке землеволодіння. У 1947 р. запроваджено нове трудове законодавство (8-годинний робочий день), здійснена реформа освіти і школи (школа відокремлювалася від релігії, а термін навчання становив 5 років). Усі ці зміни призвели до створення нової, демократичної ситуації в країні, дали поштовх активізації економічного життя. Уже на початку 50-х років Японія досягла довоєнного рівня виробництва. Проте розгортання «холодної війни», особливо після перемоги комуністів у Китаї у 1949 р. та початку війни в Кореї у 1950 р. примусило американців прискорити підготовку мирного договору з Японією, який повинен був ліквідувати її статус як окупованої країни. Міжнародна конференція щодо регулювання відносин з Японією проходила у вересні 1951 р. у Сан-Франциско. Три країни з 51, делегації яких брали участь у конференції, не підписали мирний договір з Японією, а саме: СРСР, Польща та Чехословаччина. Вони вважали не вигідними для себе його умови. Згідно з договором, Японія визнавала незалежність Кореї, втрачала частину Курильських островів, Південний Сахалін, Тайвань. Японія і досі висловлює незгоду з передачею СРСР чотирьох Курильських островів — Ітуруп, Кунашир, Шикотан, Хабомаї. У 1952 р. між Японією і США був укладений «договір безпеки», згідно з яким США отримали право розміщення своїх військ на японських островах, а Японія — створити сили самооборони.

Додаток 2.

час	події	наслідки

Література

1. Воронянський О. В. Всесвітня історія: довідник. Харків: Вид-во «Ранок», 2009. 428 с.
2. Всесвітня історія 6–11 кл. Документи, Матеріали / упоряд. І. М. Скирда. Харків: Вид-во «Ранок», 2011. 267 с.
3. Всемирная история. Люди. События. Даты. Ридер Дайджест, 2007.
4. Губарев В. К. Довідник школяра і студента. Всесвітня історія. Донецьк: ТОВ. «ВКФ БАО», 2011. 423 с.

5. Курилів В. І. Методика викладання історії: навч. посібник. Харків: Торонто: ТОВ Вид-во «Ранок», 2008.

6. Щупак І. Я. Всесвітня історія. 11 клас: підручник. Запоріжжя: «Премер», 2011.

Шверова М. І.

УЗАГАЛЬНЮЮЧИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ, УМІНЬ З ТЕМИ: «РОЗЧИНИ». САМОСТІЙНА РОБОТА

Мета: Формування ключових компетентностей: саморозвитку й самоосвіти – створення проблемних ситуацій, уміння розв’язувати задачі на обчислення масової частки речовини в розчині; інформаційної – відпрацювання вмінь робити висновки й узагальнення; соціально-трудової уміння самостійно складати йонно-молекулярні рівняння реакцій; комунікативної – вміння працювати в групах.

Формування предметних компетентностей: узагальнити, систематизувати та скоригувати знання учнів з теми «Розчини»; з’ясувати рівень засвоєння знань, умінь і навичок про процеси, що протікають у розчинах, рівень розуміння основних понять, умінь використовувати їх на практиці; перевірити рівень навчальних досягнень учнів з теми «Розчини», розвивати вміння працювати з тестами, застосовувати свої знання на практиці, розвивати культуру хімічної мови; формувати вміння працювати в колективі, повагу один до одного.

Обладнання. Таблиця розчинності, періодична система, картки-завдання.

ДИДАКТИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО УРОКУ

Прийом № 1. «Вірю – не вірю»

1. Суміш вапна і води – суспензія. (+)
2. Розчин цукру – емульсія. (–)
3. Компонент розчину, який перебуває в тому самому агрегатному стані, що й розчин, називається розчинником. (+)
4. Процес розчинення – це лише фізичний процес (–)
5. Формула глауберової солі $\text{Na}_2\text{SO}_4 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$. (+)
6. Вода – полярний розчинник. (+)
7. Гашене вапно – добре розчиняється у воді. (–)
8. Розчинність більшості твердих речовин спадає з підвищенням температури. (–)
9. Розчинність газів спадає з підвищенням температури. (+)
10. Розчини, які містять малорозчиненої речовини, називаються

розведеними. (+)

11. Розчин, у якому певна речовина за даної температури ще може розчинитися, називається насиченим. (-)

12. З підвищенням тиску розчинність газів зростає. (+)

13. Під час дисоціації кислот утворюються катіони лише одного типу – гідроген-йони. (+)

14. Розчини, які проводять електричний струм, називаються неелектролітами. (-)

15. Кислоти, основи і солі належать до неелектролітів. (-)

16. Оксиди і прості речовини під час розчинення на йони не розпадаються. (+)

Приєм № 2. «Морський бій»

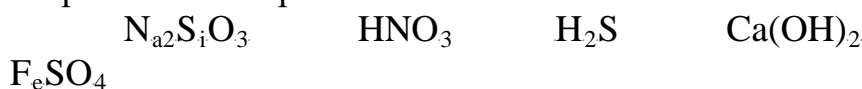
Працюємо в групах. Кожна група отримує ігрове поле, на якому написані пари йонів. Завдання: вказати, які пари йонів не можуть одночасно існувати в розчині. Одна група вказує номер комірки для іншої. Відповідає конкретний учень з групи.

	А	Б	В	Г	Д
1	Mg^{2+} і Cl^-	Fe^{3+} і OH^-	Na^+ і Cl^-	Ag^+ і Cl^-	Mg^{2+} і NO_3^-
2	Mg^{2+} і NO_3^-	K^+ і OH^-	Al^{3+} і PO_4^{3-}	H^+ і CO_3^{2-}	Li^+ і PO_4^{3-}
3	H^+ і SiO_3^{2-}	Ca^{2+} і CO_3^{2-}	H^+ і PO_4^{3-}	Na^+ і SO_4^{2-}	H^+ і OH^-
4	Ba^{2+} і OH^-	Ba^{2+} і PO_4^{3-}	Cu^{2+} і S^{2-}	H^+ і Cl^-	Cu^{2+} і OH^-

Приєм № 3. «Міні-практикум»

Варіант № 1

Напишіть рівняння дисоціації запропонованих речовин:

Варіант № 2

1. Напишіть рівняння дисоціації запропонованих речовин:

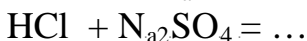
Варіант № 3

Напишіть рівняння дисоціації запропонованих речовин:

Приєм № 4. «Гонка за лідером»

Напишіть рівняння реакцій у йонній формі:

Письмова самостійна робота

Завдання 1–5 мають по три варіанти відповідей. У кожному завданні лише ОДНА ПРАВИЛЬНА відповідь.

1. У якій із зазначених груп йонів знаходяться лише аніони:
 - а) K^+ , Cl^- , Mg^{2+} , H^+ ;
 - б) OH^- , SO_4^{2-} , Cl^- , PO_4^{3-} ;
 - в) Al^{3+} , Na^+ , Ca^{2+} , Zn^{2+} .
2. Яка з речовин у водному розчині дисоціює з утворенням йону Mg^{2+}
 - а) MgCl_2 ; б) MgCO_3 ; в) MgO .
3. Серед запропонованих речовин виберіть формулу електроліту:
 - а) Na_2O ; б) NaOH ; в) H_2 .
4. Укажіть формулу слабого електроліту:
 - а) H_2CO_3 ; б) KOH ; в) NaCl .
5. Укажіть йон, який завжди утворюється при дисоціації кислот:
 - а) гідроген-йон; б) гідроксид-йон; в) йон металу.

Завдання 6–8 мають по чотири варіанти відповідей. Оберіть правильні відповіді (їх може бути дві і більше).

6. Позначте символ та одиниці вимірювання масової частки:
 - а) %; б) г; в) ω ; г) α .
7. У результаті дисоціації натрій сульфату утворились йони:
 - а) H^+ ; б) Na^+ ; в) SO_4^{2-} ; г) OH^- .
8. Які із зазначених нижче пар йонів не можуть одночасно перебувати в розчині?
 - а) Zn^{2+} і Cl^- ; б) Cu^{2+} і PO_4^{3-} ; в) Mg^{2+} і OH^- ; г) Mg^{2+} і NO_3^-

У завданні 9 потрібно встановити відповідність. До кожного рядка, позначеного БУКВОЮ, доберіть відповідність, позначену ЦИФРОЮ, і впишіть її в таблицю.

9. Установіть відповідність між умовами перебігу реакцій йонного обміну до кінця та реагентами.

Умови перебігу реакцій йонного обміну до кінця

- А. Випадіння осаду
- Б. Виділення газу і води
- В. Утворення води

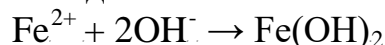
Реагенти

1. $\text{MgSO}_4 + \text{KOH} \rightarrow$
2. $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3 + \text{NaCl} \rightarrow$
3. $\text{K}_2\text{CO}_3 + \text{HCl} \rightarrow$
4. $\text{LiOH} + \text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow$

Напишіть молекулярні та йонні рівняння.

10. Складіть молекулярне рівняння реакцій між речовинами, які в

розчинах взаємодіють за такою схемою:

Завдання 11–12 передбачають обчислення.

11. Електроліт має ступінь дисоціації 20%. Скільки молекул розпалося на йони з кожних 200 молекул?

12. Обчислити масову частку речовини в розчині, якщо в 200 г води розчинили 10 г речовини.

Приєм № 5. «Мікрофон»

- Поділіться своїми враженнями.
- Сьогодні я дізнався...
- Я здивувався, що...
- Мені сподобалося...

ВИСНОВОК. ПІДСУМОК. ОЦІНЮВАННЯ.

Штена О. П.

ЗАВОЮВАННЯ НОВОГО СВІТУ (всесвітня історія, 8 клас)

Мета: сформувати уявлення учнів про доколумбові цивілізації, проаналізувати наслідки великих географічних відкриттів, розвивати мислення, вміння аналізувати та робити висновки; висловлювати власну думку, удосконалювати навички роботи в парах, малих групах, вміння працювати з текстом підручника, виховувати толерантне ставлення до представників інших народів.

Тип уроку: комбінований.

Основні поняття: колонія, колоніальна імперія, конкіста, конкістадори, «революція цін».

Очікувані результати:

Після уроку учні / учениці зможуть:

- застосовувати та пояснювати терміни та поняття: колонія, колоніальна імперія, конкіста, конкістадори, «революція цін»;
- розповідати про доколумбові цивілізації Америки;
- пояснювати причини виникнення колоній;
- давати характеристику діяльності конкістадорів;
- аналізувати наслідки Великих географічних відкриттів;
- працювати з історичною картою.

Обладнання: підручник: Ліхтей І. М. Всесвітня історія. 8 клас. Київ: Грамота, 2016. 216 с.; роздатковий матеріал, атлас «Всесвітня історія. 8 клас».

Хід уроку

I. Підготовчий етап.

1. Організаційний момент.

2. Актуалізація опорних знань, умінь та уявлень учнів.

Мотивація навчальної діяльності.

Для актуалізації знань учнів щодо теми «Завоювання Нового світу» та мотивації учитель застосовує метод «Хмара слів».

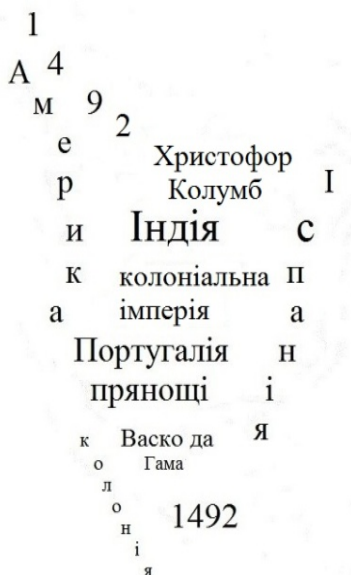
Завдання:

- Роздивіться хмару слів. Яке поняття з всесвітньої історії воно відображає? Чому?

- Що нагадує вам малюнок?

- Який стосунок до поняття має наведена дата та ім'я історичної особи, яке зустрічається в хмаринці декілька раз?

- Розкрийте зміст понять «колонія» та «колоніальна імперія».

колонія
Калікут 1492
Іспанія індіанці
Індійський океан
Христофор Колумб
Магеланова протока
Філіпінські острови
Америго Веспуччі
Бартоломеу
Діаш
прянощі
Америка
Ін-
ді-
я

3. Оголошення теми уроку та її змісту.

II. Основна частина.

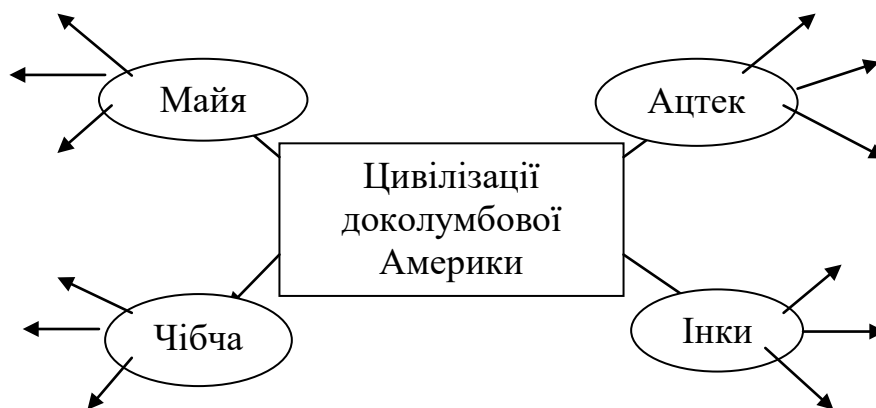
1. Вивчення нового матеріалу.

1) Життям народів доколумбової Америки.

Учитель використовує метод «Кластер». Учні об'єднуються в групи. Кожна група отримує роздатковий матеріал (картки, що містять матеріал про цивілізації доколумбової Америки):

- 1 група – картка № 1 Цивілізація ацтеків;
- 2 група – картка № 2 Цивілізація Майя;
- 3 група – картка № 3 Цивілізація інків;
- 4 група – картка № 4 Цивілізація чибча.

Опрацювавши матеріал, учні виконують завдання. Представники від кожної групи заповнюють свою частину **кластера** на дошці.

2) «Конкістадори в Новому Світі. Створення колоніальних імперій». Учитель пояснює терміни «конкіста» і «конкістадори».

Учні, працюючи в парах, виконують **вправу** «З якою метою? Хто? Чому? Як?». Для виконання вправи учні опрацюють текст підручника

(с. 16–18)

З якою метою колоністи захоплювали землі індіанців?	Хто приймав участь у колоніальних війнах?	Чому порівняно легко європейцям вдалось захопити землі індіанців?	Як колоністи поводитися з індіанцями?

3) Наслідки великих географічних відкриттів.

Учитель використовує вправу «Сонечко».

Опрацювавши матеріал підручника (с. 21–22), за допомогою методу «Мікрофон» учні називають наслідки великих географічних відкриттів та заповнюють таблицю в зошитах, де у вигляді промінчиків записують висновки (позитивні та негативні наслідки записуються різними кольорами).

2. Систематизація та узагальнення нових знань і умінь.

1) Учні методом «Пресу» дають відповідь на питання: Яку назву для подорожі Х. Колумба ви вважаєте правильною: «Відкриття Америки» чи «Зустріч двох цивілізацій»?

Учні, використовуючи отримані знання, висловлюють власну думку, обґрунтовують її та наводять приклади.

2) **Робота з історичною картою.** За допомогою карти атласа «Великі географічні відкриття в XV – середині XVII ст. та колоніальні загарбання» учні відповідають на запитання:

- Назвіть держави, які брали участь у загарбанні колоній.
- Назвіть державу, яка захопила найбільші колонії.

III. Підсумковий етап.

Підведення підсумків уроку. Рефлексія.

1) Метод «Дізнався... Зрозумів... Навчився...».

IV. Домашнє завдання

- 1) Інструктаж до виконання домашнього завдання.
- 2) Вчитель пояснює, що учням потрібно опрацювати п. 2

підручника, відповідати на питання до даного підручника, пояснювати нові терміни.

Штена Ю. О.

ХАРЧУВАННЯ. МОЯ УЛЮБЛЕНА СТРАВА (англійська мова, 5 клас)

Практичні задачі: навчити читати в голос текст з вилученням основної інформації; ознайомити учнів з лексичними одиницями, що стосуються зазначеної теми і навчити оперувати ними на рівні фрази в ситуації.

Освітні задачі: розширювати філологічний кругозір учнів, вчити учнів мовленнєвої взаємодії з партнерами по комунікації, формувати культуру мовлення.

Розвиваючі задачі: розвивати довготривалу і оперативну пам'ять, логічне мислення, здатність до мовної та контекстуальної здогадки; формувати здібність самостійно планувати мовленнєві вчинки.

Виховні задачі: виховувати культуру спілкування; виховувати активне ставлення до навчання та позитивне емоційне ставлення до навчальної роботи; виховувати повагу до традицій народу країни, мова якої вивчається.

Тип уроку: формування знань, умінь і навичок.

Обладнання: підручник, презентація, інтерактивна дошка, картки.

«Wisdom is knowing how little we know».

Oscar Wilde

«Мудрість – це знати, наскільки мало ми знаємо.»

Оскар Уайльд

Хід уроку

I. ПІДГОТОВКА ДО СПРИЙНЯТТЯ ІНШОМОВНОГО МОВЛЕННЯ

1. Привітання.

T: Good morning, nice to meet you! How are you?

- *Fine, thank you*

- What day is it today?

- *It's Thursday today.*

- What month is it now?

- *It's November now.*

- What season is it now?

- *It's autumn now.*

- What are autumn months?

- *September, October, November.*

- Do you like today's weather?

- *I like the weather today.*
- *Is it warm or cold today?*
- *Today is cold. (Today it's warm).*

2. Повідомлення теми та мети уроку.

T: Today we are going to speak about favorite dish. We'll get to learn what English and Ukraine people usually eat in the morning, in the afternoon and in the evening.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА УРОКУ

1. Перевірка домашнього завдання.

1) Учитель по черзі викликає декілька дітей до дошки та диктує їм слова, які вони записують і перекладають.

Vegetables \longrightarrow

Fruits \longrightarrow

2) Після повторення слів учитель запитує учнів, про яку традиційну британську та українську їжу вони дізнались.

T: *What traditional English food do you know? (Yorkshire pudding, Fish and Chips, bacon and eggs, cookies, cakes...).*

Answer:

T: *What traditional Ukrainian food do you know? (holubtsi (cabbage rolls), borshch, varenyky (dumplings)).*

Answer:

2. Робота з картками «Yes» or «No». (Робота в парах).

На екрані з'являється картинка з їжею, а учні повинні підняти картку з правильною відповіддю.

- *It's a tomato?*
- *It's an apple?*
- *It's a cheese?*
- *It's a potato?*
- *It's a bread?*
- *It's a sausage?*
- *It's a fish?*
- *It's a milk?*
- *It's a juice?*

3. Робота з книгою.

Учні читають та перекладають текст вправи 3, стор. 63. (Підручник «Англійська мова» А. Несвіт, 2018 р.)

4. Фізична та мовленнєва розминка.

Учні співають пісню 'I can eat a lot' і виконують дії.

(Fun Food Video for Kids_I Can Eat a Lot_.webm)

I like spaghetti, and I can eat a lot.

I like soup, and I can eat a lot.

I like hamburgers, and I can eat a lot.

I like French fries, and I can eat a lot.

Cause I'm a big kid, a big kid, a big kid,

Look at me!

I'm a big kid, a big kid, a big kid,

Look at me!

I like cereal, and I can eat a lot.

I like bread, and I can eat a lot.

I like fish, and I can eat a lot.

I like chicken, and I can eat a lot.

Cause I'm a big kid, a big kid, a big kid,

Look at me!

I'm a big kid, a big kid, a big kid,

Look at me!

T: Are you a big kid?

Ps: Yes!!!

5. Повторення граматичного матеріалу: злічувані та незлічувані іменники.

Учні мають поставити знак «+», якщо побачать в презентації «Countablenouns» і поставити знак «-», якщо «Uncountablenouns».

jam-	cabbage+
sandwich+	lemonade-
juice-	sugar-
potatoes+	bread+
tea-	milk-
orange+	chicken+
carrot+	apple+
water-	banana+
lemon+	compote-
honey-	fish+

6. Вправа «Рецепт».

Учні повинні назвати інгредієнти та спосіб приготування салату «Олів'є».

Olivier (ingredients)

- 3 potatoes
- 1 frozen peas
- 4 hardboiled eggs
- 6 pickles
- 1 mayonnaise
- 500 ham or sausage
- 200 dill

Start like this:

To make shopping at the store, **first** cook potatoes and slice. **Then** slice other products. **Next** mix ingredients with mayonnaise. **Finally**, invite guests.

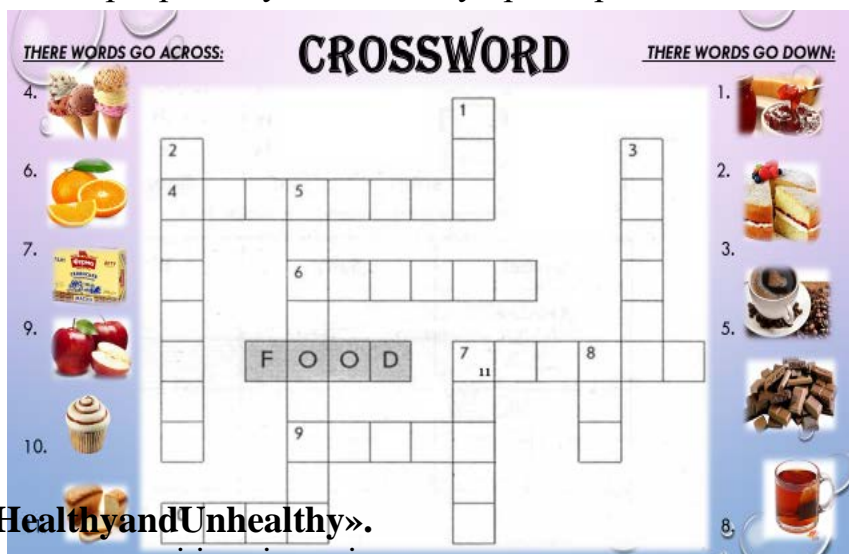
Finish with:

Enjoy your meal!

7. Кросворд «Food».

Учні повинні по черзі розгадувати слова у кросворді.

1. jam
2. biscuits
3. coffee
4. ice-cream
5. chocolate
6. orange
7. butter
8. tea
9. apple
10. cupcake
11. bread

8. Вправа «Healthy and Unhealthy».

Учні називають корисні і шкідливі продукти харчування.

Healthy	Unhealthy
Potatoes	Cigarettes
Cheese	Coca Cola
Milk	Hot Dog
Tomato	Chips
Fish	French fries
Jam	Mayonnaise

9. Вправа «Улучи в ціль».

Учитель по черзі зачитує продукти харчування, а учні називають вірну картинку на екрані.

III. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА УРОКУ

1. Домашнє завдання.

Впр. 5 с, стор. 64 (письмово), повторити лексику теми.

2. Підведення підсумків уроку. Рефлексія.

T: Today you've learned about some traditional English and Ukraine food. Don't you think the getting knowledge can help you in your real life?

T: And now your marks

3. Гра «Сніжний ком».

Учитель по черзі кидає дітям кулю і запитує – «You like / dis like», а діти ловлячи кульку дають свою відповідь.

T: Now, give me the answer to the question. What you like and do not want to eat?

T: Thank you, everybody. Good-bye!

**ЛЕКСИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ СЛОВА. ТЕМАТИЧНІ ГРУПИ СЛІВ.
СКЛАДАННЯ ГРУП СЛІВ ЗА ПЕВНОЮ ЗМІСТОВОЮ ОЗНАКОЮ
(українська мова, 2 клас)**

Ранкова зустріч

Мета: Поглиблювати знання дітей про одну з найпоширеніших речовин у природі – воду; формувати уявлення дітей, про роль та цінність води для всього живого, дати поняття про місце знаходження води в природі, розвивати спостережливість, уміння висувати гіпотези і робити висновки з результатів спостережень, виховувати допитливість, дбайливе ставлення до води.

1. Привітання:

Я всміхаюсь сонечку:
Здрастуй, золоте!
Я всміхаюсь квіточці –
Хай вона росте.
Я всміхаюсь дощику –
Лийся мов з відра.
Друзям усміхаюся,
Зичу всім добра.

2. Позитивний настрій.

– Доброго ранку, діти. Мені дуже приємно вас бачити. Поверніться один до одного, потисніть руку і скажіть: «Мені приємно тебе бачити».

А зараз я вгадаю ваш настрій. Стисніть мізинчик, ... ті, хто сьогодні умився, почистив зубки, поснідав, кого сьогодні поцілувала мама або тато? Що у вас вийшло? Що ви очікуєте від сьогоднішнього дня?

3. Заповнення календаря погоди.

4. Промова вчителя. Сьогодні ми з вами поговоримо про воду. Звичайна вода – це сповнене таємниць диво. Вода – найпоширеніша речовина на Землі. Хто у нас п'є воду? А яка вона на смак? А що буде, якщо прісна вода зникне?

5. Крісло автора

Вода дуже потрібна і школярикам. У шкільному віці організм потребує близько півтора-два літри води, яка зазвичай надходить з їжею. Удень склянка води додає енергії, забезпечує якість мислення, увечері склянка води допомагає печінці виробляти жовч для ранкового травлення. Добре брати з собою до школи чисту водичку у пластиковій пляшці.

6. А зараз я пропоную вам показати:

– Тиху річечку
– Водоспад
– Грайливий водограй

– Бурхливий горний потік

– Шторм на морі

І це все вода. А зараз послухайте невеличке оповідання про дощик (підручник)

7. Фізкультхвилинка «Дощик».

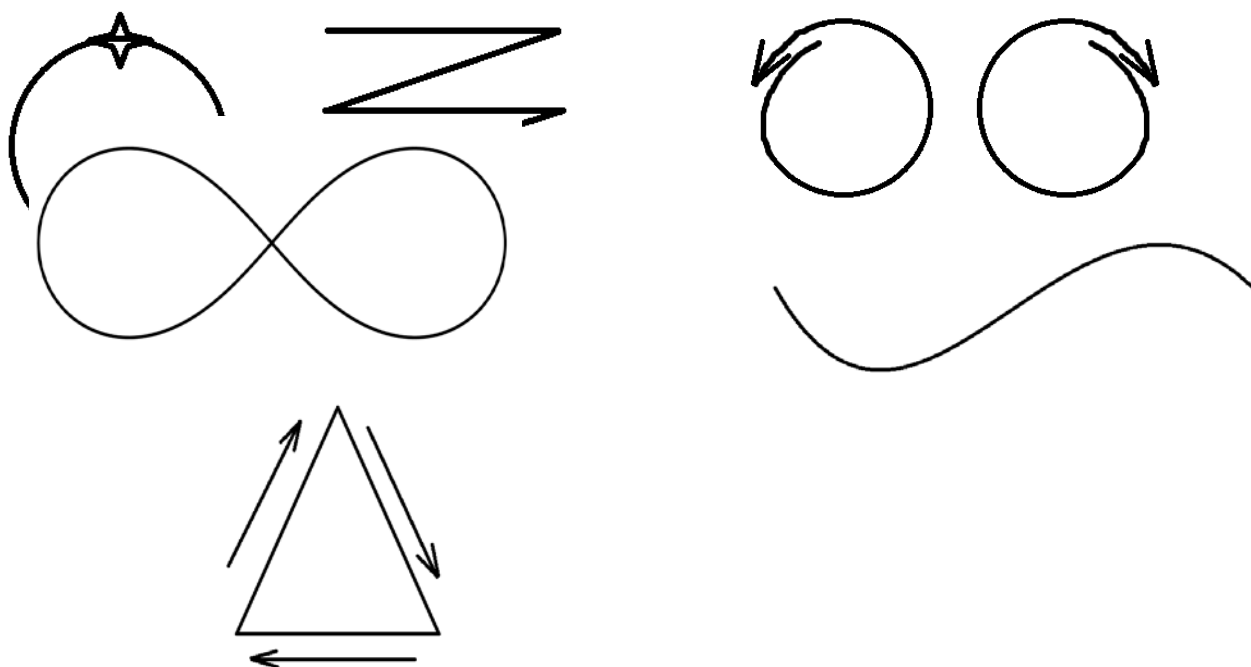
А уявіть, що я приїхала з дуже спекотної країни і ніколи не бачила дощу. Хто з вас міг би мені пояснити, що таке дощ? І тепер ми переходимо до теми нашого уроку.

Українська мова

Тема: Лексичне значення слова.

Мета: Розвивати уявлення про те, що слово слугує для назви предмета, якості, дії, спостерігати за подвійним значенням окремих слів, ознайомитись з тлумачними словниками, опрацювати програмові слова, виховувати любов до рідної мови.

1. Фізкультхвилинка для очей.

2. Каліграфічна хвилинка.

3. Словниковий диктант:

– Сигнал на урок (дзвоник)

– Зернятка, які містять плід (насіння)

– Корисна копалина, яка під час горіння виділяє багато тепла (вугілля)

– Оподи у рідкому стані (дощ)

– Що покриває тіло усіх птахів (пір'я)

(Згадати, що таке буква, звук. Виявити, чого більше в словах: букв чи звуків, пояснити чому. Скласти речення (окличне та питальне зі словом

«Дош»))

4. Звуко-буквенний аналіз слова «дош»

5. Слово вчителя.

Ми продовжуємо розкривати таємниці рідної мови, і сьогодні почнемо вивчення нового розділу: «Слово. Лексичне значення». Мова складається зі слів. Без слів немає нашої мови, отже, слово – це мовна одиниця. Чим більшою кількістю слів володіє людина, тим багатіше її мова, тим точніше і яскравіше вона може висловлювати свої думки.

Лексичне значення слова – це те поняття, той зміст, який внесли в слово люди. Слова можуть позначати: назви, ознаки, дії. Слово може мати одне або декілька значень, пряме або переносне значення.

6. Інформація професора-лінгвіста (виступ бібліотекаря, знайомство з тлумачним словником).

7. Фізкультхвилинка про білочку.

8. Завдання білочки (робота з підручником).

9. Руханка.

Діти відшукують на партах зелені кружечки та сині квадратики, об'єднуються у групи.

Однозначні слова

Склянка

Телефон

Стіна

Олівець

Сумка

Крейда

Багатозначні слова

Коса

Ручка

Ключ

Мишка

Лінійка

Голова

Пряме значення

Сильний дощ

Золота каблучка

Кам'яна скульптура

Чиста річка

Свіжа їжа

Переносне значення

Дощ побажань

Золоті руки

Кам'яне серце

Чиста совість

Свіжа сорочка

10. Домашнє завдання і підсумок уроку.

Ягупець С. І.

РОЛЬ НАСТАВНИЦЬКОЇ РОБОТИ В СТАНОВЛЕННІ МОЛОДОГО ПЕДАГОГА

Ще в далекому минулому, у дитинстві я любила грати в школу. Намагалася викладати іграшкам, подружкам, часом вчила батьків. Уже в початкових класах школи я твердо знала, що буду працювати в школі, буду вчити дітей. Тому питання про вибір професії не стояло. Вирішено – йду в

педагогічний. П'ять років пролетіла як одна мить, жаданий диплом на руках. Кабінет директора, який проводить співбесіду зі мною, молодим фахівцем, приймаючи мене на роботу. Пам'ятаю себе: очі горять, у голові безліч ідей, дітей обожаю, а от як правильно написати календарний план або як методично грамотно провести батьківські збори – не маю жодного уявлення. Впізнали себе?

Зараз я розумію, що вчитель – це не професія, це спосіб життя. Мій педагогічний стаж більше 20 років, за ці роки чимало випусків. А ще з року в рік у школу приходять молоді педагоги-фахівці із педагогічною освітою, без досвіду роботи за профілем. Є серед них і мої колишні учні, які обрали саму чудову професію – професію вчителя.

Практика роботи з молодими вчителями показує, що навіть при досить високому рівні готовності до педагогічної діяльності особистісна та професійна адаптація молодого вчителя може протікати тривалий час. Проблеми виникають у зв'язку з тим, що молодий фахівець на початку своєї роботи має достатні знання, але недостатні вміння, так як у нього ще не сформовані професійно значущі якості, тому є необхідністю надання постійної методичної допомоги вчителям. Чим раніше молодий фахівець переконається в правильності вибору професії, чим менше прогнозованих труднощів зустріне він, тим більше кваліфікованим фахівцем він може в підсумку стати. Особливістю праці молодих фахівців є те, що вони з першого дня роботи мають ті ж самі обов'язки та несуть таку ж відповідальність, що і вчителі з багаторічним стажем роботи, а батьки, адміністрація і колеги по роботі очікують від них настільки ж бездоганного професіоналізму.

Багаторічні спостереження показують, що багато молодих вчителів бояться власної неспроможності у взаємодії з учнями, їх батьками; побоюються критики адміністрації і досвідчених колег, постійно хвилюються, що щось не встигнуть, забудуть, упустять. Такий педагог не здатний ні на творчість, ні, тим більше, на інновації. Іншими словами, необхідність поєднання професійного і соціального пристосування до нових умов є непростим завданням для початківця вчителя. Успішна адаптація за короткий термін забезпечує високу ефективність його подальшої праці.

Усім зрозуміло, що будь-яка людина, що починає свій шлях в професії, повинна відчувати труднощі внаслідок відсутності досвіду. Великі труднощі відчуває і молодий вчитель, який прийшов до школи зі стін вузу.

По-перше, як професіонал недавній випускник вузу ще досить слабкий: здаючи в інституті іспити, він вивчав зовнішні стосовно себе факти, які просто утворили в його свідомості деяку суму знань.

По-друге, він не має ні найменшого уявлення про те, з ким йому доведеться працювати, і не дуже розуміє типологію свідомості сучасного

школяра, яка змінилася з його шкільних років.

По-третє, молодий фахівець виявляється недостатньо підготовленим у нормативно-правових питаннях, у цілому в нього недостатньо знань і в галузі методики викладання предмета.

Таким чином, виникає проблема невідповідності між рівнем методичної підготовки випускника педагогічного вишу до роботи в школі, його бажання працювати в школі і соціальним запитом суспільства, згідно з яким у школі має бути не просто вчитель-предметник, а креативний організатор освітнього середовища, людина, здатна не просто утворювати і виховувати дитину, а й розвивати в ній людину і особистість майбутнього і допомагати розкритися.

І тут молодому фахівцеві допомогу пропонує школа або методичне об'єднання, куди він приходить працювати. Співпраця з учителем – наставником дозволяє недавньому випускнику вишу швидко адаптуватися до роботи в школі, уникнути моментів невпевненості у власних силах, налагодити успішну комунікацію з усіма учасниками педагогічного процесу, сформуванню мотивацію до подальшої самоосвіти з предмету і методики його викладання, «відчутти смак» професійних досягнень, розкрити свою індивідуальність, нарешті, почати формування власної професійної траєкторії.

Говорячи про наставництво, ми маємо на увазі одну з форм передачі педагогічного досвіду, в ході даної роботи педагог-початківець практично освоює персональні прийоми під керівництвом наставника. Метою наставництва є в першу чергу, надання допомоги починаючим педагогам, прищеплення інтересу до педагогічної діяльності.

Щоб взаємодія з молодими фахівцями була конструктивною, наставник повинен пам'ятати, що він не може і не повинен повчати молодого колегу або демонструвати тільки свій досвід.

Наставництво – це постійний діалог, міжособистісна комунікація, отже, наставник, повинен бути терплячим і цілеспрямованим. Адже ще В. Даль говорив: «Наставник сам повинен бути тим, ким він хоче зробити вихованця».

Я обожнюю свою професію, варюся в ній, і це ж намагаюся прищепити молодому фахівцеві.

Наступною важливою умовою професійного успіху вчителя є постійне прагнення до самовдосконалення, підвищення своєї професійної компетентності. А зараз в епоху реформування і модернізації освіти, питання підвищення професійної компетентності вчителя-наставника особливо актуальне, оскільки: «чого немає в творці, не може бути в творінні» (Оскар Уайльд).

Молодь і досвід допомагають один одному. Уся ця робота прискорює процес входження початківця вчителя в освітнє педагогічне середовище. Він відчуває себе впевненіше, зміцнюється його переконання

в правильному виборі професії. В результаті молоді колеги сміливо йдуть на атестацію, зростає їх професіоналізм. Кожен вчитель школи створив папку-портфоліо, а молоді колеги мають портфоліо молодого фахівця, куди вносяться педагогічні ідеї, знахідки, досягнення, розробки уроків, позаурочні заходи тощо. Це дає можливість побачити динаміку професійного зростання молодого вчителя, свідчить про його здібності, самоорганізацію, комунікативні навички, відповідає його потребам в практичній самореалізації.

Очевидно, що можливість працювати разом з наставником прискорює процес адаптації молодого спеціаліста, дозволяє навіть перші уроки проводити якісно, а підтримка наставника вселяє кожного дня все більше впевненості у власних силах, допомагає пройти шлях професійного становлення швидше і ефективніше.

Дорогі наші молоді колеги! Хотілося б вам сказати наступне: держайте, творіть, віддавайтеся роботі повністю, постійно, станьте справжніми вчителями, Учителями з великої літери. Але найголовніше, любіть дітей, адже саме для них і заради них ми в школі.

І останнє: найважливішим явищем у школі, самим повчальним предметом, самим живим прикладом для учня є сам учитель, а для молодого фахівця – педагог-наставник.

Якубовська Н. В.

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЗНАНЬ УЧНІВ

(із досвіду роботи вчителя української мови та літератури)

Що є важливим для сучасних здобувачів освіти? Важливими є формування цінностей, переконань, здатності до ефективної колективної роботи. В епоху Інтернету академічна ерудованість уже не є обов'язковим показником рівня освіти. Головне для сучасних учнів та студентів – здатність до творчості, до створення принципово нових ідей, нової філософії, яка би враховувала тенденції сучасності: комп'ютеризацію, роботизацію, інформатизацію та глобалізацію. Головним завданням цієї парадигми має стати орієнтованість на розвиток в учнів інноваційного мислення та здатності до творчого, креативного вирішення науково-освітніх завдань. Тому впровадження інноваційних технологій у сферу освіти в Україні в першу чергу є національним пріоритетом.

Тому на своїх уроках я використовую інноваційні технології, яких безліч. Найулюбленішими серед моїх учнів є диктанти з ключами, лінгвістичний волейбол, «сходи», анаграми.

1. Вправа з ключем «Проціди крізь сито».

Випишіть слова послідовно в дві колонки: 1) ті, у яких є апостроф;

2) ті, у яких немає.

В...яжу, одр...ядив, узгір...я, дит...ясла, мор...як, скам...янів, здоров...я, св...ято, полум...я, чебер...яти, скип...ятити, вип...є, п...єса, од...яг, ув...язнений, вечер...я, матір...ю.

Ключ. У кожному слові підкресліть другу від початку букву й прочитайте прислів'я

Відповідь: Язик до Києва доведе (з обов'язковим подальшим розтлумаченням)

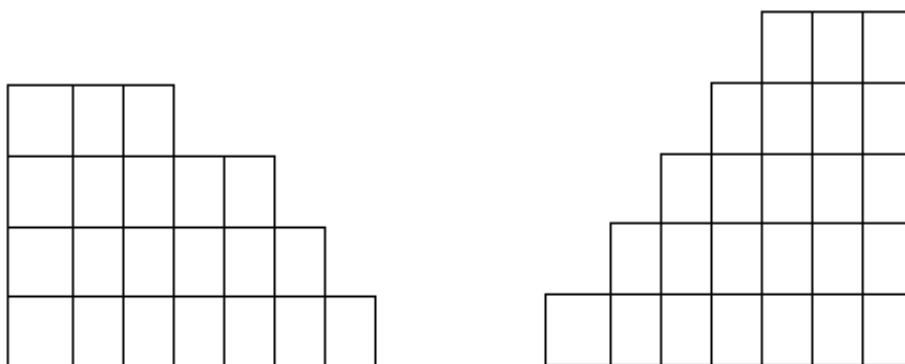
2. Лінгвістичний волейбол.

Учні передають одне одному маленький м'ячик, називаючи при цьому слова з відповідною орфограмою. Слова не мають повторюватися, м'яч треба передавати щоразу іншому учасникові.

– Яке слово з використаних під час гри сподобалося вам найбільше?

– Складіть із цим словом речення.

3. Вправа «Сходи» (вписати спільнокореневі слова).

4. Вправа «Влучне слово».

Завдання: дібрати відповідні слова на задану букву. Наприклад з теми «Іменник»

І – іскра

М – мережа

Е – екзамен

Н – ненависть

Н – навчання

И – индичка

К – колесо

5. Вправа «Дешифратор».

Знайти слово, яке сховалося за числами. Кожне число відповідає певній букві алфавіту.

10	19	19	20	1	21	15

10	19	19	20	1	21	15
----	----	----	----	---	----	----

З	О	О	П	А	Р	К
---	---	---	---	---	---	---

6. Сенкан – це вислів, який складається з п'яти рядків:

Слово – тема (іменник).

Два прикметники (означення теми).

Три слова, які позначають дію, пов'язану з темою.

Фраза з чотирьох слів (розуміння теми або ставлення до неї).

Слово – висновок (синонім теми).

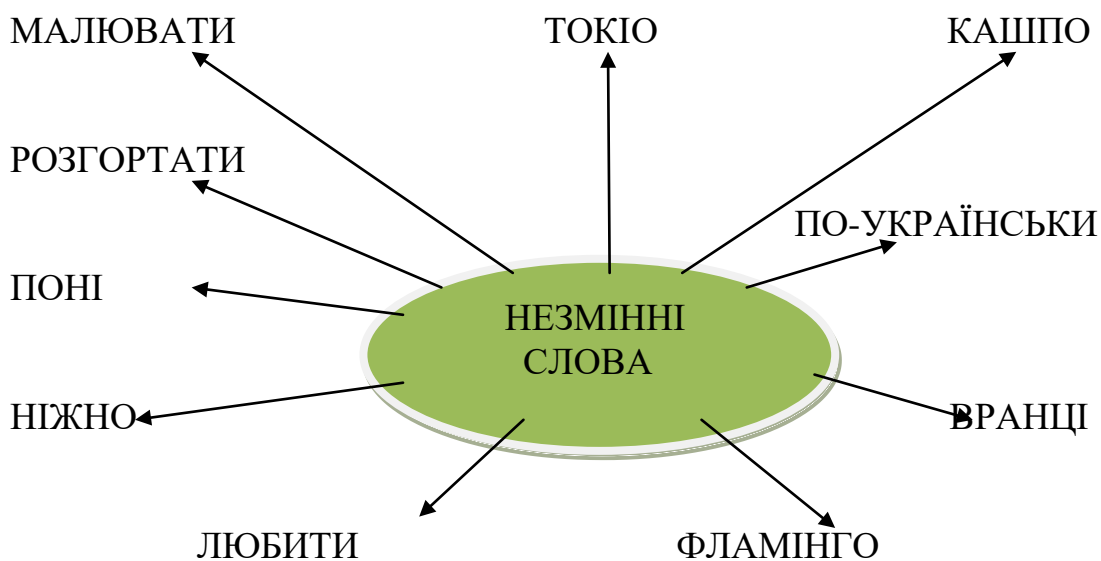
Наприклад: І. Франко. «Фарбований лис». Українська література. 5 клас.

1. Лис Микита.
2. Спритний, кмітливий.
3. Обманює, хитрує, ображає.
4. Слова ласкаві, а думки лукаві.
5. Лицемір.

7. Метод «Асоціативний куц».

Учні колективно створюють опорно-логічні схеми, ланцюжки, узагальнюючі таблиці.

Я подаю перелік слів – асоціацій, а учні встановлюють вихідне слово.

8. Метод «Кола Вена».

Порівняльна характеристика Сомка, Брюховецького(Української література. 9 клас. «Чорна рада» П. Куліша – перший україномовний історичний роман. Історична основа сюжету, джерела роману))

На роздаткових матеріалах написані риси людини, потрібно визначити до кого саме з цих гетьманів підходять ці якості й скласти у два стовпчики. Потім з перших букв потрібно викласти ключове слово, яке відноситься до Сомка й Брюховецького. (Результати роботи заповнити в

коло Вена)

9. QR-код.

Сучасні учні практично не уявляють життя без смартфона. Тому намагаюся залучити технології з використанням мобільного телефону на уроках для вивчення предмету. Тому використовую QR-коди.

QR-код (з англійської Quick Response Code «швидкий відгук») – це графічне зображення, в якому зашифрована певна інформація, посилання на сайт чи окрему його сторінку. QR-коди дозволяють отримати миттєвий доступ до будь-якої інформації з мережі Інтернет за допомогою смартфонів. З легкістю створити код на комп'ютері можна з використанням програми <http://qrcodes.com.ua> або <https://qrmania.ru>. У QR-кодах зашифровані цікаві завдання про наголоси, жанри творів, а також культуру нашого мовлення.

10. LearningApps.org

Привабливий та зручний інтерфейс LearningApps.org дозволяє створювати інтерактивні вправи, які можуть бути використані як самостійне завдання на уроці або домашнє завдання. Кожна вправа цікава по-своєму: Групування, Класифікація, Вибір правильної відповіді, Відповідності, Просте впорядкування. Використовувати додаток просто і

доступно. Адреса сайту:<https://learningapps.org>.

Отже, використовуючи в педагогічній діяльності сучасні інноваційні технології, можна з упевненістю стверджувати, що інтерес до навчальних дисциплін у дітей відразу підвищується, адже зникає буденність та тягучість освітнього процесу.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Благушина Ірина Борисівна – учитель музичного мистецтва вищої кваліфікаційної категорії, старший учитель, загальноосвітньої школи І–ІІ ступенів № 20 Слов'янської міської ради Донецької області.

Бундак Катерина Миколаївна – учитель історії вищої кваліфікаційної категорії Маріупольської спеціальної школи з поглибленим вивченням новогрецької мови І–ІІІ ступенів № 46 Донецької області.

Магула Наталія Вікторівна – учитель української мови та літератури вищої кваліфікаційної категорії, старший учитель, загальноосвітньої школи І–ІІ ступенів № 20 Слов'янської міської ради Донецької області.

Маслакова Оксана Анатоліївна – учитель початкових класів першої кваліфікаційної категорії загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 5 Слов'янської міської ради Донецької області.

Михайлова Марія Костянтинівна – учитель початкових класів першої кваліфікаційної категорії загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 6 Дружківської міської ради Донецької області.

Мірзаханова Олена Борисівна – учитель англійської мови вищої кваліфікаційної категорії загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 16 Слов'янської міської ради Донецької області.

Мішина Любов Петрівна – викладач фізичного виховання вищої кваліфікаційної категорії Дружківського технікуму ДДМА.

Москат Наталя Григорівна – учитель математики вищої кваліфікаційної категорії загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 6 Дружківської міської ради Донецької області.

Наметченко Галина В'ячеславівна – учитель історії вищої кваліфікаційної категорії, учитель-методист, Маріупольської спеціальної школи з поглибленим вивченням новогрецької мови І–ІІІ ступенів № 46 Донецької області.

Ніколаюк Галина Василівна – учитель англійської мови вищої кваліфікаційної категорії, старший учитель, ліцею № 1 імені Івана Франка, міста Дрогобича Львівської області.

Ніколаюк Ірина Іванівна – учитель зарубіжної літератури, мови вищої кваліфікаційної категорії, старший учитель, ліцею № 1 імені Івана Франка, міста Дрогобича Львівської області.

Ніскородова Валентина Степанівна – учитель російської мови та літератури вищої кваліфікаційної категорії, вчитель-методист, загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 5 Слов'янської міської ради Донецької області.

Новосельцева Світлана Володимирівна – учитель української мови та літератури першої кваліфікаційної категорії загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 5 Слов'янської міської ради Донецької області.

Олейнікова Олена Іванівна – учитель початкових класів вищої кваліфікаційної категорії, учитель-методист, загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 16 Слов'янської міської ради Донецької області.

Орлова Наталя Миколаївна – учитель початкових класів вищої кваліфікаційної категорії загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 5 Слов'янської міської ради Донецької області.

Осінова Ольга Миколаївна – учитель математики першої кваліфікаційної категорії Дружківської загальноосвітньої школи І–ІІ ступенів № 8 Дружківської міської ради Донецької області.

Пастернак Наталія Миколаївна – учитель біології другої кваліфікаційної категорії ліцею № 1 імені Івана Франка міста Дрогобича Львівської області.

Плутенко Катерина Василівна – учитель англійської та німецької мови, кваліфікаційної категорія – спеціаліст, загальноосвітньої школи I–III ступенів № 5 Слов'янської міської ради Донецької області.

Полякова Тетяна Василівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Помазунова Марина Станіславівна – вихователь-методист ДНЗ № 34 «Дельфін» Дружківської міської ради Донецької області.

Пономаренко Галина Анатоліївна – учитель англійської мови вищої кваліфікаційної категорії, старший вчитель, Шандриголівської загальноосвітньої школи I–III ступенів Лиманської міської ради Донецької області.

Пустовіт Тетяна Анатоліївна – учитель початкових класів другої кваліфікаційної категорії Опорної загальноосвітньої школи I–III ступенів № 17 Дружківської міської ради Донецької області.

Рижеголова Ганна Олександрівна – учитель початкових класів першої кваліфікаційної категорії загальноосвітньої школи I–III ступенів № 7 Дружківської міської ради Донецької області.

Романів Наталія Петрівна – учитель англійської мови, вищої кваліфікаційної категорії, вчитель-методист, ліцею № 1 імені Івана Франка міста Дрогобича Львівської області.

Рубан Наталія Святославівна – учитель початкових класів вищої кваліфікаційної категорії загальноосвітньої школи I–III ступенів № 16 Слов'янської міської ради Донецької області.

Руденко Олена Володимирівна – учитель початкових класів вищої кваліфікаційної категорії загальноосвітньої школи I–III ступенів № 6 Дружківської міської ради Донецької області.

Сєдимова Олена Леонідівна – учитель математики першої кваліфікаційної категорії Олексієво-Дружківської загальноосвітньої санаторної школи-інтернату I–III ступенів № 13 Донецької обласної ради.

Сідашенко Валентина Анатоліївна – учитель української мови та літератури вищої кваліфікаційної категорії, старший учитель, загальноосвітньої школи I–III ступенів № 5 Слов'янської міської ради Донецької області.

Степура Інна Володимирівна – учитель початкових класів вищої кваліфікаційної категорії, старший учитель, Олексієво-Дружківської загальноосвітньої санаторної школи-інтернату I–III ступенів № 13 Донецької обласної ради.

Суздаль Василь Іванович – учитель фізичної культури вищої кваліфікаційної категорії, старший учитель, загальноосвітньої школи I–III ступенів № 16 Слов'янської міської ради Донецької області.

Суптеля Ніна Андріївна – учитель фізики першої кваліфікаційної категорії Дружківської загальноосвітньої школи I–II ступенів № 8 Дружківської міської ради Донецької області.

Терещенко Вікторія Вікторівна – учитель початкових класів першої кваліфікаційної категорії, старший учитель, заступник директора з НВР Шандриголівської загальноосвітньої школи I–III ступенів Лиманської міської ради Донецької області.

Ткаченко Наталія Володимирівна – вихователь-методист ДНЗ № 34 «Дельфін» Дружківської міської ради Донецької області.

Фоміна Наталя Валентинівна – учитель математики вищої кваліфікаційної категорії Олексієво-Дружківської санаторної школи-інтернату I-III ступенів № 13 Донецької обласної ради.

Хандієва Світлана Олександрівна – учитель початкових класів вищої кваліфікаційної категорії СОЦСР «Смарагдове місто» с. Соснове Лиманського району Донецької області.

Чистиліна Любов Василівна – вихователь другої кваліфікаційної категорії ДНЗ № 34 «Дельфін» Дружківської міської ради Донецької області.

Шарова Лариса Анатоліївна – учитель історії вищої кваліфікаційної категорії, старший учитель, Шандриголівської загальноосвітньої школи I-III ступенів Лиманської міської ради Донецької області.

Шверова Марина Іванівна – учитель хімії та біології вищої кваліфікаційної категорії Олексієво-Дружківської загальноосвітньої санаторної школи-інтернату I-III ступенів № 13 Донецької обласної ради.

Штена Олена Павлівна – учитель історії першої кваліфікаційної категорії Рубцівської загальноосвітньої школи I-III ступенів с. Рубці Лиманського району Донецької області.

Штена Юлія Олександрівна – учитель англійської мови другої кваліфікаційної категорії СОЦСР «Смарагдове місто» с. Соснове Лиманського району Донецької області.

Щербина Олена Олександрівна – учитель початкових класів вищої кваліфікаційної категорії, старший учитель, Лиманської загальноосвітньої школи I-III ступенів Лиманської міської ради Донецької області.

Юрченко Ольга Михайлівна – учитель початкових класів вищої кваліфікаційної категорії, старший учитель, загальноосвітньої школи I-III ступенів № 5 Слов'янської міської ради Донецької області.

Ягунець Світлана Іванівна – учитель фізики вищої кваліфікаційної категорії Олексієво-Дружківської загальноосвітньої санаторної школи-інтернату I-III ступенів № 13 Донецької обласної ради.

Якубовська Наталія Михайлівна – учитель української мови та літератури першої кваліфікаційної категорії загальноосвітньої школи I-III ступенів № 5 Слов'янської міської ради Донецької області.

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ СУЧАСНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів і студентів Донбаського державного педагогічного університету, учителів та учнів загальноосвітніх закладів

Випуск 12

Частина 2. Круглий стіл

*«Нова українська школа: теорія і практика (обмін досвідом)»
(м. Слов'янськ, 04–05 березня 2020 р.)*

Відповідальний редактор А. А. Рубан, кандидат філологічних наук,
доцент

Статті друкуються в авторській редакції.

Матеріали надано авторами публікацій в електронному вигляді. Відповідальність за допущені помилки та неточності несуть автори публікацій.

Підписано до друку 27.02.2020 р.
Формат 60x84 1/16. Ум. др. арк. 10,75.
Тираж 100 прим. Зам. № 1630/2.

Видавництво Б. І. Маторіна
84116, м. Слов'янськ, вул. Г. Батюка, 19.
Тел./факс +38 06262 3-20-99. E-mail: matorinb@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК №3141, видане Державним комітетом телебачення та радіомовлення України від 24.03.2008 р.
